

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

همه ی اساتید و معلمانی که ایثار کارشان و صبر مرامشان است ، آنانی که افق دیدگانیشان عزت ایران و اقیانوس
دل هایشان عشق به فرزندان معصوم این مرز و بوم است . بی آن که از ایشان نامی باشد ، نام و نشان این مرز و
بوم ثمره مجاهدت های آنان است ، اگرچه دنیایشان نشد ، آخرتشان مملو از اجر و الطاف الهی باد.

سپاسگزاری :

حمد بی حد و ثنای بی عد و سپاس بی قیاس خداوندی را که بلبل داستان سرای خوش نوای زبان را در قفس تنگ دهان به قوت اذهان در ترنم و تنعم در آورد و جان را از لطف ، عذب غذایی لطیف داد و در بحر سینه در معانی پیورید و در کان طبع لعل سخن بیکران نهاد . حاصل جود و بخشش اوست ، سمند خوش خرام عبارات در قفس تنگ دهان !

اکنون که پس از گذشت چندین ماه ، کار پژوهش حاضر به پایان رسیده است ، بر خود لازم می دانیم از یآوری ها و راهنمایی های ارزنده اساتید فرزانه و بزرگوار که نقش مهمی در به ثمر رسانیدن این پژوهش ایفا نمودند تشکر و قدردانی نماییم.

سپاس بیکران از حمایت های مالی و معنوی جناب آقای دکتر علیرضا آشناگر جهت تقویت و تحکیم نیازهای آموزش و پرورش که با خلوص نیت و از روی کرامت و سخاوت محقق می گردد را در کمال اخلاص و ارادت داریم. از مدیرکل محترم دفتر امور اجتماعی و فرهنگی جناب آقای امیر بینایی و همچنین از کارشناس امور اجتماعی سرکارخانم همتی ، که با حمایت ها و هدایت های بی دریغشان ما را در این امر یاری نمودند ، صمیمانه سپاسگزاری می نمایم .

تشکر فراوان از سرکار خانم دکتر بهناز بهنام ، جناب آقای دکتر علی فخر موحدی و جناب آقای دکتر مجید میر محمد خانی که بزرگوارانه و بی ریا ، اندیشه های ناب و هدایت های ارزنده خود را در زمینه ای کار پژوهشی در اختیار ما قرار دادند.

تقدیر و تشکر فراوان از مدیر و مؤسس محترم دبستان نیکان جناب آقای علی کاشی و آقای حمید ارجنه که
مهربانانه و دلسوزانه در این زمینه ما را یاری رساندند .

سپاس فراوان از مدیران و معلمان فرهیخته و بزرگوار مدارس نیکان ، فجر، حجاب ، صبا ، مطهری ، اکرمی
که با راهنمایی های ارزنده آنها در پیدا کردن مشکلات دانش آموزان و رفع در حل آن ما را همراهی نمودند .
امید است که با تدوین این پژوهش توانسته باشیم گامی هر چند کوچک ، در راستای اهداف عالیه آموزش
و پرورش برداریم .

چکیده :

پژوهش حاضر به صورت کیفی با عنوان شاداب سازی دانش آموزان در مدارس مورد بررسی قرار گرفته است.

این کار پژوهشی به صورت گروهی و با مشارکت ۶ نفر از اساتید و معلمان فرهنگی با موضوع مذکور به اجرا در آمد.

از آنجا که مساله ی شادابی دانش آموزان از موضوعات بسیار مهم و جزء اهداف دوره ی ابتدایی در آموزش و پرورش می باشد لذا چالش هایی پیش روی گروه در این حوزه بود که ما چگونه می توانیم راهکارهایی برای شاداب سازی دانش آموزان ارائه دهیم.

بر طبق تجربیات مدیران و معلمان محترم در پایه های مختلف و در جلسات حضوری که در کنار یکدیگر داشتیم ، متوجه شدیم که اکثر دانش آموزان علیرغم اینکه برخی امکانات را دارند اما احساس شادی ندارند. با بررسی هایی که در مشکلات دانش آموزان ۶ دبستان نیکان، فجر ، حجاب ، صبا ، مطهری و اکرمی ، متوجه شدیم اکثر دانش آموزان عدم احساس شادی دارند ، لذا این پژوهش با هدف چگونگی ایجاد شادی و نشاط در دانش آموزان صورت گرفت .

جامعه آماری این پژوهش شامل ۱۸۰ نفر از دانش آموزان در پایه های دوم ، سوم ، چهارم و ششم

دبستان های ذکر شده می باشد و روش کار به صورت زیر می باشد :

- تبدیل فایل های صوتی جلسات مصاحبه گروهی به فایل های مکتوب و متنی

- تحلیل محتوای کمی با استفاده از نرم افزار MAXQDA Edition 12 به منظور شناسایی دقیق تر

وضعیت موجود و راهبردهای ممکن با مراحل زیر:

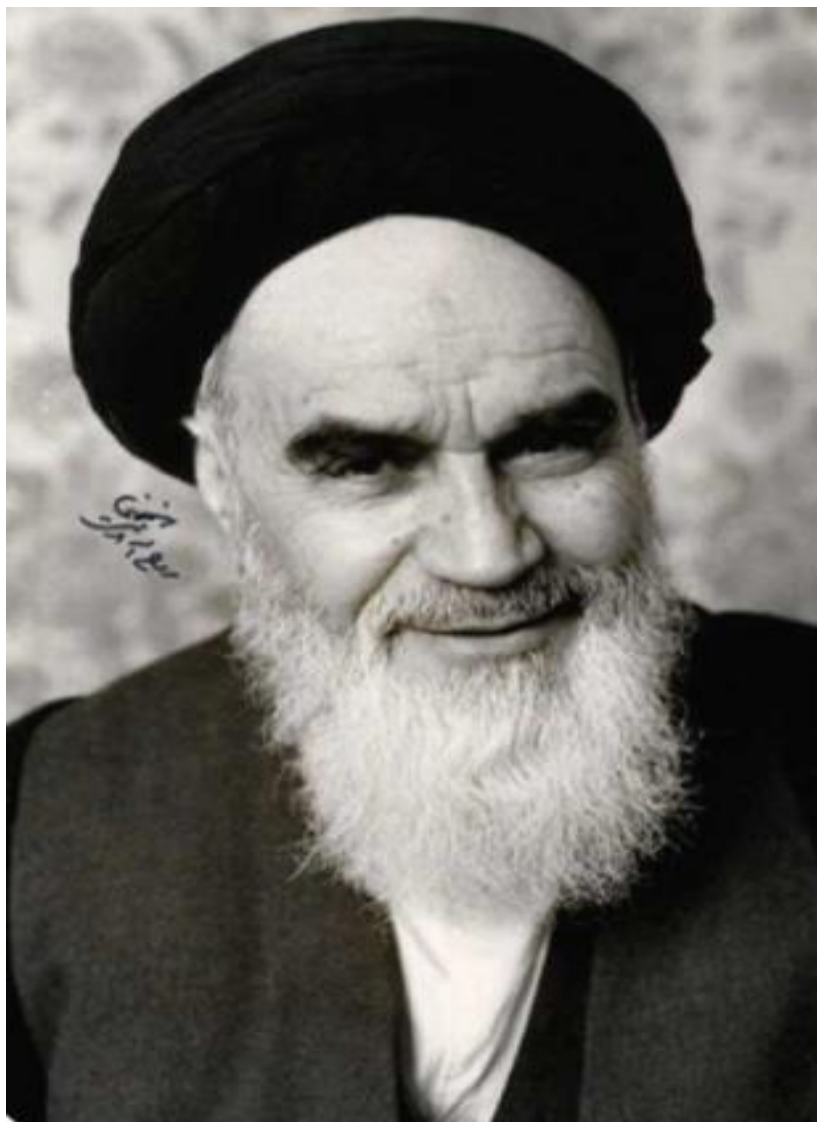
- استخراج مضامین مورد اشاره در جلسات بحث های گروهی
- مقایسه و طبقه بندی مضامین بر اساس تشابهات و تجانس
- ارائه پیشنهادات راهبردی به منظور تامین شادی و نشاط در کودکان دبستانی

پس از انجام مصاحبه های بحث گروه های متمرکز و تحلیل داده ها نتایج زیر حاصل گردید:

پس از تحلیل و استفاده از فرایند متراکم سازی و تقلیل یافته ها، در نهایت ۲۴۲ کد اولیه استخراج گردید که کدهای حاصله بر اساس مفاهیم نهفته در خود و مشابهاتشان در دو طبقه اصلی قرار گرفت:

➤ شرایط اثر گذار روی شادی و نشاط دانش آموزان

➤ راهبردهای ممکن در برقراری نشاط و شادی دانش آموزان

حضرت امام خمینی (ره):

به همان اندازه که برای درس خواندن اهمیت قائل می‌شدند به همان میزان هم به تفریح و نشاط اهمیت می‌دادند. ایشان می‌فرمودند در ساعت تفریح درس نخوانید و در ساعات خواندن درس تفریح نکنید و هیچ وقت ساعت این دو (تفریح و درس) را با هم عوض نکرده‌اند.

حضرت آیت الله خامنه‌ای:

یکی از کارهای لازم در آموزش و پرورش را تزریق روحیه شادابی و جوانی در معلمان خواندند و از همین زاویه بر نوسازی نظام آموزشی کشور تاکید کردند.

حجت الاسلام والمسلمین دکتر حسن روحانی:

رسالت بزرگ آموزش و پرورش، تربیت نسل جوان امیدوار، بانشاط، دین‌باور و جامعه‌پذیر برای تولید، توسعه، تحقیق و تفکر در مسیر ساختن آینده کشور است.

جناب آقای دکتر علیرضا آشناگر ، استانداردهای محترم سمنان :

طراحی و ارائه تکالیف خلاقانه ، مفید و کاربردی و منطبق بر هوش و استعداد و علاقه دانش آموزان و تدوین شیوه های آموزشی نوین خصوصا در دوره ابتدایی مبتنی بر بازی و سرگرمی موجب افزایش شور و نشاط اجتماعی معلمان گرانقدر ، دانش آموزان عزیز و خانواده های محترم آنان خواهد شد .

آقای خجسته پور معاون محترم سیاسی امنیتی و اجتماعی

نشاط افزایی و ایجاد تغییر در وضعیت عمومی دانش آموزان استان نیازمند تدوین برنامه جامع و کاربردی است .

فهرست

فصل اول	۱۶
۱-۱ مقدمه	۱۷
۱-۲ شرح و بیان مسئله	۲۰
۱-۳ اهمیت و ضرورت تحقیق	۲۱
۱-۴ سوالهای پژوهشی	۲۳
۱-۵ اهداف پژوهشی	۲۴
۱-۵-۱ هدف کلی	۲۴
۱-۵-۲ اهداف جزئی	۲۴
۱-۶ پیشینه	۲۵
فصل دوم	۲۷
۲-۱ تعریف شادمانی	۲۸
۲-۲ شادی و نشاط در قرآن	۲۹
۲-۲-۱ مفهوم شادی در قرآن	۲۹
۲-۲-۲ اهمیت و ضرورت شادی و نشاط در روایات معصومین (ع)	۳۱
۲-۲-۳ اقسام شادی از نظر اسلام	۳۳
۲-۲-۴ ۱- شادی پسندیده	۳۳
۲-۲-۴ ۲- شادی ناپسند	۳۵
۲-۵ ضرورت و اهمیت شادی و نشاط از نظر دانشمندان	۳۷
۲-۶ شادی از دیدگاه روان شناسان	۳۷
۲-۷ زندگی شاد در ادبیات و فرهنگ ایران	۳۸
فصل سوم	۴۰

۴۱	۳-۱ شادی در جوامع امروزی و وضع موجود
۴۴	۳-۲ چرا نظام آموزشی فنلاند موفق است ؟
۴۵	۳-۳ نظام آموزشی در ژاپن
۴۷	فصل چهارم
۴۸	۴-۱ آیا مدرسه شاد واقعیت است یا رویا ؟
۴۹	۴-۲ شاد نبودن نوجوانان و کودکان (دانش آموزان)
۵۱	فصل پنجم
۵۲	۵-۱ راهکارهای شاداب سازی دانش آموزان در مدارس
۵۲	۵-۱-۱ تامین فضای سبز
۵۴	۵-۱-۲ ایجاد حیاط شاد
۶۰	۵-۱-۳ تخصیص یک روز شاد در ماه (ترجیحا پنجشنبه آخر هر ماه)
۶۴	۵-۱-۴ سازماندهی برنامه های علمی
۷۰	۵-۱-۵ سازماندهی فضای فیزیکی
۷۳	۵-۱-۶ سایر موارد
۷۶	فصل ششم
۷۷	۶-۱ شادی در خانواده
۷۸	۶-۲ راهکارهای شاداب سازی خانواده
۸۱	۶-۳ فواید شاد بودن خانواده
۸۲	فصل هفتم
۸۳	۷-۱ معلم شاد و با روحیه
۸۵	۷-۲ راهکارهای ایجاد نشاط و انگیزه در معلمان
۸۶	۷-۳ فواید شاد بودن معلمان
۸۷	منابع
۸۸	پیوست ها

۸۹	نمودار تحلیل
۹۰	مسایل کودک و خانواده
۹۱	چالشهای مرتبط با آموزش و پرورش
۹۲	راهبردهای ممکن در برقراری نشاط و شادی دانش آموزان
	همانطور که در شکل فوق مشاهده می شود، سیاست گذاری های آموزش و پرورش تاثیر بسزایی در برقراری نشاط و شادی دانش آموزان دارد به طوری که حتی می تواند تمامی عوامل بعدی را نیز تحت الشعاع خود قرار دهد. از عواملی که کمترین تاثیر را دارد، زنگ تفریح شاد می باشد، چراکه در صورتی که ساختار و سیاست گذاری های کلی به درستی پایه ریزی نشود، زنگ های تفریح و ... تاثیر آنچنانی نخواهد داشت . سیاست گذاری مهم آموزش و پرورش
۹۲	توسعه ساختار محیطی
۹۴	برنامه روزهای شاد
۹۵	ترویج موسیقی
۹۶	بهره وری از زنگ ورزش
۹۷	زنگ تفریح شاد
۹۸	توسعه هم اندیشی
۹۹	شرایط اثر گذار روی شادی و نشاط دانش آموزان
۱۰۰	تصاویر
۱۰۱	تشکیل جلسات تیم پژوهشی
۱۰۲	جلسات چگونگی اجرای طرح
۱۰۳	ملاقات با کارکنان اداره آموزش و پرورش
۱۰۷	جلسه نظرخواهی از کارشناسان در استانداری
۱۰۹	ملاقات با مدیران مدارس جهت همکاری
۱۱۱	جلسه هم اندیشی مدیران و معلمان
۱۱۴	جلسات هم اندیشی والدین مدارس دولتی و غیردولتی
۱۱۶	جلسات مصاحبه با دانش آموزان مدارس دولتی و غیر دولتی
۱۱۹	جلسه ارائه طرح و تحلیل و بررسی آن
۱۲۵	

۱۲۸	..... صورتجلسات
۱۵۱	..... استخراج اطلاعات از نرم افزار
Error! Bookmark not defined.	..... کدهای مربوط به راهبردها
۱۵۲	..... کدهای مربوط به راهبردهای برقراری نشاط در مدارس
۱۶۱	..... کدهای مربوط به شرایط و مشکلات
۱۶۷	..... تصاویری از نرم افزار
۲۰۱	..... مصاحبه دانش آموزان
۲۰۲	..... دانش آموزان پسران شهید مطهری پایه سوم

فصل اول

کلیات پژوهش

از جمله هدف های اصلی آموزش و پرورش در هر جامعه ای ، تربیت افراد سالم ، قوی و با نشاط برای زندگی است . برای نیل به این هدف ، محققان و پژوهشگران ، مطالعات و طرح های تحقیقی فراوانی انجام داده اند که نتایج هر یک از این مطالعات می تواند در پیشبرد اهداف تعلیم و تربیت موثر و کارساز باشد . یک دسته از این تحقیقات ، مطالعه درباره روش های ایجاد نشاط و شادابی در بین دانش آموزان است .

نشاط چیست و به چه عواملی بستگی دارد ؟ پاسخ به این سوال از دیرباز در مطالعات انسانی مورد توجه بوده و ممکن است دیدگاه های مختلفی در پاسخ به آنها وجود داشته باشد . برای ایجاد جامعه سالم به یک نظام آموزشی پویا ، زنده و متریقی نیاز است ، زیرا همه اصلاحات و فعالیت ها با اندیشه و تلاش انسان انجام می گیرد و وقتی که انسان صالح و سالم پرورش یابد ، همه چیز به خوبی ساخته می شود . مدرسه به منزله خانه دوم دانش آموزان جایی که این عزیزان بیشترین اوقات خود را پس از خانه در آن سپری می کنند ، در شکل گیری فرایند تعلیم و تربیت آنان نقش به سزایی دارد . حتی برخی کارشناسان عرصه تعلیم و تربیت ، اعتقاد دارند تاثیرپذیری دانش آموزان در حیطه مسائل آموزشی - پرورشی ، در مدرسه بیش از خانه است . آنچه باعث گسترش تعلیم و تربیت در بین دانش آموزان می شود ، ویژگی ها ، برنامه ها ، نیروی انسانی و فضای حاکم بر مدارس است . نشاط و شادابی در مدرسه ، یکی از عواملی است که می تواند دانش آموزان را به امر تعلیم و تربیت ترغیب کند و ضمن گسترش سلامتی زمینه لازم را برای کاهش آسیب ها و کجروی های اجتماعی و فردی آنان فراهم سازد (آل یاسین، ۱۳۸۰) .

وینهوون (۱۹۹۳) معتقد است شادی ، فعالیت فرد را برمی انگیزد ، بر آگاهی او می افزاید ، خلاقیت وی را تقویت می کند و باعث تسهیل روابط اجتماعی می شود . شادی همچنین مشارکت سیاسی را افزایش می دهد و موجب حفظ سلامتی و تا حدودی طول عمر افراد می شود . از سوی دیگر، شادی نقطه مقابل افسردگی است . [۱]

افزایش اضطراب ، افسردگی ، نداشتن اعتماد به نفس ، احساس ناامیدی نسبت به آینده ، فرار از مدرسه یا خانه ، خودکشی و عوامل ایجاد کننده رقابت های ناسالم که در سطح جامعه ، خاصه آموزش و پرورش خودنمایی می کند ، ضرورت این پژوهش آشکار می کند مدارس به عنوان مهمترین جایگاه حضور نسل های آینده ، باید محیطی سالم و پویا باشد . یکی از موضوعات مهم که امروزه بحث های بسیاری درباره آن بیان شده است ، موضوع شاداب سازی مدارس است (باس، ۲۰۰۰) شادی به

1. Veenhoven ,R.

2. buss ,D.

درجه و میزانی از احساس اطلاق میشود که شخص درباره مطلوبیت کیفیت کل زندگی خود قضاوت می کند . به عبارت دیگر، شادی به این معناست که فرد به چه میزان زندگی خود را دوست دارد (وینهوون^۳، ۱۹۸۴)

ایجاد محیط شاد و پر نشاط به امر یادگیری دانش آموزان کمک بسیاری خواهد رساند. بنابراین ، هر چقدر در شاداب سازی مدارس تلاش شود، احساس ارزشمند بودن و مثبت بودن را در دانش آموزان می تواند پرورش داد. [۲]

عدم شادی و روزمرگی و همچنین افراط و تفریط در درس خواندن و غیره ، باعث رکود در روحیه و زندگی و در نتیجه عدم پیشرفت و عدم سیر گردش صحیح در نظم و انضباط شخصی و اجتماعی می شود لذا تفریح باید در زندگی به شکل متعالی وجود داشته باشد تا روحیه لازم برای کسب مهارت های زندگی و نیز تلطیف خلق و خوی اجتماعی فراهم آید. بی شک فضای شاداب و دوست داشتنی تاثیر زیادی در شکوفایی استعدادها، خلاقیت، پیشرفت تحصیلی، کارایی، پویایی و زنده دلی دانش آموزان دارد. مدرسه با نشاط موجب باروری جسم و اندیشه کودکان و دانش آموزان می شود.

انسان شاداب، پویا و پرتحرک به زندگی امیدوار است و برای رسیدن به اهداف خود سرسختانه تلاش می کند.

نشاط و شادابی فراگیران در گروه مدارس جذاب ، مطلوب و شاداب است . این در حالی است که در حال حاضر اکثر دانش آموزان محیط فیزیکی و فضای اجتماعی مدارس را ملال آور ، کسالت بار و بدون تحرک پویایی ، شادابی و شادمانی و در برخی موارد خفقان آور می دانند (آل یاسین ۱۳۸۰ صفحه ۷)

تحقیقات نشان می دهد ، شادی صرف نظر از چگونگی کسب آن می تواند سلامتی جسمانی را بهبود ببخشد. افرادی که شاد هستند احساس امنیت بیشتری می کنند آسان تر تصمیم می گیرند ، بیشتر روحیه مشارکتی دارند و نسبت به کسانی که با آنها زندگی می کنند ، بیشتر احساس رضایت می کنند (مایرز^۴، ۲۰۰۲).

لیوبومیرسکی^۵ (۲۰۰۱، ص ۷۶) ، به نقش عامل فردی در شادابی افراد اشاره می کند . او معتقد است : " باید نگرش مثبت را در افراد پرورش داد. به خصوص در سطح مدارس زیرا ، اگر دانش آموزان با نگرش های مثبت پرورش یابند ، می توانند بسیاری از مشکلات آینده را که ممکن است در آنها تاثیر منفی بگذارد ، به راحتی حل کنند "

ریان و دسی^۶ (۲۰۰۰) نظریه ای طرح کردند. این نظریه ، به ارزیابی ذهن و احساس شخص در طی زندگی او برمی گردد . در واقع ، این ارزیابی شخص از زندگی خود است ، که به شاد بودن او کمک می کند . [۲]

³ .Veenhoven ,R.

⁴ .Mayers, D.G.

⁵ .Lyubomirsky, S.

⁶ . Ryan,R.M&Deci,E.L.

اساس هر جامعه را آموزش تشكيل مي دهد و كشوري موفق است كه بيشترين هزينه خود را صرف آموزش و پرورش كند. اما در گذشته به نظر مي رسيد كهظيفه آموزش و پرورش توليد عدهاي فارغ التحصيل است كه فقط بتوانند امرار معاش كنند اما از اين پس بايد معتقد بود كه شوق زندگي كردن را به دانش آموزان بياموزيم و مدرسه به عنوان يك نهاد مي تواند با به وجود آوردن زمينه ها و برنامه هايي باعث هرچه شاداب كردن جامعه شود.

۱-۲ شرح و بیان مسئله

سالیان متمادی است که مشکلات خاصی در آموزش و پرورش کشور ما به صورت پی در پی رخ می دهد. ذکر مواردی از قبیل انتقال محفوظات دانش آموزان ، عدم استفاده مناسب از امکانات و منابع آموزشی مدارس ، کمبود منابع و تجهیزات مدارس آموزشی ، بی انگیزه بودن معلمان و غیر حرفه ای بودن بعضی از آنان ، تراکم دانش آموزان در کلاس ، بی انگیزه بودن آنان ، افت تحصیلی ، داشتن روحیه مسابقه و رقابت به جای مشارکت ها پایین بودن شور و نشاط در مدارس ، همه در شمار کمبودها ، مشکلات و مسائلی که پیوسته مطرح بودند بوده اند (آل یاسین ۱۳۸۰). به نظر می رسد که بهتر است مدارس به عنوان مهم ترین جایگاه حضور نسل های آینده ، محیط سالم و پویایی را دارا باشند . یکی از موضوع مهمی که امروزه توجه پژوهشگران بیشماری را به خود معطوف ساخته است ، موضوع شاداب سازی مدارس است زیرا مدارس به نظر می رسد از جهات فیزیکی ، کالبدی و مدیریتی موجب افسردگی تدریجی در دانش آموزان و معلمان می شود. [۳]

پژوهش ها حاکی از آن است که فرایند تعلیم و تربیت فعال متخصص وجود شور و طرب ، نیاز و جوشش ، تلاش و پشتکار و نشاط در همه ابعاد آن است چرا که هرگونه ارتباط و تعلیمی که بدون روح تحرک ، پویایی و شادی و نشاط باشد به شکست منتهی می گردد . شادی یکی از نیازهای اساسی انسان و لازمه زندگی اوست . پیامبر اکرم می فرمایند بازی کنید و شاد باشید همانا من ناراحتم که در دین شما خستگی و بی نشاطی دیده شود . فوردیکسون (۱۹۹۸) اظهار داشته است که شادمانی و سرور قسمتی از شادکامی است که منجر به بازی و سرگرمی شده و امکان توسعه مهارت های جسمی اجتماعی و ذهنی را فراهم می سازد و علاقه منجر به اکتشاف و افزایش معلومات می گردد . مدرسه شاد می تواند شوق زندگی را به دانش آموزان هدیه دهد .

در تحقیقی که پوتنام و همکاران با همکاری دانشگاه هاروارد و مرکز بشردوستی دانشگاه ایندیانا انجام دادند ، محققان دریافتند افرادی که از نظر اجتماعی مهارت بیشتری دارند و بهتر می توانند با مردم ارتباط برقرار کنند نسبت به افرادی که از نظر مالی غنی تر ، اما روابط اجتماعی مطلوب ندارند و شادتر هستند [۲]

تحقق اهداف متعالی آموزش و پرورش و لزوم توجه به روحیات و ویژگی های نسل دانش آموز ایجاد می کند که اداره امور مدارس مبتنی بر افزایش قدرت تصمیم گیری استقلال نسبی انعطاف پذیری و روش های غیر متمرکز و مشارکت جویانه باشد تا بتواند فضای عمومی مدرسه راه پویا پر نشاط و فعال نموده و توانمندی ها و خلاقیت های مدیران معلمان و دانش آموزان را به خوبی شکوفه و متجلی سازد. (صفحه ۶ آیین نامه های اجرایی مدارس) علم به مطالب بیان شده باعث تقویت مسئولین آموزش و پرورش از جنبه تئوریک می شود. اما مسئله این است که این مبانی تئوریک کمتر عملی می شود. شاهد این مدعا دانش آموزان است که در مدرسه با نگاه های مکرر به ساعت منتظر پایان ساعت مدرسه و رهایی از آن هستند. توجه به این

نکته لزوم تجدید نظر در شیوه اداره مدرسه و برنامه‌های آن را به ما گوشزد می‌کند. بنابراین هر یک از ما ملزم به ارائه برنامه‌هایی جهت شاد کردن محیط مدرسه برای دانش‌آموزان هستیم تا شغل حضور در محیط شاد مدرسه را در دانش‌آموزان ایجاد کنیم تا بدین وسیله به ارتقا سطح کیفی تعلیم و تربیت کمک نماییم. (۳)

۳-۱ اهمیت و ضرورت تحقیق

چکیده‌های روانشناسی^۷ از سال ۱۸۸۷ تاکنون نشان می‌دهد که روانشناسی در طول تاریخ خود اغلب احساسات منفی پرداخته است. از نوشته‌های موجود تعداد ۱۰۷۳۵ مقاله به خشم و پرخاشگری ۷۰۸۴۵ مقاله به اضطراب و ۸۶۷۶۷ مقاله به افسردگی اختصاص یافته است. همچنین، در ازای هر ۱۳ مقاله در زمینه‌های نامبرده، فقط یک مقاله به احساسات مثبت شادی، رضایت از زندگی و خرسندی و رضایت خاطر پرداخته است (مرادی، جعفری و عابدی، ۱۳۸۴).

البته پرداختن به احساسات منفی نیز مهم است، چون که این گونه احساسات زندگی انسان را غم‌انگیز می‌سازد و فرد را برمی‌انگیزاند که به دنبال راه حل باشد. در سال‌های اخیر، پژوهشگران به طور روز افزون به سلامت و تندرستی ذهنی علاقه‌مند شده‌اند (مایرز^۸، ۲۰۰۸).

این موضوعات در بُعد کوچکتری از جامعه، یعنی در آموزش و پرورش و مدارس زیرمجموعه آن تجلی پیدا می‌کنند. حال، زمان آن فرارسیده که بحث ایجاد محیط مناسب برای رشد و شکوفایی استعدادهای دانش‌آموزان به صورت جدی مورد توجه مدیران و مسئولین آموزشی قرار گیرد. به طور کلی می‌توان گفت یکی از غریب‌ترین نشانه‌های مشخص مدارس ما، غفلت از نشاط و شادی می‌باشد. مدرسه‌ای زنده و پویا است که عناصر شادی‌آفرین در آن فراوان بوده و اضطراب، افسردگی و غم در آن کمتر به چشم آید (جعفری، سیادت و بهاران، ۱۳۸۷).

بنابراین حال باید دید ضرورت شاداب‌سازی مدارس برای دانش‌آموزان و معلمان چیست و جایگاه این موضوع در حوزه روانشناسی در کجا قرار دارد. با شادی و نشاط زندگی معنی دار شده و به واسطه‌ی آن، امکان خودسازی برای نوجوانان و جوانان فراهم می‌شود، و این قشر می‌تواند پله‌های ترقی را به راحتی طی نمایند. جامعه‌ای زنده و پویا است که عناصر شادی‌آفرین در آن فراوان باشد. نشاط و شادابی در مدارس موجب رشد و شکوفایی در همه ابعاد وجودی یک دانش‌آموز و معلم می‌شود. در محیط شاد، ذهن انسان پویا، زبان او گویا و استعداد او شکوفا می‌گردد. در واقع، توجه به عوامل موثر بر شادی همانا توجه به تمامی ارزشها، خوبی‌ها و شایستگی‌ها است. کسانی که عوامل شادی‌آفرین را بشناسند، خواهند توانست شادتر زندگی کنند. معلمان و دانش‌آموزان نیز که از مهم‌ترین اقشار جامعه محسوب می‌شوند، در صورت برخورداری از شادی

7. Psychological abstracts

8. Mayers

حقیقی در ذات و شخصیت خود، احتمال موفقیت شان در تمامی شئون تحصیلی و معنوی وجود خواهد داشت (فضل الهی، اصفهانی و حق گویان، ۱۳۸۹). اهمیت شادابی و نشاط در مدرسه به ویژه در آن است که شوق دانش آموزان و معلمان را به مدرسه و فعالیت های جاری در آن بر می انگیزد. حال، زمان آن فرا رسیده که به این امر اساسی توجه جدی شود، زیرا که عوامل نشاط انگیز در مدارس موجب شکل گیری مهارت ها و نگرش های مطلوب در حوزه تربیت اجتماعی می شود. محیط با نشاط تسهیل کننده و افزایش دهنده یادگیری می باشد (صافی، ۱۳۷۱) [۴]

۴-۱ سوالات پژوهش

حال سوال این است که :

- ۱- آیا شادی در قالب های ظاهری تمامی افراد تجلی می یابد یا نمودهای غیر ظاهری نیز دارد؟
- ۲- چه ارتباطی میان شادی و نشاط و ارضای نیازهای اساسی انسان وجود دارد؟
- ۳- آیا فقط با کسب موفقیت ها و کامیابی ها که مورد تایید جامعه است می توان به شادی و نشاط رسید ؟
- ۴- چگونه یک دانش آموز می تواند همواره شاد باشد ؟
- ۵- از نظر دانش آموزان مشارکت دانش آموزان در فعالیت های کلاسی تا چه اندازه در ایجاد نشاط و شادابی آنها موثر است؟
- ۶- از نظر دانش آموزان و معلمان محتوای درسی تا چه اندازه در ایجاد نشاط و شادابی در مدارس موثر است؟
- ۷- از نظر دانش آموزان امکانات آموزشی تا چه اندازه در ایجاد نشاط و شادابی دانش آموزان موثر است ؟
- ۸- چگونه یک معلم می تواند همواره شادی و نشاط را در محیط آموزشی ایجاد کند ؟
- ۹- آیا رعایت استانداردهای طراحی فضاهای فیزیکی مدارس به شادابی دانش آموزان و معلمان کمک می کند؟
- ۱۰- رعایت استانداردهای مربوط به رنگ فضای مدارس تا چه حد به شادابی دانش آموزان و معلمان کمک می کند؟
- ۱۱- آیا رعایت استانداردهای ابزارها و سایر امکانات آموزشی مدرسه به شادابی دانش آموزان و معلمان کمک می کند؟
- ۱۲- آیا رعایت استانداردهای بهداشت مدارس به شادابی دانش آموزان و معلمان کمک می کند؟
- ۱۳- چرا مدارس ما جای شادمانی نیستند؟
- ۱۴- چگونه می توان فضای مدرسه را از سیطره یادگیری محض که همان آموزش حافظه ای و حفظ کردن است دور کنیم؟
- ۱۵- چرا دانش آموزان صبح هنگام به زور روانه مدرسه می شوند در زنگ تعطیلی مدرسه با شادی تمام از محیط آموزشی فرار می کنند؟

۱-۵ اهداف پژوهشی

۱-۵-۱ هدف کلی

بررسی تحلیلی نشاط و شادکامی، عوامل موثر بر آن و راهکارهای افزایش آن در جامعه

۱-۵-۲ اهداف جزئی

بررسی وضعیت عوامل موثر بر میزان نشاط و شادکامی دانش آموزان

بررسی وضعیت عوامل موثر بر میزان شادکامی و نشاط معلمان

بررسی وضعیت عوامل موثر بر میزان نشاط و شادکامی خانواده

در سال ۲۰۰۵ سلیگمن و همکارانش به بررسی ارتباط میان شادکامی و رضایت مندی از زندگی پرداختند. آنها شادکامی را دارای اجزایی سه گانه معرفی کردند که شامل روابط اجتماعی فردی و مطلوب (جزء اجتماعی)، حالت های خلقی پایدار و شاد (جزء هیجانی) و مثبت اندیشی در تفسیر اطلاعات محیط (جزء شناختی) می باشد (لوپز ۲۰۰۹).

ابراهیم میر شاه جعفری (۱۳۸۰) و همکارانش به بررسی شادمانی و عوامل موثر بر آن پرداختند. آنها به این نتیجه رسیدند که شادمانی و نشاط به عنوان یکی از مهمترین نیازهای روانی بشر، به دلیل تاثیرات عمده ای که بر شکل گیری شخصیت آدمی و در یک کلام مجموعه زندگی انسان دارد، همیشه ذهن انسان را به خود مشغول کرده است.

ویدا صیفوری و علی فلاحی (۱۳۹۰) در تحقیقی با "عنوان بررسی اهمیت و ضرورت نشاط از دیدگاه قرآن و تعالیم دینی" به این نتیجه رسیدند که خوشحالی در جامعه به تولید بهتر و اشتغال بیشتر منجر می شود و امنیت اجتماعی فراهم می آورد. محمدرضا ایروانی (۱۳۹۰) در "بررسی تاثیر برنامه های شادی آفرین بر کاهش افسردگی شهروندان ساکن اصفهان" به این نتیجه رسید که بین سلامت روحی و کاهش اضطراب و نشاط رابطه وجود دارد. حاصل تحقیقات انجام شده نشان می دهد که نشاط اجتماعی موضوع مهمی در برای جامعه بشری است. منظور از شادی و نشاط در حوزه اجتماعی، ایجاد شرایطی که در آن امنیت، آرامش تحرک احساس می شود.

یک گزارش بین المللی با بررسی وضعیت ۱۵۶ کشور نشان داده است که ایران از نظر شاخص های شادی هنوز در وضعیت مناسبی قرار نگرفته است و رتبه ی ۱۰۵ را در بین کشورهای مورد بررسی در سال ۲۰۱۶ به خود اختصاص داده است و در سال ۲۰۱۷ وضعیت ایران نسبت به سال گذشته اش ۳ پله بدتر شده است و در ردیف ۱۰۸ جهان ایستاده است در حالیکه کشور افغانستان از ردیف ۱۵۴ در سال ۲۰۱۶ به ردیف ۱۴۰ در سال ۲۰۱۷ رسیده و چهارده پله پیشرفت کرده است.

از آنجا که ایران در ردیف کشورهای ناشاد جهان است بایستی سازمان ها و نهادهای فرهنگی در ایجاد فضا های شاد و نشاط آور برای مردم تلاش کنند.

مهمترین نکاتی که در این زمینه مطرح است، چگونگی حصول شادمانی، تقویت آن و عوامل تاثیرگذار و دستیابی به این نیاز حیاتی است. از جمله عواملی که بر شادمانی و نشاط تأثیرگذار است می توان به شخصیت، عزت نفس، اعتقادات مذهبی، سرمایه اجتماعی، فعالیت های اوقات فراغت و ... اشاره کرد.

در تحقیق دیگری که توسط آرگایل و همکارانش در مورد تعریف شادکامی صورت گرفت، مشخص شد که هنگامی که از مردم پرسیده می‌شود: شادکامی چیست؟

آنها دو نوع پاسخ را مطرح می‌کنند: اول اینکه ممکن است حالات هیجانی مثبت (مانند لذت) را عنوان کنند.

دوم آن را راضی بودن از زندگی به طور کلی و یا در بیشتر جنبه های آن بدانند.

بنابراین، به نظر می‌رسد که شادکامی، دو جزء اساسی (عاطفی و شناختی) دارد که بعد عاطفی آن، موجب می‌گردد انسانی که دارای احساس شادکامی است، از نظر دیگران، به عنوان فردی بشاش و سرزنده شناخته شود و در مناسبات اجتماعی نیز بتواند راحت تر با دیگران ارتباط برقرار کند. همچنین از بعد شناختی نیز چنین فردی، نگرش مثبتی نسبت به دنیای پیرامون خود دارد و اتفاقات و رویدادهای اطراف خود را با دیدی خوش بینانه می‌نگرد (علی پور و همکاران، ۱۳۷۸) [۳]

فصل دوم

شادی و نشاط از دیدگاه های مختلف

۲-۱ تعریف شادمانی

از آنجا که شادی یکی از هیجانات اساسی بشر است، لذا هر کس به فراخور خود آن را تجربه می نماید. اما تعریف شادی به سادگی تجربه آن نیست.

افلاطون در کتاب جمهوری به سه عنصر در وجود انسان اشاره می کند که عبارتند از: قوه عقل یا استدلال (reason)، احساسات (emotions) و امیال (appetites). افلاطون شادی را حالتی از انسان می داند که بین این سه عنصر تعادل و هماهنگی وجود داشته باشد (دیک، ۱۹۹۹).

ارسطو شادی را زندگی معنوی می داند (آیزنک، ترجمه فارسی ۱۳۷۸).

جان لاک و جرمی بنتام معتقدند که شادی مبتنی بر تعداد وقایع لذت بخش است (آیزنک، ترجمه فارسی ۱۳۷۸).

آرجیل و همکاران (۱۹۹۵) شادی را ترکیبی از وجود عاطفه مثبت، فقدان عاطفه منفی (negative affect) و رضایت از زندگی (satisfaction with life) می دانند.

جامع ترین و در عین حال عملیاتی ترین تعریف شادمانی را وینهوون (۱۹۸۸) ارائه می دهد. به نظر او، شادمانی به قضاوت فرد از درجه یا میزان مطلوبیت کیفیت کل زندگی اش اطلاق می گردد. به عبارت دیگر شادمانی به این معناست که فرد چقدر زندگی خود را دوست دارد. [۵]

---

⁹ . John Locke

¹ . Jeremy Bentham

۲-۲ شادی و نشاط در قرآن

۱-۲-۲ مفهوم شادی در قرآن

مفهوم ((شادی)) در مجموع حدود ۲۵ بار با الفاظ مختلف در قرآن آمده است. با این توضیح که قرآن مجید به فصیح‌ترین زبان نازل شده و در آن، واژه‌ها و چینشها به گونه‌ای به کار رفته که علاوه بر افاده اصل معنی، حالات را نیز بیان می‌کنند.

واژه‌های زیادی در زبان عربی در نظر اول، مترادف می‌نمایند؛ در حالی که مترادف نیستند، بلکه برای بیان حالات و کیفیات مختلف بیان شده‌اند. گرچه واژه‌های فرح، مرح، سرور، بطر و نشاط در زبان فارسی به معنی شادی است، اما استخدام هر کدام از آنها در زبان عربی برای بیان حالات و چگونگی شادمانی است.

درباره تفاوت فرح با سرور گفته‌اند: "الفرق بین السرور و الفرح: ان السرور لا يكون الا بما هو نفع او لذه على الحقيقة، وقد يكون الفرح بما ليس ينفع و لا لذه؛" فرق بین سرور و فرح در این است که سرور، در شادمانی واقعی به کار می‌رود؛ اما فرح گاهی در شادمانی غیر واقعی و گاهی در شادمانی واقعی به کار میرود (عسکری، ۱۴۱۲، ص ۲۷۷)

آیات قرآن درباره شادی دو دسته‌اند:

❖ دسته‌ای از آیات، مؤمنین را دعوت به شادی می‌کنند، مانند آیه: «قُلْ بِفَضْلِ اللَّهِ وَبِرَحْمَتِهِ فَبِذَلِكَ فَلْيَفْرَحُوا هُوَ خَيْرٌ مِّمَّا يَجْمَعُونَ؛ [ای رسول خدا! به خلق! بگو که شما باید منحصرأً به فضل و رحمت خدا شادمان شوید او به نزول قرآن مسرور باشید] که آن بهتر و مفیدتر از ثروتی است که برای خود اندوخته می‌کنید.» (یونس: ۵۸)

از این رو، مردم به فضل پروردگار و به رحمت بی‌پایان او به این کتاب بزرگ الهی که جامع همه نعمت‌ها است، باید خشنود شوند، نه به جمع ثروت‌ها و بزرگی مقام‌ها و فزونی قوم و قبیله.

همچنین قرآن، زمانی که وعده الهی، مبنی بر نصرت و پیروزی رومیان اهل کتاب بر مشرکان مجوس، محقق می‌شود، می‌فرماید: «بِضَعِ سِنِينَ لِلَّهِ الْأَمْرُ مِنْ قَبْلُ وَمِنْ بَعْدُ وَيَوْمَئِذٍ يَفْرَحُ الْمُؤْمِنُونَ بِنَصْرِ اللَّهِ يَنْصُرُ مَنْ يَشَاءُ وَهُوَ الْعَزِيزُ الرَّحِيمُ در مدت چند سال؛ فرمان، فرمان خداست، چه پیش از پیروزی و چه بعد از آن و در آن روز مؤمنان شادمان می‌شوند، به یاری خدا خدا هر کس را که بخواهد یاری می‌کند، زیرا پیروزمند و مهربان است» (روم: ۴-۵)

بنابراین، شادی‌ها باید براساس ارزش‌ها و اهداف مقدس قرآن و پیروزی موحدان بر مشرکان باشد.

❖ دسته دیگری از آیات قرآن، شادی را مذمت می‌کنند؛ البته شادی‌های بیهوده‌ای که براساس ضدارزش‌ها هستند. در اینجا به دو نمونه از آنها اشاره می‌شود:

- قرآن کریم در داستان «قارون» که فردی خودخواه و مغرور بود و شادی‌های مستانه داشت، از زبان قومش می‌فرماید: «إِذْ قَالَ لَهُ قَوْمُهُ لَا تَفْرَحْ إِنَّ اللَّهَ لَا يُحِبُّ الْفَرِحِينَ؛ هنگامی که قوم قارون به او گفتند: شادی [مغرورانه] مکن که خداوند شادی‌کنندگان [مغرور] را دوست نمی‌دارد.» (قصص: ۷۶)
  - قرآن کریم ضمن بیان عذاب‌های دوزخیان می‌فرماید: «ذَلِكُمْ بِمَا كُنْتُمْ تَفْرَحُونَ فِي الْأَرْضِ بِغَيْرِ الْحَقِّ وَبِمَا كُنْتُمْ تَمْرَحُونَ؛ این به خاطر آن است که به ناحق در زمین شادی می‌کردید و به خاطر آن است که [سخت به خود] می‌نازیدید [و از روی غرور و مستی به خوشحالی می‌پرداختید].» (غافر: ۷۵)
- جالب اینکه در آخر ایه می‌فرماید: «بِمَا كُنْتُمْ تَمْرَحُونَ» که به معنای شادی به خاطر مطالب بی‌اساس، یا شدت فرح و... است و شدت فرح نوعاً منشأی جز غفلت و غرور ندارد. بنابراین، آنجا که از شادی مذمت شده، به جهت همراه بودن شادی با گناه، غفلت و فساد است.

۲-۳ اهمیت و ضرورت شادی و نشاط در روایات معصومین (ع)

آنجا که شادی و نشاط یک ضرورت فطری است. رویکرد دین به شادی و نشاط جدایی از آنچه پیش از این گفته شد، نیست. دین اسلام که به همه شئون حیاتی انسان ژرف نگریسته و متناسب با نیازهای واقعی او و برای تعالی هرچه بیشترش برنامه‌هایی ارائه کرده، شادی و نشاط و عوامل نشاط انگیز را که لازمه یک زندگی موفق است، به انسان معرفی و توصیه می‌کند. (دانش، ۱۳۸۴، ص ۴۸)

امام علی (ع) می‌فرمایند: "السرور بسط النفس و یثیر النشاط" شادی باعث انبساط روح و ایجاد وجد و نشاط می‌شود (امدی، ۱۳۶۶، ص ۳۲۰؛ محمدی ری شهری، ۱۳۶۲، ج ۱۰۴، ص ۴۳۶)

به طور کلی درباره اهمیت نشاط و سرور و جایگاه آن در تعالیم دینی همین بس که یکی از فصول کتب روایی به باب "ادخال السرور" (کلینی، ۱۳۶۵، ج ۲، ص ۱۹۱) اختصاص داده شده و شاد کردن مومنان و مسلمانان در برخوردهای روزمره، تحسین شده است.

در روایتی از امام باقر (ع) و ایشان از رسول خدا (ص) نقل فرموده‌اند که: "من سر مومنا فقد سرنی و من سرنی فقد سر الله" (همان، ص ۱۸۹).

در روایتی دیگر از امام صادق (ع) آمده است که: "ایما مسلم لقی مسلما فسره سره الله عز و جل" (همان، ص ۱۹۳). چنانچه روایت به صراحت اشاره می‌کند، شاد کردن مومنان و مسلمانان، هم‌تراز شاد کردن خداوند قرار گرفته است. علاوه بر آن، این گونه روایات، معیاری در اختیارمان قرار می‌دهد که تعاملات ما باید بر محور خوشرویی و آرامش روحی آغاز شود و اغلب، شادی مومنان و مسلمانان در تعاملات، زمانی حاصل می‌شود که نیازهای آنها به نحو پسندیده‌ای برآورده شود. شاید از همین روست که در کتاب گرانقدر اصول کافی، پس از "باب ادخال السرور علی المومنین"، بابتی تحت عنوان "باب قضاء حاجه المومن" آمده و نیز برخی آثار عظیم آن اشاره شده است. آنچه از این احادیث برداشت می‌شود این است که بین شاد کردن مومن و پاداش بهشت، رابطه معناداری وجود دارد و خداوند کسانی که موجبات فرح و شادی بندگان را فراهم می‌آورند، امتیاز ویژه‌ای قائل است. در تقسیم بندی اوقات روزانه که پیشوایان معصوم (ع) توصیه کرده اند، مسرت و شادی جایگاه ویژه‌ای دارد؛ چنان که امام رضا (ع) می‌فرماید: "سلوا ربکم فی الدنيا و الاخره... واجتهدوا ان یکون زمانکم اربع ساعات ساعه منه لمناجاته و ساعه لامر المعاش و ساعه لمعاشره الاخوان الثقات و الذین یعرفونکم عیوبکم و یخلصون لکم فی الباطن و ساعه تخلفون فیها للذاتکم و بهذه الساعه تقدرون علی الثلاث الاعات لا تحدثوا انفسکم بالفقر و لا بطول العمر فانه من حدث نفسه بالفقر یخل و من حدثها بطول العمر حرص اجعلوا لانفسکم حظا من الدنيا باعطائها ما تشتهی من الحلال" (حرانی، ۱۴۰۴، ص ۴۰۹-۴۱۰)؛ کوشش کنید اوقات روز شما چهار ساعت باشد: ساعتی برای عبادت و خلوت با خدا، ساعتی برای تأمین معاش، ساعتی برای معاشرت با

برادران مورد اعتماد و کسانی که شما را به عیبهایتان واقف می کنند و در باطن شما خلوص و صفا دارند و ساعتی را هم به تفریحات و لذایذ خود اختصاص دهید و از مسرت و شادی ساعات تفریح، نیروی انجام وظایف وقت های دیگر را تامین کنید. [۶]

۲-۴ اقسام شادی از نظر اسلام

نکته مهم و اساسی آن است که اسلام هر گونه شادی را تایید نمی‌کند، بلکه برای آن حد و مرز قائل است هر چند شادی یک هیجان طبیعی برای انسان قلمداد می‌شود و از این حیث نمی‌توان آن را به انواع مختلف تقسیم کرد؛ اما با توجه به عامل پدید آورنده، انگیزه شادی، موقعیت زمانی و مکانی و عوارض دیگر، چه بسا بار مثبت و منفی پیدا می‌کند. از این رو با نگرش دینی، شادی به دو قسم پسندیده و ناپسند تقسیم می‌شود:

۲-۴-۱ شادی پسندیده

از نگاه دین اسلام، شادی پسندیده آن است که جهت گیری الهی داشته باشد و یا مقدمه ای برای انجام وظایف شرعی و الهی قرار گیرد؛ چون طبق نظام ارزشی اسلام، مطلوب واقعی، تقرب به خدا است و همه حرکات و سکنات و افعال انسان باید در راستای آن انجام گیرد تا تکامل حاصل شود. با توجه به معیار کلی گفته شده، می‌توان برای شادی پسندیده ویژگی‌های ذیل را بر شمرد:

- همراه با گناه نباشد.
- با غفلت از خدا مقرون نشود.
- اعتدال و میانه روی در آن رعایت شود.

در اینجا به چند نمونه از شادی‌های پسندیده اشاره می‌شود:

• شادی در وقت اطاعت از خدا:

شادی حقیقی، وقتی است که انسان توفیق طاعت خداوند را پیدا کرده باشد و از گناه، دوری گزیند. حضرت علی(علیه السلام) می‌فرماید: «شادی مؤمن، به طاعت پروردگارش است و حزنش بر گناه و عصیان است.»

پیامبر اکرم(صلی الله علیه و آله) در وصیت خود به امام علی(علیه السلام) فرمود: «ای علی! برای مؤمن در دنیا سه خوشحالی است: دیدار با برادران دینی، افطار از روزه و شب‌زنده‌داری در آخر شب.»

• شادی برای احیای حق یا از بین رفتن باطل:

امام علی (علیه السلام) در نامه‌ای به «عبدالله بن عباس» می‌فرماید: «اما بعد، انسان گاهی مسرور می‌شود به خاطر رسیدن به چیزی که هرگز از دستش نمی‌رفت و گاهی محزون می‌شود به خاطر از دست دادن چیزی که هرگز به آن نمی‌رسد. پس باید شادی تو به خاطر احیای حق یا نابودی باطل باشد.»

• تحول معنوی:

شادی، زمانی پسندیده است که در انسان تحولی ایجاد شود و انسان بتواند خطاهای گذشته خود را جبران کند و نیز روزی که احساس کند خداوند گناهان گذشته او را بخشیده است. امام علی (علیه السلام) فرمود: «عید برای کسی است که بداند گناهانش بخشیده شده است.»

• شادی برای دیگران:

اگر مسلمانی بتواند با چهره گشاده و لبخندی صمیمی، غمی را از دل دوستش بزداید، با این عمل، علاوه بر اینکه خود به نشاط و شادی رسیده، عبادت پروردگار را نیز به جا آورده است. امام صادق (علیه السلام) می‌فرماید: «کسی که از چهره برادر دینی اش رنج و اندوهی را بردارد، خداوند به پاداش آن، ده حسنه در نامه اعمالش می‌نویسد.» در روایتی دیگر امام محمد باقر (علیه السلام) می‌فرماید: «در نزد خدا، عبادتی محبوب‌تر از شاد کردن مؤمنان نیست.» البته شاد کردن دیگران از روش‌های مختلفی انجام می‌گیرد، گاهی کلامی را به زبان آوردن، گاهی دادن هدیه و گاهی با توجه کردن و نگاه کردن، می‌توان فردی را مسرور و شاد کرد و گاهی هم با کمک مالی، می‌توان خاطری را خرسند و شاد ساخت.

• شادی برای تشکیل مجالس جشن:

یکی از شادی‌های مثبت و پسندیده، تشکیل مجالس جشن و سرور به مناسبت روزهای شادی معصومان (علیهم السلام) است، مانند: سالروز میلاد پیامبر اکرم (ص) و موالید ائمه معصومین (علیهم السلام) و مناسبت‌هایی مانند: عید مبعث، عید فطر، عید قربان، عید غدیر و....

امام رضا (ع) به ریان بن شبيب فرمود: «اگر دوست داری در درجات عالیه بهشت با ما باشی، به حزن ما محزون و به شادی ما شاد باش!»

حضرت علی (علیه السلام) می‌فرماید: «شادی مؤمن، به طاعت پروردگارش است و حزنش بر گناه و عصیان است.»

گاهی شادی‌ها - که از راه‌های مختلفی پیدا می‌شود - با گناه و معصیت، و لهو و لعب توأم است.

• شادی به گناه

در مجالس شادی باید از گناه و معصیت پرهیز کرد امام صادق (ع) می‌فرماید: "لاینبقی للمومن ان یجلس مجلسا یعصی الله فیه ولا یقدر علی تغییره" (حر عاملی، ۱۴۱۰، ج ۱۱، س ۴۲۲) سزاوار نیست مومن در مجلسی بنشیند که در آن معصیت خدا می‌شود و او نمی‌تواند آن را تغییر دهد.

از امام سجاد (علیه السلام) نقل شده که فرمودند: «از خوشحالی به گناه بپرهیز؛ چرا که خوشحالی به گناه از خود گناه بدتر و بزرگ‌تر است.»

• شادی در برابر لغزش دیگران

امام علی (ع) فرمود: «به لغزش دیگران خوشحال مشو؛ زیرا تو نمی‌دانی که زمانه با تو چه خواهد کرد.»

• شادی‌های تمسخر آمیز

یکی از شادی‌های منفی، شادی‌های تمسخر آمیز است که به منظور تحقیر و تضعیف حق، انجام می‌شود، مانند خنده فرعون در برخورد با دلایل منطقی و معجزات روشن حضرت موسی (علیه السلام)؛ چنان‌که قرآن مجید می‌فرماید:

«فَلَمَّا جَاءَهُمْ بِآيَاتِنَا إِذَا هُمْ مِنْهَا يَضْحَكُونَ؛ چون آیات ما را بر آنها آورد، آن آیات را مسخره کردند و خندیدند.» (زخرف: ۴۷)

این روش مستکبران و طاغوت‌ها است که می‌خواهند بدین وسیله به دیگران بفهمانند که اصلاً دعوت آنها قابل بررسی نیست و ارزش یک روش و برخورد جدی را ندارد.

• شادی مغرورانه

افراد کم ظرفیت، با دستیابی به مال و ثروت و مقام، چنان به شادی می‌پردازند که از خود بی خود می‌شوند. این روش شادی و نشاط نیز از منظر قرآن مذموم و ناپسند شمرده شده است.

قرآن کریم درباره قارون می‌فرماید: «همانا قارون یکی از ثروتمندان قوم موسی بود که بر آنها طریق ظلم و طغیان پیش گرفت و ما آنقدر گنج و مال به او دادیم که بر دوش بردن کلیدهای آن گنج‌ها صاحبان قوت را خسته می‌کرد.»

حجت الاسلام یعقوب جعفری نیا مفسر و قرآن پژوه در مورد جایگاه نشاط در روایات و آیات قرآن گفت: از نظر اسلام و متون دینی ما تأکید عجیبی بر این شده است که مردم با امید و و با نشاط زندگی کنند و به عواملی در دستیابی به نشاط در زندگی اشاره دارند. از جمله این عوامل در درجه اول «ایمان به خداست» که قرآن می فرماید "الا بذكر الله تطمئن القلوب"؛ ایمان به خدا به انسان آرامش خاطر و اطمینان قلب می دهد و همه دغدغه ها و نگرانی های روحی و افسردگی از بین می رود.

وی با تأکید بر اینکه اسلام بی حوصلگی و کسالت را نکوهش کرده است، افزود: اگر امروز در زندگی ما نشاط از بین رفته و افسردگی گسترش پیدا کرده است، یک عامل مهم آن دوری از ایمان به خداست. دومین عامل نشاط آور مسئله «توکل» است. یکی از آموزه های دینی ما «توکل» است و در قرآن مکرر بر این مسئله تأکید دارد.

۲-۵ ضرورت و اهمیت شادی و نشاط از نظر دانشمندان

روان انسان در مقابل عوامل بیرونی و درونی، واکنش های مختلفی از قبیل شادی و خوشحالی، خشم، تنفر، ترس و اندوه از خود نشان می دهد که به آنها "هیجان" می گویند. این هیجانها، بنا به عوامل پدیدآورنده و نیز دیدگاه و اندیشه های انسان، گاه مثبت و منفی اند. یکی از این جنبه های هیجان، شادی است که با واژه هایی چون: سرور، نشاط، وجد، سرخوشی، مسرت و خوشحالی هم معناست (طریقه دار، ۱۳۸۳ ص ۲۲).

شادی احساس مثبتی است که زندگی را شیرین می کند. شیرین بودن شادی، تجربه های اجتناب ناپذیر زندگی مثل ناکامی، ناامیدی و عاطفه منفی را خنثی می کند و به ما کمک می کند تا سلامت روانی خود را حفظ کنیم. یکی از فواید شادی، آرام بخش بودن آن است. شادی اشتیاق ما را به انجام فعالیت های اجتماعی و لبخندهای شادی، تعامل اجتماعی را تسهیل می کند. بنابراین، یکی دیگر از فواید ابراز شادی، چسب اجتماعی بودن آن است که روابط را به هم می چسباند (ریو، ۱۳۸۱، ص ۳۶۴).

در پرتو شادی است که انسان می تواند خویش را بسازد و قله های سلوک را چالاکانه بپیماید و در اجتماع، نقش سازنده خود را ایفا کند. اهمیت شادی در درمان بیماریهای صعب العلاج جسمی ثابت شده است. یک جراح معروف طی مقاله ای نوشت: "شادی نه تنها جلوی بسیاری از بیماری های ناشی از ناملایمات را که در قرن حاضر زیاد است می گیرد، بلکه حتی قادر است جلوی رشد و نمای بیماری سرطان را که در کمین است، نیز بگیرد". (طریقه دار، ۱۳۸۳، ص ۲۳) [۶]

۲-۶ شادی از دیدگاه روان شناسان

ریچارد کارسون معتقد است که شادمانی حالتی از ذهن است نه رشته ای از حوادث، احساس آرامش بخش که می توانید همیشه تجربه اش کنید و با آن زندگی کنید و نه چیزی که برای یافتنش نیاز به جستجو داشته باشید، شادمانی در خارج از وجود شما نیست شادمانی یک احساس است.

مهمترین خصوصیات آدم های شاد عبارت است از:

- ۱- کنترل زندگی ۲- توجه به جسم و روح ۳- زندگی را صحنه برد و باخت نمی دانند ۴- از زندگی یاد می گیرند ۵- برنامه ریزی دارند ۶- هدفمند هستند و با یادآوری شادی های زندگی احساس لذت می کنند ۷- به آینده دید مثبت دارند ۸- مسئولیت پذیرند ۹- بعضی از اتفاقات را به محیط نسبت می دهند ۱۰- همیشه تلاش جهت بهتر شدن دارند. (شارف، ۱۳۸۶)

۲-۷ زندگی شاد در ادبیات و فرهنگ ایران

حمد بقایی (ماکان)

نویسنده، پژوهشگر و مترجم حوزه ادبیات

شادی مفهومی است که از دیرباز در فرهنگ ایران جایگاه ویژه‌ای داشته و به آن بسیار اهمیت داده می‌شده است. در سنگ‌نوشته‌های باقی مانده از دوران باستان، مانند سنگ‌نوشته داریوش و خشایار شاه در گنج‌نامه همدان، آمده است؛ ((بزرگ است اهورامزدا که این زمین را آفرید و آن آسمان را آفرید و شادی را آفرید.)) از اینجا می‌توان دریافت که مقوله‌ای به نام شادی تا چه میزان در فرهنگ کهن ایران اهمیت داشته؛ تا آنجا که یکی از ارزش‌ها یا صفات پروردگار ((آفریدن شادی‌ها)) بوده است و اهمیت آن را به میزان آفرینش آسمان و زمین می‌دانسته‌اند. در یک معنای تفسیری این جمله به این مفهوم است که اگر شادی نبود، کائنات هم معنایی نداشت.

همین اندیشه بعدها در فرهنگ ایرانی به صورت‌های مختلف شاخ و برگ پیدا کرد و به گونه‌های تازه سربرآورد. از آن جمله‌اند جشن‌ها و مراسم نشاط‌انگیز که در طول هر سال برگزار می‌شد. ما این جشن‌ها را با نام جشن ایرانی می‌شناسیم. جشن‌هایی از این دست در نخستین روز فروردین که با نام جشن نوروز برگزار می‌شود و دیگر ماه‌های سال نیز برگزار می‌شود که تمامی آنها به نوعی ستایش از مواهب الهی است. ما در حال حاضر در میان تمام جشن‌های دیگر تنها جشن نوروز را برپا می‌کنیم. همین اندیشه در طول تاریخ ادب فارسی هم رسوخ پیدا کرد.

اگر کهن‌ترین متن موجود در فرهنگ و ادبیات ایرانی، را مورد توجه قرار دهیم متوجه می‌شویم که در این متن در موارد متعدد به مقوله‌ای به نام «شادی» تاکید بسیار شده است. همین اندیشه در ادب فارسی به خصوص در شعر هم رواج پیدا کرد. همچنین تداوم این اندیشه را در برخی آثار تربیتی منشور مانند قابوس‌نامه، اخلاق ناصری و امثال اینها نیز می‌توان مشاهده کرد که بر کنار نهادن مسائل غمگین و رو آوردن به امور شاد تاکید دارند.

شادی اصولاً سازنده و محرک است حال آنکه غم و اندوه مایه سکون و عدم تحرک است. به همین علت هم در شعر فارسی از قدیم تا کنون کمتر شاعری را می‌بینیم که مخاطب خود را به شادی و روی آوردن به موضوعات زندگی‌ساز ترغیب نکرده باشد. از جمله منوچهری هزار سال پیش از این در این زمینه گفته است: ((شاد زی با سیاه چشمان، شاد / که جهان نیست جز فسانه و باد.)) یا فردوسی به خصوص در شاهنامه بر این موضوع بسیار تاکید کرده است، از جمله در این بیت معروف که می‌فرماید: «چو شادی بکاهد، بکاهد روان / خرد گردد اندر میان ناتوان.»

در فرهنگ ایران باستان بر این نکته تاکید شده که باید از غم خوردن پرهیز نمود. ایرانیان برای زدودن زنگار غم از چهره زندگی چاره اندیشی‌های کرده بودند، از جمله اینکه در طول سال به مناسبت‌های مختلف جشن‌هایی برپا می‌کردند و

در آن کوچک و بزرگ و عرف و عامی به شادی می نشستند. گویا آنان به این راز پی برده بودند که « خنده بر هر درد بی درمان دواست». اگر چه عرفان اسلامی برخی از آیین ها از جمله راز و رمزهای شاد زیستن را زنده نگه داشت، ولی در عمل ما ایرانیان به تدریج بر طول ایام غم افزودیم و دوران نشاط و شادمانی را کوتاه کردیم.

فصل سوم

بررسی شادی در جوامع

۳-۱ شادی در جوامع امروزی و وضع موجود

«شادی»، «شاد بودن» و «شادمانی کردن» مفاهیم کلیدی در هر فرهنگی است که می‌توان از طریق آنها نظام زندگی مردم هر جامعه‌ای را مورد بررسی و ارزیابی قرار داد. در فرهنگ ایران امروز، این مفاهیم نه تنها همیشه مبهم بوده‌اند، بلکه محل نزاع گفتمانی گروه‌های مختلف رسمی و غیررسمی هم بوده‌اند. آنچه طی دهه‌های اخیر در جامعه ایرانی در خصوص شادی در سیاست‌های فرهنگ رسمی رخ داده است، نوعی ابهام و گاه تناقض را شامل می‌شده است.

حتی هنوز تعریف قابل اجماعی از این مفهوم در جامعه ما و در سیاست‌های فرهنگی رسمی ما وجود ندارد. عموماً شادی با نوعی ((معنویت‌گرایی استعلایی)) تلفیق شده است و بسیار آرمانی و غیرقابل دسترسی است. در حالی که در نظام‌های فرهنگی، تعریفی عادی‌تر و ملموس‌تر از این مفهوم وجود دارد. هرچند شادی در وهله اول یک کیفیت روانشناختی است، اما در عمل نمی‌توان به شادی فارغ از کم و کیف زندگی اجتماعی رسید.

از منظر روانشناختی، «شادی» در واقع مجموع کیفیت دو احساس درونی ما است، یکی «حس رضایت ما» (مثلاً وقتی معنای واقعی کار یا عملکردمان را درک می‌کنیم) و دیگری «کیفیت احساسات خوب»ی است که در طول زندگی دریافت می‌کنیم، که هردو اینها منجر به شادی می‌شوند و هر دو پدیده‌های نسبتاً پایداری در زندگی هر فرد هستند. از سوی دیگر، مفهوم شادی متناظر با مفاهیم دیگری مانند خوشحالی، خوبی، خوشی و... است.

نکته اصلی در جامعه این است که شادی به‌عنوان یک «مسأله» امری فردی نیست، بلکه بیشتر مردم به نوعی درگیر آن هستند. شادی و خوشحالی یک مسأله اجتماعی و عمومی در جامعه امروز ما است.

نظرسنجی‌ای که توسط مؤسسه گالوپ در سال ۲۰۱۳ انجام شده حاکی از آن است که «ایرانیان دومین مردم ناشاد در دنیا هستند». این آمارها هرچقدر هم انحراف داشته باشند، در نهایت این دلالت حداقلی را دارند که در ملل دنیا، ایرانیان در انتهای فهرست شادها و خوشحال‌ها هستند. به همین سبب شادی بویژه در عرصه عمومی و جمعی و مدنی یک ((مسأله)) است و اگر بخواهیم از منظر آسیب‌شناسی اجتماعی بدان توجه کنیم، می‌توان گفت که فقدان شادی، یک «آسیب اجتماعی» است که عملاً یکی از مهم‌ترین منابع عاطفی و روحی زندگی مدنی جامعه ما را دچار بحران کرده است. دلیل این کاستی و فقدان آسیب‌شناختی چیست؟ آیا مردم نمی‌خواهند؟ آیا سنت ما ظرفیت شادمانه بودن ندارد؟ آیا فرهنگ ایران، فرهنگ ضدشادی است؟

نمی‌توان به سادگی حکمی کلی در این زمینه صادر کرد اما می‌توان حداقل طرح بحثی داشت از ریشه‌های این فقدان بزرگ، یعنی شاد نبودن زندگی ما ایرانیان. هرچند در عرصه‌های اندرونی و فضاها غیررسمی، مردم آموخته‌اند شادمانی را

هرچند گاه با افراط و تفریط داشته باشند، اما مسأله اصلی آن است که در عرصه‌های عمومی ما بجز مناسبت مذهبی بسیار محدود (نیمه شعبان) فرصت دیگری برای شادمانه بودن جمعی و در کنار هم بودن نداریم.

شادی هرچند در سطح روانی و فردی تجربه می‌شود اما عملاً یک محصول جمعی است. شادی محصول زندگی شادمانه است، محصول جمع‌های شاد و باهم‌بودن‌ها و شیوه زندگی شادمانه است.

فقدان شادی، امروزه صرفاً فقدان یک فضای شاد نیست، بلکه فقدان آیین‌های شاد و فقدان دانش و مهارت فرهنگی لازم برای شاد بودن است. حتی در فضای رسانه‌های ما نیز هرچند شادی در برنامه‌ها و مناسبت‌ها مورد توجه قرار می‌گیرد، اما برنامه‌ها نیز برنامه‌های فردی، یک مجری و چند میهمان هستند که گفتارهای کلیشه‌ای و خنده‌های تکراری آنان را به نشانه برنامه شاد می‌گیرند. در حالی که شادی و شادمانه بودن و خوشحال بودن، یک تجربه جمعی و مکرر است.

حال در شرایط فعلی اگر بی‌توجهی فرهنگ رسمی به شادی و مناسبت‌های شاد غیرمذهبی و ایجاد نکردن امکان شادمانی جمعی مردمی آزاد ادامه پیدا کند، ما شاهد نوعی بی‌سامانی در فرهنگ شادی خواهیم بود؛ بی‌سامانی‌ای که در نهایت بیش از همه موجب اختلال فرهنگ رسمی کشورها و تناقض‌های بیشتر در آن خواهند شد. بار سامان بخشیدن به این بی‌سامانی را مردم طی زمان به دوش خواهند کشید.

از آنجا که دانش‌آموزان مهم‌ترین رکن نظام آموزش و پرورش هر کشوری محسوب می‌شوند. عواملی که می‌تواند این سرمایه ملی را برای رشد بهینه و کیفی آماده سازد، مهارت‌های رفتاری است که در محیط آموخته می‌شود نه فقط محفوظات علمی.

مدارس تامین‌کننده نیروی کیفی جامعه‌اند و نه فقط تامین‌کننده کمیتی از خیل عظیم نیروی انسانی که به‌عنوان تحصیل کرده روانه جامعه می‌شوند. پس شناسایی و ایجاد زمینه برای رشد خصایل ممتاز بشری، اولین دغدغه دست اندرکاران تعلیم و تربیت در کلیه فعالیت‌های علمی یا فرهنگی است که باید با تمام وجود خود را وقف ایفای این وظیفه سنگین کنند.

نشاط و شادابی در مدرسه باعث رشد و تکامل همه ابعاد وجودی یک دانش‌آموز در بعد جسمانی، شناختی، عاطفی، اخلاقی و معنوی می‌شود. چنانچه یک بعد از این ابعاد دچار صدمه شود و یا مورد غفلت و فراموشی قرار گیرد، دانش‌آموز به توانایی‌ها و شایستگی‌های کامل دست نخواهد یافت.

این وظیفه مسئولین تعلیم و تربیت است که شرایطی را فراهم آورند تا تمام نیازهای او تامین شود.

شاد زیستن برای کودک به همان اندازه مهم است که تغذیه خوب، محبت کردن و حفاظت از او اهمیت دارد، زیرا سلامت روحی و روانی و فیزیکی و جسمانی او را تامین می‌کند.

نرخ شادی و خنده در مدارس ما بسیار پایین است. میزان شیوع خنده و توسعه فضای فرح بخش در آموزشگاه‌ها مورد بی‌مهری قرار گرفته است.

در جامعه و مدرسه فاقد شادی، سخن گفتن از شادی قدری مشکل خواهد بود. یکی از مشکلات هر جامعه غفلت از شادی و نشاط و در نتیجه افزایش بیماری‌های مختلف روانی از قبیل اضطراب و افسردگی است. با شادی و نشاط زندگی معنا پیدا می‌کند و در پرتو آن دانش‌آموزان خصوصاً در دوران نوجوانی و جوانی می‌توانند خود را ساخته و قله‌های سلوک و پله‌های ترقی را چالاکانه بپیمایند. جامعه زنده و پویا جامعه‌ای است که عناصر شادی‌آفرین در آن فراوان باشد.

در گذشته به‌نظر می‌رسید که وظیفه آموزش و پرورش تولید عده‌ای فارغ التحصیل است که فقط بتوانند امرار معاش کنند اما چنین می‌نماید که در قرن جدید نظام‌های آموزش و پرورش این مرحله را پشت سر گذاشته و سرلوحه تعلیم و تربیت در یک جمله خلاصه شده است؛ « شوق زندگی کردن را به دانش‌آموزان بیاموزیم ». پس باید معتقد باشیم که درحقیقت رشد پایدار ما در گرو شادی پایدار است.

۲-۳ چرا نظام آموزشی فنلاند موفق است ؟

فنلاند به دلیل اصلاحات متعدد ، نظام آموزشی را برقرار کرده است که به عنوان یکی از کارآمد ترین ها تلقی می شود. در فنلاند شادی مهمترین درس مدرسه است .

عواملی که در دستاوردهای نظام آموزشی فنلاند نقش دارند که حاصل تجربه، آموزش و اصلاحات متعدد است:

۱- استفاده نکردن از آزمون‌های استاندارد

۲- عدم پاسخگویی معلمان

۳- در فنلاند تمام معلم ها باید مدرک کارشناسی ارشد در رشته مربوطه داشته باشند تا بتوانند به عنوان معلم مشغول به کار شوند.

۴- تاکید بر همکاری به جای رقابت

۵- اولویت داشتن اصول

هدف این اصلاحات بالا دستیابی به نمرات عالی یا بالا بردن سطح نمرات نبود بلکه ایجاد محیط و امکانات آموزشی برابر ، برای همه بود.

۶- شروع مدرسه در سن بالاتر

در مقایسه با سایر کشورهای صنعتی دیرتر به مدرسه می روند. سن شروع مدرسه در این کشور ۷ سالگی است دوره آموزش اجباری در این کشور ۹ سال است و پس از کلاس نهم یا شانزده سالگی ، ادامه تحصیل به تصمیم شخصی نوجوانان بستگی دارد.

۷- ارائه پیشنهادات شغلی به جای رفتن به دانشگاه

۸- خواب بیشتر

بر اساس تحقیقات زودتر بیدار شدن برای سلامت دانش آموزان مضر است. به همین علت دانش آموزان فنلاندی اولین کلاس درس را حدود ساعت ۹ الی ۹:۴۵ صبح آغاز می کنند و بین ساعت ۲ الی ۲:۴۵ بعدازظهر مدارس این کشور تعطیل می شوند.

۹- تدریس یک معلم

تعداد معلم ها و دانش آموزان در فنلاند کمتر از سایر کشورهاست معمولاً دانش آموزان فنلاندی حدود ۶ سال تحصیلی را با یک معلم سپری می کند. در این دوران معلم جایگاه یک مربی همراه یا یکی از اعضای خانواده را بدست می آورد.

۳-۳ نظام آموزشی در ژاپن

از دید ژاپنی ها همه کودکان توانایی یادگیری مطالب را دارند و تلاش، پشتکار و انضباط شخصی، موفقیت تحصیلی را تامین می کند نه توانایی علمی. در واقع به عقیده آنان مطالعات و عادت های رفتاری آموزشی هستند.

عواملی که در دستاوردهای نظام آموزشی ژاپن نقش دارند که حاصل تجربه، آموزش و اصلاحات متعدد است:

۱- در مدارس ژاپن دانش آموزان در مدرسه ناهار می خورند. اصولا این برنامه کاملا رایگان نیست و هزینه آن به صورت مستقیم یا غیر مستقیم توسط دولت تامین می شود. غذا با معلم در کلاس صرف می شود تا فرصتی برای آموزش تغذیه، سلامت، عادت غذایی مناسب و رفتار اجتماعی را فراهم کند و در آخر نیز دانش آموزان مسئولیت تمیز کردن کلاس را نیز بر عهده می گیرند که این فعالیت ها نیز یک ابزار آموزشی مهم به حساب می آید.

۲- معلم طی سال تحصیلی به خانه دانش آموزان رفته و با والدین دانش آموزان ملاقات می کنند.

۳- مواد آموزشی در کشور ژاپن، کتاب های درسی کم حجم و کاغذی هستند.

۴- در کلاس های اول و دوم آموزش زبان ژاپنی، ریاضیات، مهارت زندگی (سیکاتسو، ترکیبی از علوم و مطالعات اجتماعی) موسیقی، هنر (نقاشی، صنایع دستی) تربیت بدنی، فعالیت های ویژه (فعالیت های خانه داری) آموزش داده می شود.

در کلاس سوم و چهارم مطالعات علمی و اجتماعی جایگزین سیکاتسو مطالعات یکپارچه می شود.

در کلاس ۵ و ۶ اقتصاد در خانه (پخت و پز و دوخت و غیره) آموزش داده می شود.

۵- کودکان هر روز تکالیف درسی خود را بر اساس موضوع آموزشی انجام می دهند اما تکالیف آنها متفاوت است و ممکن است شامل کار در منزل مانند شستن کفش ها یا مرتب کردن لوازم شخصی باشد برای زمان تعطیل نیز تمامی فعالیت دانش آموزان تحقیقی و به صورت گزارش در کلاس ارائه می شود (فعالیت های مهارتی).

۶- زمان کلاس ریاضی در مدارس آنها بیشتر از زمان کلاس هایی مثل زبان و علوم است. (۱۰ دقیقه بیشتر)

۷- بیشتر کارگاه های آموزشی آنها در خانه یا محل دیگری غیر از مدرسه برگزار می شود تا بتوانند مهارت های بیشتری یاد بگیرند.

۸- تمام مدارس دارای سیستم دسترسی به متخصصان بهداشت هستند همچنین تقریباً ۹۰ درصد مجموعه ورزشی و ۷۵ درصد آنها دارای استخر هستند.

۹- در کشور ژاپن اتوبوس های مدرسه و سرویس مدرسه وجود ندارد و دانش آموزان مسیر منزل تا مدرسه را با پیاده روی و دوچرخه طی می کنند.

۱۰- مدرسه های ژاپن سرایدار ندارند و خود دانش آموزان ساختمان مدرسه را تمیز می کنند و زمان خاصی به این امر اختصاص داده نمی شود و در هنگام این فعالیت موسیقی نواخته می شود تا احساس خوبی در دانش آموزان ایجاد شود. این برای تقویت حس مسئولیت پذیری در دانش آموزان است.

۱۱- در جشنواره های ورزشی و جشنواره های فرهنگی در طول سال شرکت می کنند.

فصل چهارم

تحلیل شادی و نشاط در

آموزش و پرورش

۴-۱ آیا مدرسه شاد واقعیت است یا رویا؟

۵ عامل اساسی در شاداب سازی دانش آموزان در مدارس از پژوهش جهانی یونسکو:

- ۱- داشتن ارتباطات و دوستان نزدیک در ارتباط با مدرسه
- ۲- وجود فضای آموزشی صمیمانه و دوستانه
- ۳- ایجاد شرایط برای آزادی، خلاقیت و مشارکت یادگیرنده
- ۴- ایجاد بستر برای کارگروهی و روحیه همکاری
- ۵- داشتن معلمان مهربان و متین، خوش برخورد و خوش بین

۵ عامل بازدارنده که مدرسه را ناشاد می سازد:

- ۱- وجود خشونت و ناامنی در محیط مدرسه
  - ۲- تحمیل ساعات طولانی درسی و تکالیف زیاد بر دانش آموزان و استرس ناشی از امتحان و نمره
  - ۳- وجود جو یادگیری رقابتی و مسموم در مدرسه
  - ۴- وجود معلمان با ویژگی های منفی از جمله بد اخلاقی، سختگیری، نامهربانی، بی عدالتی و محافظه کاری
  - ۵- وجود روابط و رفتارهای منفی در مدرسه از جمله خودخواهی و بی توجهی
- وجود این عوامل در مدرسه موجب ایجاد ترس و تنهایی، بی اعتمادی، سلب اعتماد به نفس، تنش و استرس و کاهش علاقه و افت میزان یادگیری در دانش آموزان می شود.

۲-۴ شاد نبودن نوجوانان و کودکان (دانش آموزان)

نسل امروز نسل عجیب و متفاوتی با نسل قبلی است. بچه های امروز بچه های تنبل، خسته و پرتوقع هستند. اغلب کودکان و نوجوانان امروزی بیشتر وقت خود را در گوشه ی اتاق با داشتن یک موبایل در جلوی خود سپری می کنند و به جای این که در این دنیا باشند در دنیای مجازی زندگی می کنند.

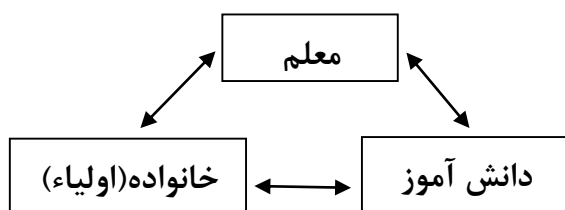
دسته ی دیگری هم هستند که وقت خود را با استراحت و خواب های پی در پی سپری می کنند.

دسته دیگری به وقت خود را صرف کلاس های زیادی در طول روز کرده اند.

همین موارد موجب شده آنها از ارتباط با اقوام و خانواده خودداری کنند و به رفت و آمدهای خانوادگی و نشست و برخاست بزرگترها و استفاده از تجربیات آنها اهمیتی ندهند.

علاوه بر این کودکان و نوجوانان در شرایطی هستند که اکثر منازل در مناطق شهری تبدیل به آپارتمان های کوچک و تاریک و به دور از فضای بازی و حرکتی برای آنها شده است که تمام این موارد موجب افسردگی و ناشاد بودن نسل امروزی می شود.

برای اینکه سلامت جسمانی و روانی کودکان و نوجوانان حفظ شود، باید سعی کنیم با شناسایی عوامل موثر بر شادی موجبات تقویت عوامل مثبت و تقلیل عوامل منفی موثر بر شادی را فراهم کنیم. از جمله این عوامل موثر می تواند مواردی همچون ۱- خانواده (اولیاء) ۲- معلم ۳- دانش آموز، اشاره کرد.

حال حداقل کاری که می توان در تامین بهداشت جسمی و روحی آنان داشته باشیم ایجاد فضای مفرح و شادی بخش در مدرسه است. چرا که کودکان و نوجوانان (دانش آموزان) چندین ساعت از روز را در مدرسه می گذرانند و اگر فضاسازی مناسبی در مدارس انجام شود مسلماً به شاد زیستن فرزندان خود کمک بسیاری خواهیم کرد.

هنگامی که کودکان و نوجوانان از درون وجودشان احساس شادمانی داشته باشند، حس رضایت از زندگی نیز در تمامی ابعاد وجودشان رخنه می کند. یکی از شاخص های بهداشت روانی نیز احساس رضایت و شادابی است و فرد می تواند سالم بماند و

زندگی خود به امید پیدا کند. انسان سالم می‌تواند برای آینده برنامه ریزی کند. فرزندان ایرانی برای آینده به پول نیاز ندارند بلکه به کار و مهارت نیاز دارند. کار و مهارت باعث امنیت در زندگی میشود.

با راهکارهای درست شاداب سازی در مدرسه می‌توان مهارت‌ها را در کنار دانش‌آموزان ایجاد کرد.

فصل پنجم

پیشنهادهای و راهکارهای شادی و
نشاط در دانش آموزان

۵-۱ راهکارهای شاداب سازی دانش آموزان در مدارس

۵-۱-۱ تامین فضای سبز

- پیش بینی گلخانه یا باغ دیوار در فضای مدرسه

- قرار دادن گلدان های گل در محیط کلاس

- آموزش دانش آموزان در مراقبت و نگهداری از گیاهان

➤ داشتن فضای سبز باعث می شود که دانش آموزان به محیط زیست خود اهمیت داده و درباره گیاهان مطالبی را بیاموزند و در عین حال هم خودشان در کاشت و نگهداری آن کوشا باشند. (به عنوان وسیله کمک آموزشی هم قابل استفاده است).

۵-۱-۲ ایجاد حیاط شاد

- طراحی بازی های گروهی نظیر لی لی، مار و پله، عمو زنجیر باف و ...

➤ بچه ها این بازی هیجان انگیز را دوستانه انجام می دهند و در کنار این بازی ها مهارت های زندگی و اخلاق های انسانی همچون گذشت را یاد می گیرند .

- ایجاد مکانی مانند کافی شاپ زیر نظر بوفه مدرسه و گذاشتن میز و صندلی ابتکاری و خلاقانه با رنگ شاد برای استفاده دانش آموزان *

➤ فرصتی برای آداب غذا خوردن و رفتار اجتماعی مناسب برای دانش آموزان فراهم شود.

- تامین امکانات و وسایل ورزشی ایمن نظیر فوتبال دستی، میز پینگ پنگ و ...

➤ باعث تقویت و افزایش ظرفیت های اخلاقی، تربیتی، جسمانی، ذهنی، عقلی، مهارتی، عاطفی و اجتماعی دانش آموزان می شود.

• ترسیم نقاشی های پیام آور *

- تامین دیوار خلاقیت به منظور نقاشی یا طراحی توسط دانش آموزان

➤ موجب می شود تا دانش آموزان به توانایی ها و شایستگی های خود دست پیدا کنند این امر شوق به زندگی کردن را در آنها افزایش می دهد.

- پخش موسیقی های شاد، ملایم و مناسب در ساعات غیر آموزشی

➤ این امر موجب می شود که دانش آموزان در وضعیت شاد و لذت بخشی قرار بگیرند و بدنشان موادی ترشح کند که احساس فوق العاده و خوشایندی را به آنها القا نماید.

- اجرای بازی هایی با رویکرد توسعه بازیهای بومی – محلی نظیر آسمون چه رنگه (شهمیرزاد)، زو بازی (گرمسار)، عطاری مطاری (سمنان) و ...

➤ باعث می شود دانش آموزان در کنار هم، همکاری و کارگروهی، یک رقابت سالم را نیز تجربه کنند.

۵-۱-۳ تخصیص یک روز شاد در ماه (ترجیحا پنجشنبه آخر هر ماه)

- برگزاری جنگ شادی و بازیهای مفرح با مشارکت والدین، معلمان و دانش آموزان

➤ باعث می شود تا دانش آموزان در کنار پدر و مادر خود رقابتی سالم همراه با هیجان و شادی را تجربه کنند همچنین حس اعتماد به نفس در دانش آموزان افزایش می یابد (این مراسم می تواند در زمان تعطیلات انجام شود تا تمام اولیا شرکت نمایند)

- آماده کردن و سرو صبحانه یا ناهار با مشارکت والدین، معلمان و دانش آموزان

➤ فرصتی برای آموزش تغذیه سالم و عادت غذایی مناسب فراهم می شود

• نمایش فیلم یا تئاتر، نمایش های عروسکی و موسیقی زنده

به استناد رهنمود های جناب آقای دکتر آشناگر استاندار محترم ، در جلسه شورای آموزش و پرورش استان مورخ ۹۷/۱۲/۸ شیوه های آموزشی خصوصا در دوره ابتدایی باید مبتنی بر بازی و سرگرمی باشد.

➤ منجر به یادگیری بهتر دانش آموزان در کلاس درس می شود .

• قصه گویی، شاهنامه خوانی یا سرود های دسته جمعی

به استناد رهنمود های جناب آقای دکتر آشناگر استاندار محترم ، در جلسه شورای آموزش و پرورش استان مورخ ۹۷/۱۲/۸ شیوه های آموزشی خصوصا در دوره ابتدایی باید مبتنی بر بازی و سرگرمی باشد.

➤ باعث پرورش خلاقیت و توانمند سازی دانش آموز در

زمینه های هنری می شود.

- اجرای آیین های ایرانی همچون نوروز خوانی ، چهارشنبه سوری ، شب یلدا...

- برگزاری جشن تولدهای گروهی برای متولدین همان ماه

(برای متولدین فصل تابستان نیز در یک از روزهای هفته آخر سال تحصیلی جشن تولد گرفته خواهد شد)

➤ باعث تقویت عزت نفس ، ایجاد دوستی ها و خاطره هایی که تا آخر عمر به یادگار می ماند.

- برگزاری مسافرت و اردوهای تفریحی و سیاحتی به همراه خانواده *

➤ باعث غنی سازی اوقات فراغت ، خلاقیت و نوآوری، رهایی از یکنواختی و سکون، تحرک و پویایی، آموزش مهارت های اجتماعی، بالا رفتن هوش هیجانی دانش آموزان، توضیح در مورد زندگی جمعی، معرفی جاذبه های گردشگری می شود.

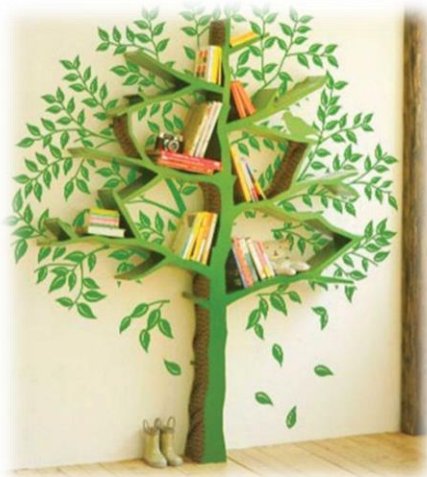
۵-۱-۴ سازماندهی برنامه های علمی

- در نظر گرفتن آزمایشگاه با تجهیزات کافی

➤ موجب می شود تا دانش آموزان با انجام آزمایشات مختلف، تعامل و همکاری با یکدیگر را بیاموزند و تجربیات عملی را خود، کسب کنند.

- کتابخانه باز در سالن مدرسه با مدیریت خود دانش آموزان

➤ مهمترین عامل در پیشرفت شناختی و تحرک اجتماعی است.
لذت غوطه وری ذهنی و ایجاد توانایی درک عمیق ، لذت
اجتماعی و لذت درونی می شود. همچنین روش زندگی کردن ،
آموزه های اخلاقی مانند تکریم والدین ، احترام به دیگران و وفای
به عهد را می آموزند.

- کم کردن حجم کتب درسی

به استناد رهنمود های جناب آقای دکتر آشناگر استاندار محترم ، در جلسه شورای آموزش و پرورش استان مورخ ۹۷/۱۲/۸ از خرید کتاب های کمک درسی و حضور در کلاسهای تقویتی (موسسات ، کانون های خصوصی و آموزشگاه های آزاد) اجتناب و پیشگیری شود.

➤ زیرا امروزه دانش آموزان مقطع ابتدایی با حجم زیادی از کتاب های درسی و کمک درسی مواجه هستند، که این امر خود موجب ایجاد استرس و خواندن مطالب به صورت طوطی وار می باشد و از مطالب آن استفاده درستی نخواهند کرد و به عبارتی فقط برای گرفتن نمره کتاب می خوانند، در حالی که حجم کتاب و مطالب درون آن باید به گونه ای باشد که خواندن آن اثرات مثبت بر مغز گذارد ، استرس را از بین ببرد، مهارت تفکر انتقادی را ایجاد کند مهارت های ارتباطی را بهبود ببخشد و موجب کاهش افسردگی شود، خلاقیت را بهبود می بخشد و درجه اعتماد به نفس زیاد می شود.

- ایجاد پارک علمی برای آموزش دروس علوم و اجتماعی (کشاورزی ، دامداری و...)

- نصب پیام های آموزنده از دانشمندان و بزرگان همراه با تصویر صاحب اثر

- برگزاری نمایشگاه های مربوط به کارهای پژوهشی دانش آموزان به کمک اولیا.

➤ تاثیر گذاری تربیتی بر دانش آموزان ، تقویت همکاری گروهی، تقویت حس زیبا شناختی ، معرفی توانایی ها و قابلیت های دانش آموزان به والدین آنها

- نصب تصاویر مربوط به اماکن تاریخی، شاعران و نویسندگان معروف در فضای مدرسه

- می‌تواند بر ایجاد شادابی، حس زیبا شناختی را در دانش آموزان پرورش دهد و در کنار آن دانش آموزان با هنرهای بومی و جاهای دیدنی و شخصیت های موفق نیز آشنا شوند.

- بازدید علمی در پارک ها و گلخانه های شهری

- آموزش دروس به همراه بازی، شعر، داستان و موسیقی

به استناد رهنمود های جناب آقای دکتر آشناگر استاندار محترم ، در جلسه شورای آموزش و پرورش استان مورخ ۹۷/۱۲/۸ شیوه های آموزشی خصوصا در دوره ابتدایی باید مبتنی بر بازی و سرگرمی باشد.

➤ موجب خلاقیت ، نوآوری و ایجاد زمینه هایی برای بروز استعداد های آنها شود

- نصب آئینه در سقف کلاس و بالای تخته سیاه برای مشاهده آزمایشهای معلم

• آموزش هنر های سنتی

- برگزاری مسابقات فرهنگی و علمی و ورزشی بین دانش آموزان به صورت کلاسی در رشته های مختلف
- تهیه و تنظیم شناسنامه سلامت کودک در ابعاد پنجگانه تحصیل ، بهداشت و سلامت ، خانواده، مهارت فردی، استعدادیابی *
- آموزش هر دانش آموز یک مهارت با رویکرد نشاط آفرینی و تضمین آینده شغلی کودک *

۵-۱-۵ سازماندهی فضای فیزیکی

- نصب پرده های مناسب با رنگ های شاد

- رنگ آمیزی متنوع نیمکت ها توسط خود دانش آموزان

- قرمز بودن درب ورودی مدرسه

(حس حقیقت جویی را در دانش آموز زیاد می کند و موجب می شود که با انگیزه آموختن وارد یک فضای هیجان انگیز پر تحرک شود)

- سبز بودن تخته ی کلاس

(باعث می شود دانش آموز در خود احساس مطالعه و دقت نظر کند و از نگاه کردن طولانی به تخته خسته نشود و حتی نشاط انگیز باشد)

- نصب کار دستی و ترسیم نقاشی های زیبا در فضای مدرسه

- تغییر دکوراسیون کلاس

- باعث کاهش استرس، ایجاد آرامش و بهبود رفتارهای محیطی، افزایش لذت از محیط مدرسه، افزایش آستانه تحمل از محیط مدرسه، امکان برقراری ارتباط با فضا می شود.

- تقسیم بندی راه پله ها

- برای کسانی که به حالت دو می روند.
- برای کسانی که آهسته می روند.
- برای کسانی که در حال مطالعه هستند.

۵-۱-۶ سایر موارد

- اختصاص دادن زمان ۱۵ دقیقه ای به هر زنگ تفریح *

- ایجاد مهارت در دانش آموزان جهت نظافت مدرسه

➤ باعث احساس خوشایند و تقویت حس مسئولیت پذیری در دانش آموزان می شود.

- دادن تکالیف مهارتی و متنوع مثل کار کردن در منزل و همکاری با خانواده، درست کردن وسایل آسیب دیده منزل، پخت و پز، مرتب کردن لوازم شخصی و غیره

به استناد رهنمود های جناب آقای دکتر آشناگر استاندار محترم ، در جلسه شورای آموزش و پرورش استان مورخ ۹۷/۱۲/۸ تکالیف باید خلاقانه ، مفید ، کاربردی و منطبق بر گوش و استعداد و علاقه دانش آموزان طراحی و ارائه شود .

- برگزاری جشن پایان سال

- اختصاص دادن زمانی به عنوان وقت خنده در زنگ کلاس با توجه به تشخیص معلم

- استفاده از رنگ های شاد برای فرم معلمان و دانش آموزان

- اجرای طرح کیف در مدرسه
- آموزش رفتار های صحیح اجتماعی در مدرسه (سلام معلم، شهردار مدرسه، همیاران پلیس ، روز مهربانی)

فصل ششم

تحلیل و راهکار شادی و نشاط
در خانواده

۶-۱ شادی در خانواده

خانواده یعنی جایی که زمان زیادی از عمر ما در آنجا سپری می شود و میزان خوشبختی و رضایت ما از زندگی به مقدار زیادی به شرایط خانواده و کیفیت روابط شکل یافته در آن وابسته است.

خانواده همان جایی است که قسمت مهمی از سرنوشت بزرگ سالانه، آینده اجتماع در آنجا رقم می خورد.

از آنجا که شادی بزرگترها در خانواده عامل موثر در شادی و نشاط کودکان است و اولیاء غمگین نمی توانند فرزندان شادتر تربیت کنند با ارائه نظام اعتقادی درست برای دستیابی به شادی می توان به افزایش شادی در میان افراد جامعه کمک کرد. به این ترتیب مردم می توانند تغییر مثبت در زندگی خود به وجود آورند. احساس پیشرفت و لذت در زندگی داشته باشند و به شادی دائمی دست یابند و فقط در این صورت است که می توانند شادی را در وجود فرزندانشان نیز پرورش دهند زیرا سیراب نشدن فرزندان از محبت و عاطفه کافی، غفلت از شادی و نشاط، بی تعادلی روحی و روانی، اضطراب و افسردگی را به دنبال دارد.

شاد زیستن برای کودکان و فرزندان به همان اندازه مهم است که تغذیه خوب، محبت کردن و حفاظت از او اهمیت دارد و سلامت روحی و روانی و جسمانی را تامین می کند. پس باید شوق زندگی کردن و شاد زیستن را به دانش آموزان بیاموزیم زیرا جامعه زنده و پویا جامعه ای است که عناصر شادی آفرین در آن فراوان است.

علت شاد نبودن مردم کشور ما تربیتی است که متأسفانه از نسلی به نسل دیگر منتقل می شود. مشکلات متعدد در طول سالیان باعث شده مردم هیچ گاه از شرایط زندگی خود راضی نباشند و والدین ناراضی این نارضایتی را به فرزندان خود آموزش می دهند. نارضایتی آنقدر در وجود انسانها ریشه دوانده که همه احساس نارضایتی و افسردگی می کنند.

۶-۲ راهکارهای شاداب سازی خانواده

حفظ و تقویت شادی و صمیمیت در خانواده ها نیاز به دانش و مهارت دارد که در این مقاله چندین راهکار مهم و موثر برای دستیابی به این هدف را بیان می کنیم :

۱- اولیا با فرزندان به طور منظم غذا بخورند و این امر یکی از اصول ثابت خانواده ها باشد .

➤ باعث می شود از احوال هم باخبر شوند و ارتباط بین آنها مستحکم تر شود.

۲- اولیا از کودکان و نوجوانان در زمینه های مختلف نظر خواهی کنند.

➤ تاثیر زیادی در عزت نفس فرزندان خواهد داشت. این نوع مشارکت در اظهار نظر و تصمیم گیری، توانایی افراد در برقراری ارتباط صحبت کردن، استدلال کردن و تصمیم گیری را در کودکان و نوجوانان تقویت می کند.

۳- فرصت های شاد بودن را به حداکثر برسانیم و به هر بهانه ای جشن و سرور مختصری در خانه برپا کنیم .

➤ اگر کسی از زندگی خود راضی بوده و احساس خوشی درونی داشته باشد، اضطراب و افسردگی و مرضی به او روی نمی آورد، شادمان است و جز افراد شاد قرار می گیرد.

۴- شوخ طبعی را در خانواده تشویق کنید.

➤ شوخ طبعی تاثیری متعادل کننده در شخصیت دارد و حس صمیمیت و دوستی را به افراد خانواده منتقل می کند . خنده یکی از بزرگترین تفریحات انسانی و ریشه دار ترین تفاوت میان انسان ها و دنیای حیوانات است.

۵ - بر نقاط مثبت شخصیت اعضای خانواده تمرکز کنید شاید از برخی خصوصیات افراد خانواده خوشتان نیاید و تمرکز در این امر به شادمانی و صمیمیت خانوادگی لطمه می زند پس همیشه به روی نقاط مثبت شخصیت افراد خانواده تمرکز کنید. به ویژه در مورد کودکان، استفاده از توجه و تشویق رفتارهای مطلوب و بی توجهی به رفتارهای نامطلوب تحصیلی تربیتی بسیار بالایی دارد.

۶- به هنگام نیاز حتما کنار فرزندانان باشید. در جشن پایان سال و در برگزاری جشن ها و مراسم ها در مدرسه کنار فرزندانان باشید.

۷- احساسات خود را به شیوه‌های مختلف از جمله با زبان کلامی و زبان بدن و سایر شیوه ها به فرزندانان ابراز کنید.

۸- به آنها بگویید دوستت دارم .

➤ دوستت دارم قدرتمند ترین و تاثیرگذارترین جمله ای است که یک فرد می‌تواند به طرف مقابل بگوید. وقتی شما در خانه به همسر و فرزندانان عشق و شادی می‌دهد، آنها در مقابل عشق و شادی تحویل‌تان خواهند داد.

۹- برای بازی‌های خانوادگی و دسته‌جمعی برنامه‌ریزی کنید. حداقل یک ساعت در هفته مثلا تعطیلات آخر هفته را به بازی خانوادگی اختصاص دهید.

➤ بازی و تفریح خانوادگی یکی از اساسی‌ترین عوامل تقویت شادی و صمیمیت در خانواده است فقط کودکان نیستند که به بازی نیاز دارند درون هر کدام از ما کودک پنهانی وجود دارد که نیاز به تفریح، بازی گوشی و شیطنت دارد.

۱۰- گاهی فرزندانان را با دادن هدیه شگفت زده کنید.

۱۱- زندگی خود را با دیگران مقایسه نکنید.

➤ از مقایسه زندگی خود با دیگران دچار احساس فقر نسبی می‌شویم. به جای مقایسه کردن به دنبال راه‌هایی باشیم که هر روز شادی را به خود و دیگران هدیه کنیم.

۱۲- فراموش کردن گذشته

➤ یادآوری گذشته‌ها فقط زخم‌های روانی را تحریک نموده و روح و روان را آزرده میکند و به جز غم و اندوه نتیجه‌ای ندارد. طبق گفته آنتونی رابینز در معادله زندگی هیچ وقت آینده برابر گذشته نیست.

➤ اولین لازمه شاد زیستن تفکر مثبت است. با تفکر منفی عملکردی منفی از انسان سر میزند.

۳-۶ فواید شاد بودن خانواده

۱- رضایت از زندگی

۲- خوشی درونی داشتن

۳- نداشتن افسردگی و اضطراب

۴- بدن‌تان خود را التیام می‌بخشد (وقتی شاد هستید، بدن شما اندروفین و سایر مواد شیمیایی که به ترمیم و التیام یافتن بدن کمک می‌کند تلاش خواهد کرد).

۵- اطرافیان و دیگران به طور مثبتی تحت تاثیر قرار می‌گیرند (انرژی مثبت شما سطح اندروفین را در بدن آنها هم بالا می‌برد و باعث آنها هم احساس فوق العاده ای پیدا کنند).

۶- دیگران هم به سمت افراد شاد کشیده می‌شوند.

۷- دیگران هم به سمت افراد شاد، انرژی مثبت می‌فرستند.

۸- اطرافیان و دیگران سعی خواهند کرد بیشترین تلاششان را برای شما بکنند تا اینکه فقط از کنارشان رد شوند.

۹- بچه ها واکنشی عالی به افکار و احساسات مثبت دارند و این باعث رفتارهای مثبت در آنها میشود.

۱۰- احتمال ترفیع درجه کاری بیشتر خواهد بود چون افراد شاد، عملکرد بهتری در کار خود دارند و کارهای بهتری انجام میدهند و پول بیشتری در می‌آورند.

شادی و نشاط عامل تحرک و نظم بوده است. شاد زیستن آرزوی دیرینه آدمی بوده، آرزویی که ریشه از خلقت و نهاد آدمی دارد و مقدمه غلبه بر تمامی ناکامی ها است.

فصل هفتم

تحلیل شادی و نشاط در معلمان

۷-۱ معلم شاد و با روحیه

معلم آهنگ و فضا و جو کلاس درس را تنظیم و برقرار می سازد. چنانچه قرار باشد که روح دانش آموز پرورش و رشد یابد باید این روند از روح معلم آغاز گردد.

حال چنانچه روح معلم افسرده و ناتوان باشد، شانس ناچیزی برای تقویت و مراقبت از روح دانش آموزان وجود خواهد داشت. معلمانی که حضور توانمند خود را هر روز در کلاس درس نمی توانند ارائه نمایند، آنان از لحاظ انتقال فکر با دانش آموزان هماهنگ نیستند و جهت پا سخگویی به نیازهای دانش آموزان آمادگی ندارند.

هر معلم باید با توجه به هر گونه نقص در درک و دریافت دانش آموز نه بعنوان نقصی در تدریس خود توجه نماید و تلاشی کند تا در خود توانایی کشف روشهای جدید را به وجود آورد. معلم باید این امکان را داشته باشد تا بهترین روش ممکنه را انتخاب کند. توانایی در کشف روشهای جدید، عدم وابستگی کورکورانه به یک روش و رد کردن سایر روشها را، مدنظر قرار دهد. اگر دانش آموزان آگاه شوند که چه باید بخوانند؟ چرا باید بخوانند؟ این درسی که میخوانند چه منفعتی در آینده نزدیک و آینده دور برای آنها دارد؟ مورد کاربرد این درس در جامعه کجاست؟ و چگونه مورد استفاده واقع می شود؟ اهداف برای شان روشن میگردد. با کسب این اطلاعات است که دانش آموز رغبت پیدا می نماید و درس برای او جالب و دلپذیر می شود.

اما در ابتدا شاداب کردن محیط کلاس در کلام به ایجاد فضای مناسب و فضا سازی ظاهری منتج می شود. لیکن با نگاهی دقیق تر باید عنوان کرد که شاداب نمودن فقط جنبه ظاهری ندارد چون داشتن بهداشت روانی سالم نیازمند رعایت اصولی است که هم جنبه مادی و هم جنبه معنوی دارد و در واقع شاداب سازی را باید در ابعاد ظاهری و ابعاد معنوی جست و جو کرد که هر یک از این موارد شامل بررسی موضوعات و مواردی مهم است که با در نظر گرفتن آن ها مطمئناً می توانیم روح و روان و جسم و جان دانش آموزان را شاد کنیم چرا که دانش آموزان باید ابتدا از درون وجودش احساس شادمانی داشته باشد.

معلمان در ایجاد نشاط در دانش آموزان و جذب آنان به محیط مدرسه تاثیر قابل توجهی دارند. اگر مدرسه محل پرورش روح و جان دانش آموزان باشد، سرآغاز و عامل مهم آن از معلم آغاز می شود. اگر روح معلم افسرده و ناتوان باشد توانایی لازم برای

تقویت و مراقبت از روح دانش آموزان را نخواهد داشت. بنابراین لازم است برای افزایش نشاط معلمان، برنامه‌ریزی‌های لازم صورت گیرد که این امر موجب می‌شود که تاثیرگذاری و خروجی مدرسه مثبت و مفید باشد.

۲-۷ راهکارهای ایجاد نشاط و انگیزه در معلمان

- ۱- افزایش امکانات رفاهی معلمان
- ۲- تقویت برنامه های ورزشی، تفریحی و فرهنگی در بین معلمان
- ۳- برگزاری اردوهای سیاحتی و زیارتی
- ۴- برنامه ریزی برای ارتقا شان و منزلت معلمان
- ۵- توجه به وضعیت معیشتی و امور مالی معلمان
- ۶- ترغیب و تشویق معلمان فعال و زحمتکش
- ۷- ارتقا سطح علمی، اعتقادی و اخلاقی معلمان
- ۸- حذف یا کم کردن کارهای اضافی همچون چک لیست های اضافی.
- ۹- کم کردن طرح های اضافی در آموزش و پرورش

۷-۳ فواید شاد بودن معلمان

- ۱- معلم با نشاط عامل مهم کارایی نظام تعلیم و تربیت است
  - ۲- شاد بودن معلمان باعث نشاط و شادی دانش آموزان می شود
  - ۳- شاد بودن معلمان در هنگام تدریس باعث می شود که دانش آموزان انرژی بگیرند و همگام با معلم در طول تدریس و کارهای کلاس و فعال باشند
  - ۴- معلمان افکار مثبت و شاد پیدا می کنند و دانش آموزان را از عواقب نمره، منفی ها و سختی های کار در آینده نمی ترسانند بلکه همواره شاگردان تشویق می کنند
  - ۵- به شخصیت شاگردان توجه کرده و ویژگی های سنی آنان، تفاوت های فردی آنان و همچنین به خواست معقول و مثبت دانش آموزان توجه کرده و آنان را درک و آنان را درک می کنند.
  - ۶- تبعیض بین دانش آموزان خود قائل نمی شوند.
  - ۷- گشاده رویی و خوشرویی در مقابل دانش آموزان دارند و این امر باعث می شود که معلم و دانش آموز به یکدیگر نزدیک شوند دلها به هم پیوند می خورد و جو حاکم بر کلاس و درس را شاداب و باطراوت می کند و در نهایت ارتباط عمیق و عاطفی را سبب می شود و موجب تداوم و استواری محبت و دوستی در زندگی میشود.
- علی علیه السلام می فرماید: «البشاشه حباله الموده» - خوشرویی وسیله دوست یابی است.

منابع

1. مرتضی، د. and آ. محمدعلی، عوامل مؤثر بر شادابی و نشاط دانش آموزان از نظر دانش دبیرستان های استان ایلام. مدیریت و رفتار سازمانی در ورزش، ۱۳۹۱. ۱. - p. (2):
2. جعفری، ا.، ع. سیادت and ن. بهادران، بررسی عوامل مؤثر در شادابی مدارس. اندیشه های نوین تربیتی، ۲۰۰۸. ۴. 31-44. (1):
3. بارخدا، س.ج.، بررسی تحلیلی نشاط و شادکامی و عوامل مؤثر بر آن و میزان تاثیر مهم ترین عوامل در بین معلمان مدارس (مطالعه ی موردی: مدارس ابتدایی شهرستان مریوان). ۱۳۹۵.
4. پوراندخت، ف. and ع. صابر، بررسی دیدگاه معلمان در مورد چگونگی شاداب سازی مدارس با توجه به استانداردهای کالبدی طراحی فضاهای آموزشی. پژوهش های تربیتی، ۱۳۹۳. ۱۳۹۳. (29):
5. سیدابراهیم، م.ج.، ع. محمدرضا and د.ه. اله، شادمانی و عوامل مؤثر بر آن. تازه های علوم شناختی، ۱۳۸۱. ۴. (۳) (مسلسل ۱۵): p. -.
6. هادی زینی ملک، آ. and س. نصرت نیل، جایگاه شادی و نشاط در قرآن و روایات. فرهنگ در دانشگاه اسلامی، ۱۳۹۰. ۱۳۹۰. (1):

پیوست ها

نمودار

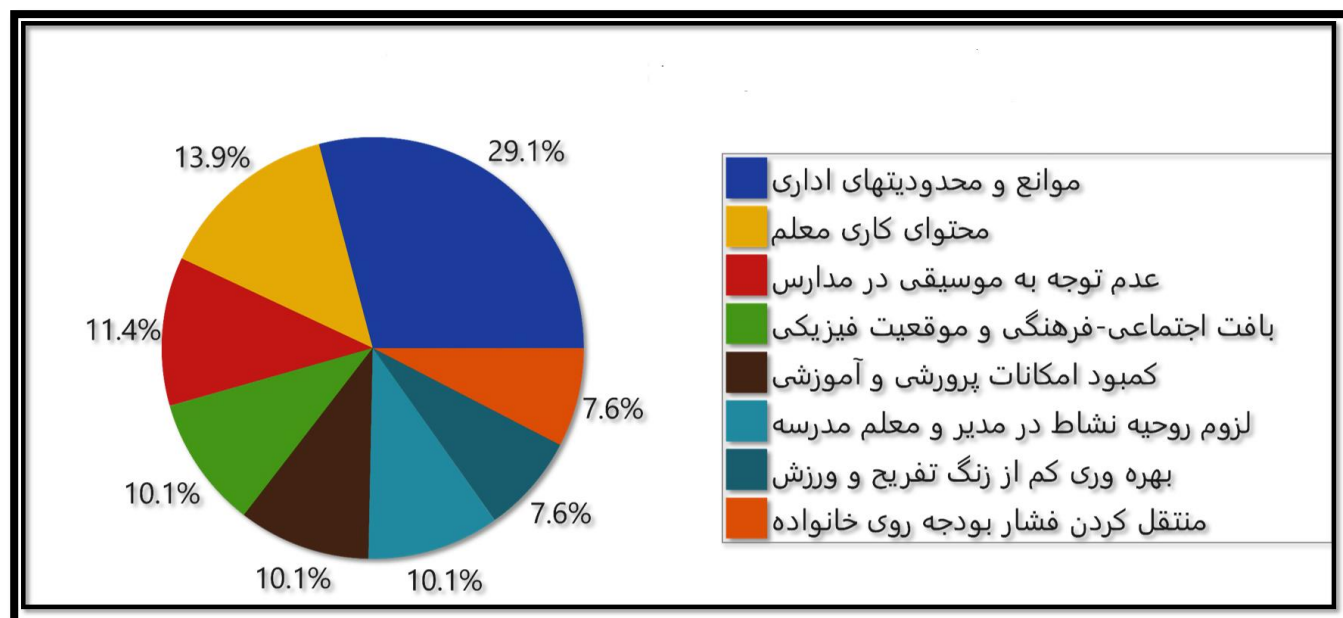
تحلیل

مسائل کودک و خانواده

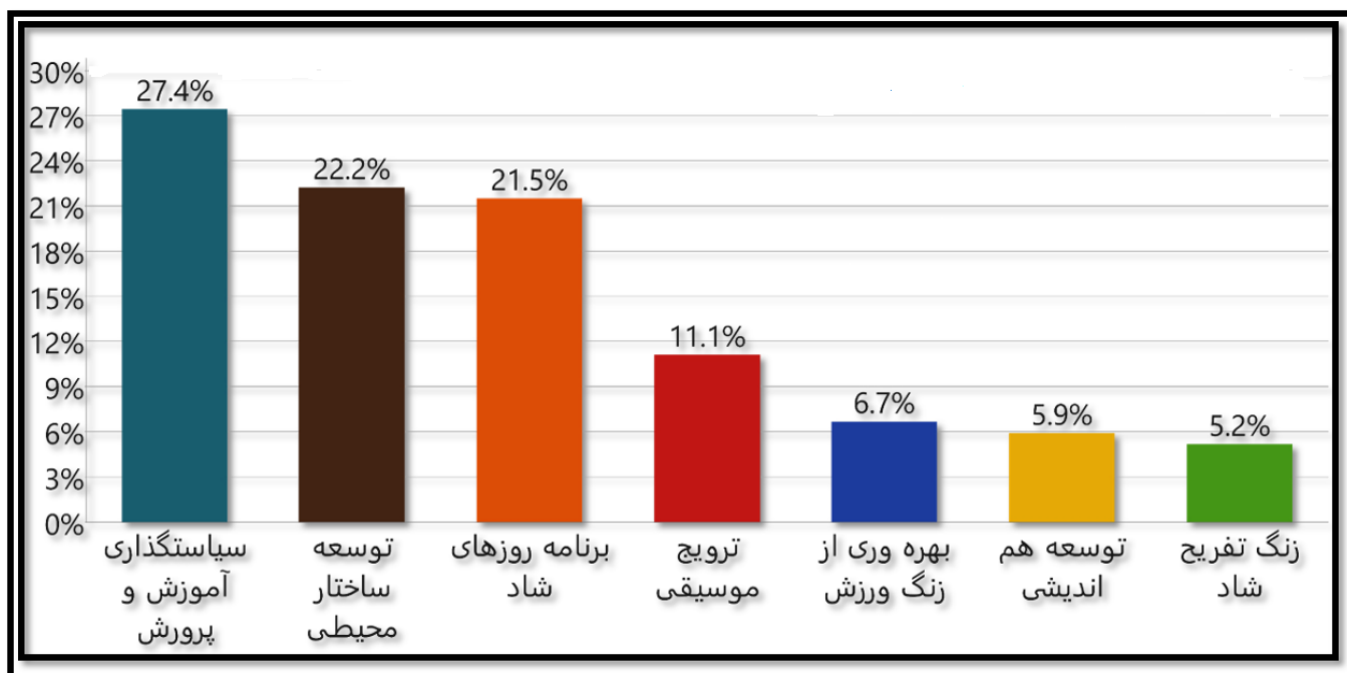
نمودار فوق نشان دهنده تاثیر یکسان "عوامل اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی"، "مشکلات مربوط به والدین دانش آموزان"، "مشکلات روانشناختی کودکان" بر روی عدم شادابی کودکان می باشد که نسبت به عامل چهارم "رقابت بیش از حد دانش آموزان" باید در اولویت قرار گرفته و به آن ها توجه کافی شود.

چالشهای مرتبط با آموزش و پرورش

یکی از بزرگترین چالشهای مرتبط با آموزش و پرورش موانع اداری و محدودیتهای آن است. به طور کلی در صورتی که محدودیت ها و بروکراسی اداری در سیستم آموزش و پرورش کاهش یابد، پویایی و کارایی سیستم آموزش و پرورش افزایش یافته و مشکلات کودکان با سرعت بیشتری مرتفع خواهد شد. همچنین در مرحله بعد باید حجم کاری معلمان نیز متناسب با سال تحصیلی کودکان باشد تا فشار کمتری به معلمان و به تبع آن به کودکان وارد آید.

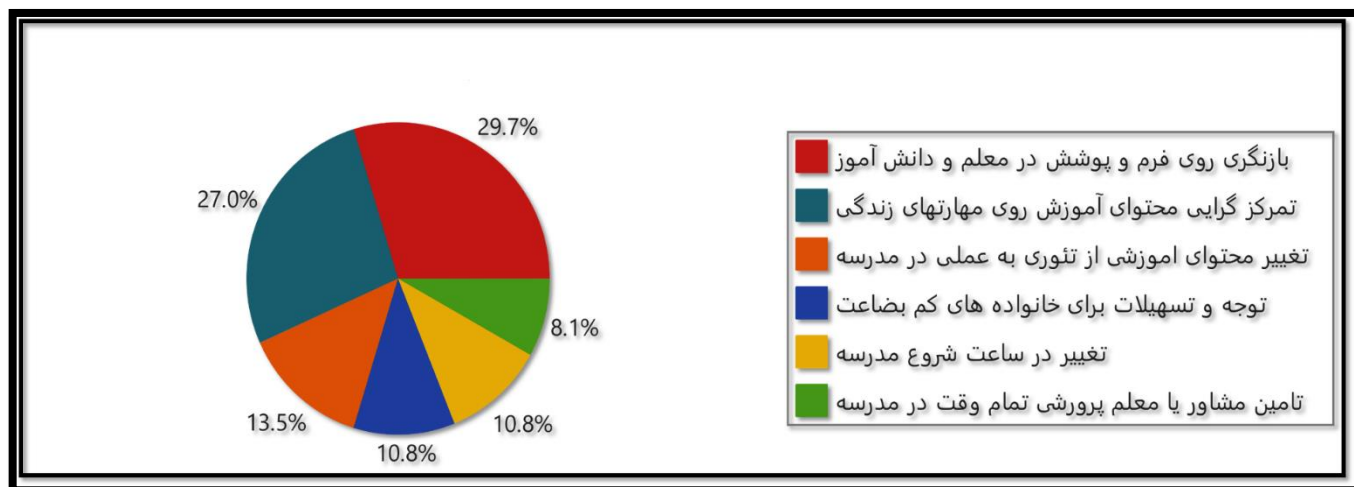
راهبردهای ممکن در برقراری نشاط و شادی دانش آموزان

همانطور که در شکل فوق مشاهده می‌شود، سیاست‌گذاری‌های آموزش و پرورش تاثیر بسزایی در برقراری نشاط و شادی دانش‌آموزان دارد به طوری که حتی می‌تواند تمامی عوامل بعدی را نیز تحت الشعاع خود قرار دهد. از عواملی که کمترین تاثیر را دارد، زنگ تفریح شاد می‌باشد، چراکه در صورتی که ساختار و سیاست‌گذاری‌های کلی به درستی پایه‌ریزی نشود، زنگ‌های تفریح و ... تاثیر آنچنانی نخواهد داشت.

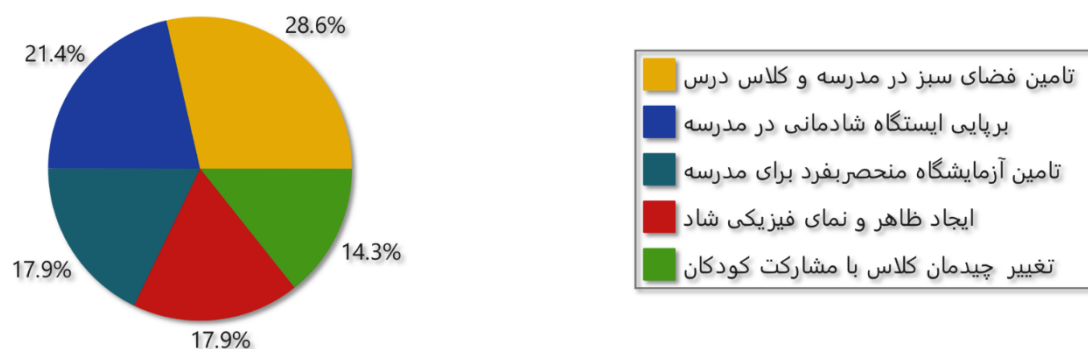

سیاست گذاری مهم آموزش و پرورش

از جمله سیاست گذاری های مهم آموزش و پرورش "بازنگری روی فرم و پوشش در معلم و دانش آموز" می باشد که تاثیر فراوانی در ایجاد شادی و نشاط در محیط مدرسه داشته است. پوشیدن فرم های رنگ روشن و پوشش مناسب و آراسته معلمان تاثیر مثبتی در روحیه دانش آموزان و معلم خواهد داشت.

توسعه ساختار محیطی

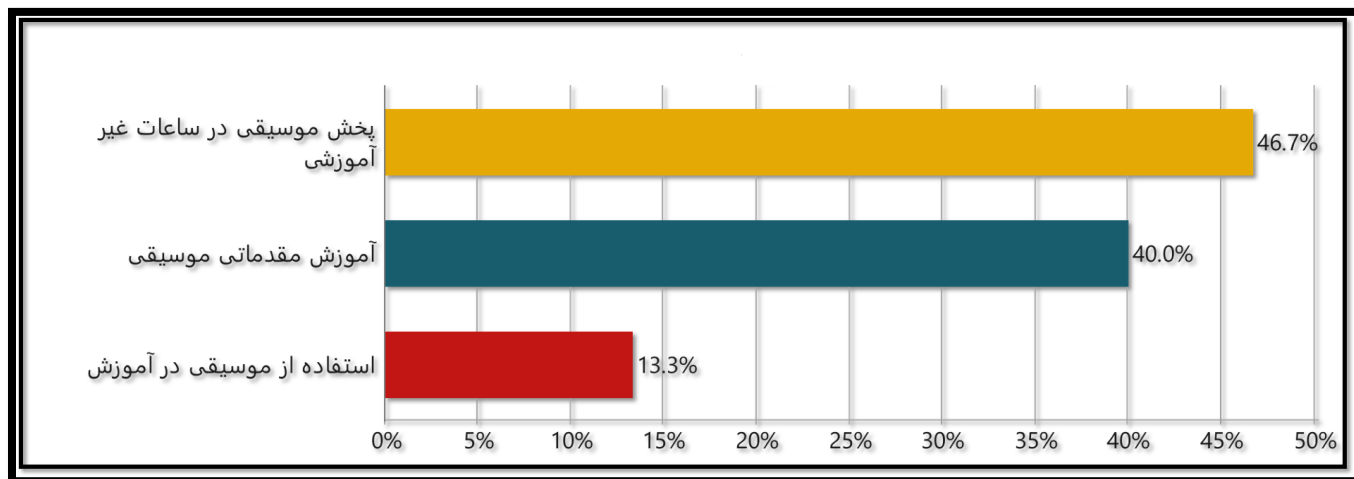
از جمله عواملی که در رابطه با توسعه ساختار محیطی تاثیر بیشتری نسبت به سایر عوامل داشته است، تامین فضای سبز در مدرسه و کلاس درس می باشد که باعث روحیه شاد در دانش آموزان می شود. تغییر چیدمان کلاس ها که تنها بر روی ظاهر کلاس ها تغییر ایجاد میکند نیز بی تاثیر در ایجاد شادابی نیست.

برنامه روزهای شاد

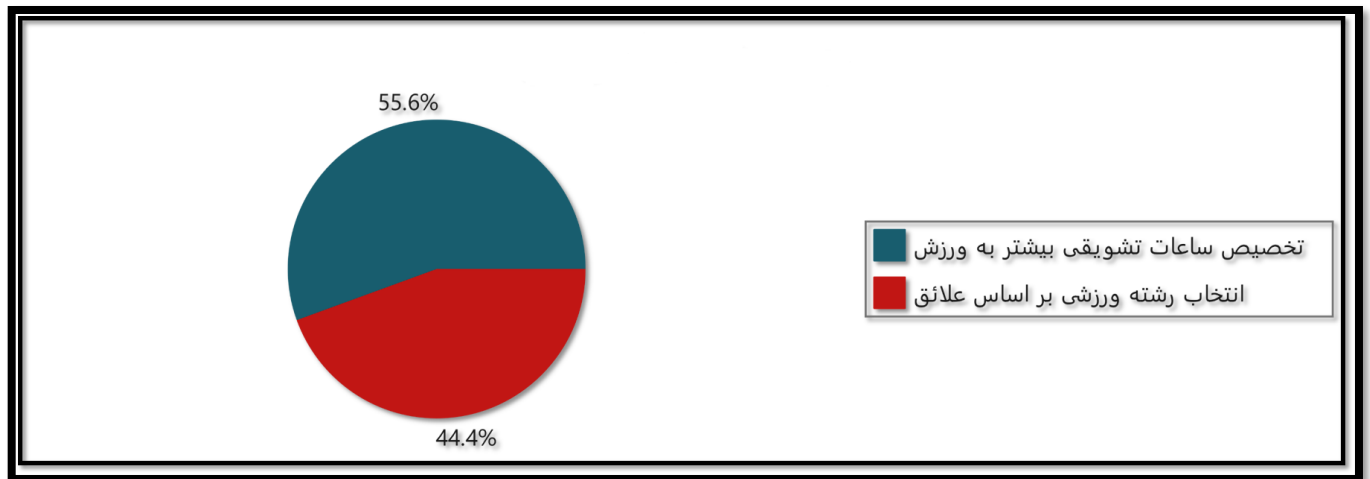
ترویج مهارت‌های زندگی و حل مسئله در مدرسه باعث افزایش کارایی و خلاقیت در دانش‌آموزان خواهد شد که باید متناسب با سال تحصیلی دانش‌آموز باشد.

ترویج موسیقی

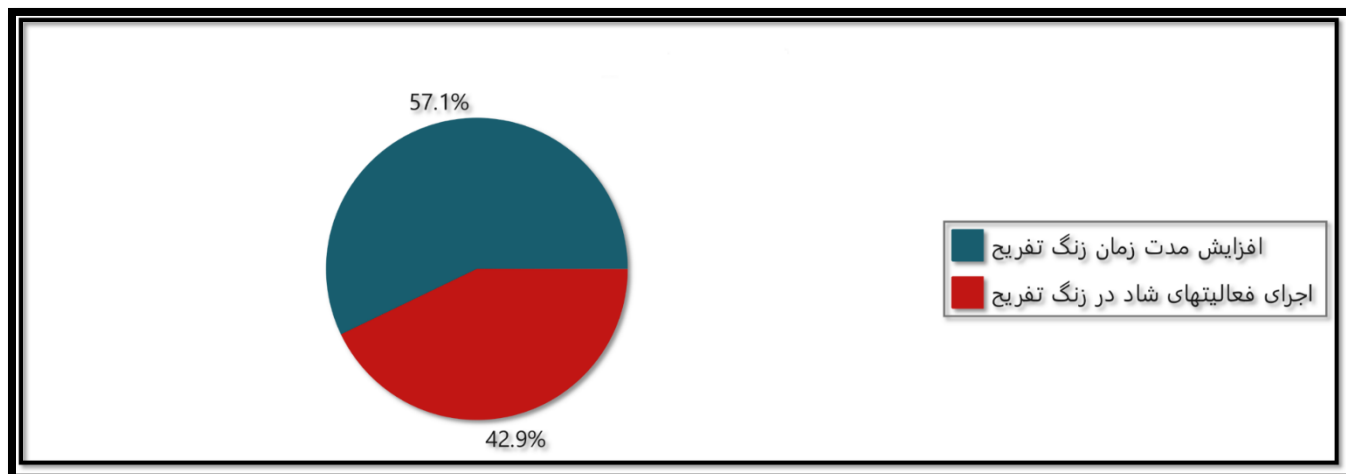
پخش موسیقی سنتی و شاد در ساعات غیر آموزشی باعث نشاط و شادمانی در روحیه دانش آموزان خواهد شد.

بهره‌وری از زنگ ورزش

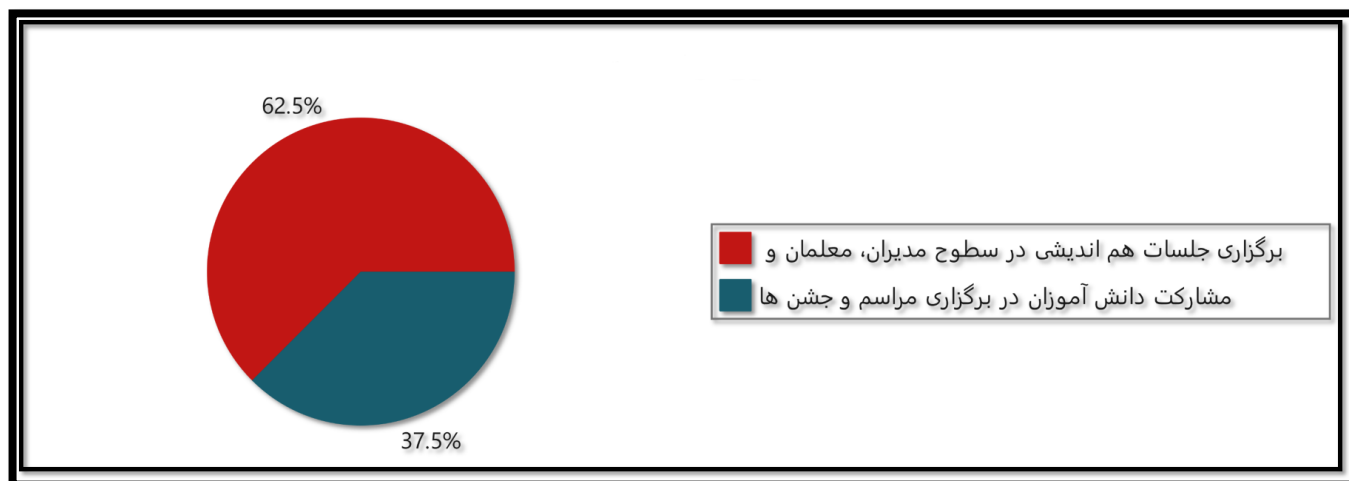
پاداش میتواند به شکلهای مختلف باشد اما تخصیص ساعات تشویقی ورزش به دانش آموزان می تواند بهترین پاداش و تشویق باشد

زنگ تفریح شاد

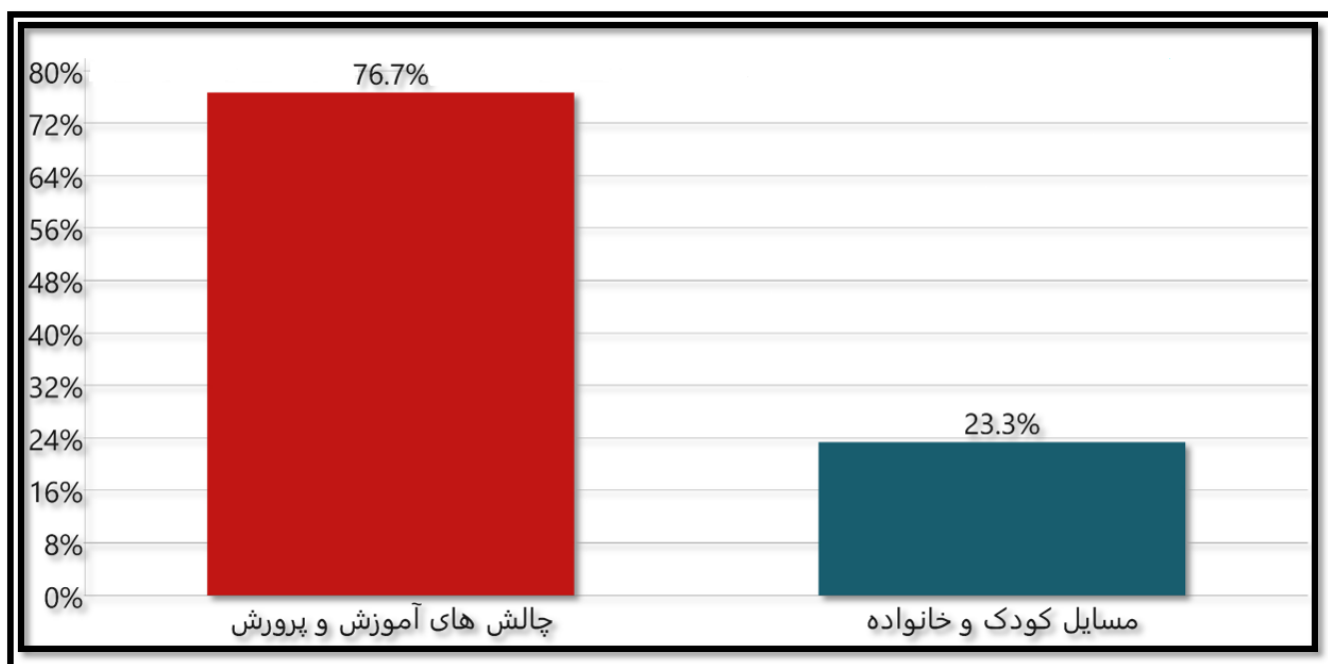
افزایش مدت زمان زنگ تفریح ، در شادی دانش آموزان تاثیر بسزایی خواهد داشت.

توسعه هم اندیشی

برگزاری جلسات هم اندیشی مدیران و معلمان در جهت بررسی مشکلات دانش آموزان و حل آنها می تواند تاثیر بسزایی در ایجاد شادی و نشاط داشته باشد .

شرایط اثر گذار روی شادی و نشاط دانش آموزان

بیشترین تاثیر روی شادی و نشاط دانش آموزان ، چالشهای آموزش و پرورش می باشد به طور کلی در صورتی که این چالشهای اداری در سیستم آموزش و پرورش کاهش یابد، پویایی و کارایی سیستم آموزش و پرورش افزایش خواهد یافت .

تصاویر

تشکیل جلسات تیم پژوهشی

جلسات چگونگی اجرای طرح

ملاقات با کارکنان اداره آموزش و پرورش

جلسه نظرخواهی از کارشناسان در استانداری

ملاقات با مدیران مدارس جهت همکاری

جلسه هم اندیشی مدیران و معلمان

جلسات هم اندیشی والدین مدارس دولتی و غیر دولتی

جلسات مصاحبه با دانش آموزان مدارس دولتی و غیر دولتی

جلسه ارائه طرح و تحلیل و بررسی آن

صور تجلیسات

بسم الله الرحمن الرحيم

صور تجلسه تیم پژوهشی شادی آوران

شماره جلسه : ۱

روز : پنج شنبه

تاریخ : ۹۷/۸/۱۰

دستور جلسه : چگونگی اجرای طرح سند توسعه و نشاط در مدارس

شرح مذاکرات :

اولین جلسه در تاریخ ۹۷/۸/۱۰ جهت توجیه اعضا محترم گروه، در محل استانداری تشکیل شد. در این جلسه، جناب آقای امیر بینایی، مدیرکل محترم امور اجتماعی استانداری سمنان در ارتباط با چگونگی شادی و نشاط در مدارس به ذکر نکاتی پرداختند که اهم آنها به شرح ذیل می باشد:

۱- بیان علت اجرای این کار پژوهشی در خصوص ایجاد شادی و نشاط در معلمان،

دانش آموزان و والدین می باشد.

۲- بیان اهمیت و اهداف عالیه این طرح اعم از ایجاد حس شادی و نشاط در بین معلمان و دانش آموزان و از بین بردن مشکلات احتمالی در اثر ناشاد بودن آنها

۳- بیان چگونگی فرایند اجرای این طرح و شرح عملکرد تیم پژوهشی در این طرح

۴- نظارت مستقیم مدیرکل محترم امور اجتماعی استانداری سمنان بر فرایند اجرای این طرح جهت انجام هماهنگی های لازم با اعضای گروه

۵- چگونگی تشکیل جلسات و مشخص کردن موضوع مورد نظر به صورت آزاد

۶- اجرای طرح در چندین مرحله و مستند کردن تمامی مراحل آن

۷- شرکت فعال تمامی اعضای گروه در اجرای این طرح

۸- تهیه کلیه ی مستندات و ارائه به استانداری

۹- تاکید مدیرکل محترم امور اجتماعی استانداری بر تلاش و همکاری و تعامل مضاعف بین اعضای محترم گروه در انجام این طرح

۱۰- چگونگی تشکیل گروه و مشخص نمودن وظایف اعضای گروه

مشروط براینکه تمامی اعضای گروه در اجرای طرح باید مشارکت لازم را داشته باشند.

جلسه با ذکر صلوات بر محمد و آل محمد به پایان یافت.

ردیف	نام و نام خانوادگی	امضاء
۱	جناب آقای بینایی	
۲	سرکار خانم همتی	
۳	سرکار خانم دکتر بهنام	
۴	جناب آقای دکتر فخر موحدی	
۵	جناب آقای دکتر میرمحمدخانی	
۶	سرکار خانم عبدوس	
۷	سرکار خانم حلمی لطفعلی	
۸	سرکار خانم پورکریم	

بسم الله الرحمن الرحيم

صورتجلسه تیم پژوهشی شادی آوران

شماره جلسه : ۲

روز : پنج شنبه

تاریخ : ۹۷/۱۰/۲۷

ارائه گزارش در خصوص تصمیمات جلسه گذشته :

- بررسی و مطالعه سند تحول بنیادین
- بررسی مطالعه مساحت های شش گانه در سند تحول بنیادین
- بررسی و مطالعه سند چشم انداز بیست ساله کشور

دستور جلسه: بررسی مشکلات دانش آموزان در موارد مربوط به نشاط و شادابی در مدارس و تدوین برنامه های مورد نیاز پژوهش.

شرح مذاکرات:

دومین جلسه کار پژوهشی در روز پنج شنبه مورخه ۹۷/۱۰/۲۷. جهت بررسی شادی و نشاط دانش آموزان و معلمان و اولیا، در محل استانداری تشکیل شد.

در این جلسه که با تلاوت آیاتی چند از کلام ... مجید آغاز شد، همکاران و اساتید محترم پیرامون مسائل مشروحه ذیل به شور نشستند:

۱. انتخاب دو گروه و مشخص کردن اعضا هر گروه
۲. بررسی اهم مشکلات دانش آموزان در مدارس که موجب استرس و افسردگی در آنها شده است.
۳. بررسی مشکلات پایه ای دانش آموزان در مورد شاد نبودن آنها در مقطع ابتدایی
۴. بررسی مشکلات معلمان که موجب نا شاد بودن و بی انگیزه بودن برخی از آنها شده است.
۵. بررسی مشکلات دانش آموزان در خانواده ها و بی نشاطی آنها
۶. تقسیم بندی وظایف بین اعضای گروه جهت هماهنگی با اداره و مدارس مربوطه و مصاحبه و بررسی کیفی و کمی

ردیف	نام و نام خانوادگی	امضاء
۱	جناب آقای بینایی	
۲	سرکار خانم همتی	
۳	سرکار خانم دکتر بهنام	
۴	جناب آقای دکتر فخر موحدی	
۵	جناب آقای دکتر میرمحمدخانی	
۶	سرکار خانم عبدوس	
۷	سرکار خانم حلمی لطفعلی	
۸	سرکار خانم پورکریم	

بسم الله الرحمن الرحيم

صور تجلسه تیم پژوهشی شادی آوران

شماره جلسه : ۳

روز : چهار شنبه

تاریخ : ۹۷/۱۱/۱۷

ارائه گزارش در خصوص تصمیمات جلسه گذشته:

بررسی اولویت ها و ضرورت های موضوعات پروژه

چگونگی شروع و انجام کار

دستور جلسه : بررسی روند کار و جمع آوری نظرات و پیشنهادات کارشناسان برای پیشبرد اهداف پروژه

شرح مذاکرات

سومین جلسه کارپژوهشی در صبح روز چهار شنبه مورخه ۹۷/۱۱/۱۷ با حضور همه ی اعضا و همچنین کارشناسان محترم جناب آقایان دکتر شاهچراغی و دکتر مرادی در استانداری برگزار گردید و اعضای محترم پیرامون مطالعات و پژوهش های انجام شده به صورت میدانی و کتابخانه ای به بحث و تبادل نظر پرداختند.

۱- آغاز جلسه با تلاوت آیاتی چند از کلام الله مجید

۲- خیر مقدم و خوش آمد گویی خدمت کارشناسان محترم و حضار محترم

۳- بحث و تبادل نظر در مورد چگونگی ایجاد شادی و نشاط در دانش آموزان و معلمان و اولیا

۴- طبق مباحث مطرح شده شاداب نبودن دانش آموزان تایید شد که با ارائه راهکار سعی در برطرف کردن این نقض در ادامه کار خواهیم داشت .

۵- طبق مبحث طرح شده شاداب نبودن و بی انگیزه بودن معلمان در امر آموزش و پرورش تایید شد که با ارائه راهکار سعی در برطرف کردن این نقض در ادامه کار خواهیم داشت .

۶- براساس حین پژوهش اهداف کلی و جزئی پروژه تعیین گردید و تصمیم بر آن گرفته شد تا مسئله کاربردی در زمینه شاداب سازی دانش آموزان و معلمان داه شود .

۷- بررسی نظرات و پیشنهادات همکاران و اساتید محترم درمورد اجرا طرح

جلسه با ذکر صلوات بر محمد و آل محمد پایان یافت.

ردیف	نام و نام خانوادگی	امضاء
۱	جناب آقای بینایی	
۲	سرکار خانم همتی	
۳	سرکار خانم دکتر بهنام	
۴	جناب آقای دکتر فخر موحدی	
۵	جناب آقای دکتر میرمحمدخانی	
۶	سرکار خانم عبدوس	
۷	سرکار خانم حلمی لطفعلی	
۸	سرکار خانم پورکریم	

بسم الله الرحمن الرحيم

صور تجلسه تیم پژوهشی شادی آوران

شماره جلسه: ۴

روز: چهارشنبه

تاریخ: ۹۸/۱/۲۸

ارائه گزارش در خصوص تصمیمات جلسه گذشته:

توضیح مختصری در مورد چگونگی کار پژوهشی و روند کار - آماده شدن برای انجام کارهای میدانی

دستور جلسه : دعوت از مدیران محترم چندین مدرسه جهت همکاری در این کار پژوهشی

شرح مذاکرات:

چهارمین جلسه کار پژوهشی در ساعت ۵ بعد از ظهر روز چهارشنبه مورخه ۹۸/۱/۲۸ با حضور تمامی اعضای گروه و مدیران گرانقدر مدارس صبا ، نیکان ، فجر ، حجاب ، مطهری در محیط آموزشگاه نیکان برگزار گردید و تمامی اعضای و مدیران محترم پیرامون چگونگی وضعیت نشاط و شادابی در مدارس ب بحث و تبادل نظر پرداختند .

۱- آغاز جلسه با تلاوت آیاتی چند از کلام الله مجید

۲= خیر مقدم و خوش آمد گویی خدمت مدیران عزیز و حضار محترم

۳- سخنرانی جناب آقای دکتر میرمحمد خانی در خصوص اهمیت این کار پژوهشی و تاکید بر مشارکت و بستر سازی مناسب مدیران محترم و تعامل اثربخش آنها در این پروژه که موجب رسیدن به بهترین نتیجه ممکن خواهد شد.

۴= توافق مدیران محترم بر موضوع کم بودن شادی و نشاط در دانش آموزان و اینکه اکثر دانش آموزان در مدارس مختلف سطح شهر نیاز به امکانات رفاهی بیشتری دارند.

۵= بحث و بررسی شادی و نشاط در جوامع مختلف و اینکه چگونه و با چه تمهیداتی می توان کمک به ترویج شادی و داشتن زندگی شاد در دانش آموزان و معلمان کرد.

۶= هم فکری و ارائه نظرات مختلف در خصوص چگونگی برخورد آموزش و پرورش در حل این مشکلات

۷= هم فکری و ارائه نظرات مختلف در خصوص بررسی علل مشکل شاد نبودن دانش آموزان در جامعه کنونی

۸= هم فکری و ارائه و هماهنگی در خصوص بستر سازی مناسب و رفع موانع موجود برای ایجاد شادی در مدارس همچون تامین فضای مناسب و امکانات ورزشی در درون مدرسه و استفاده بهینه این فضاها

جلسه با ذکر صلوات بر محمد و آل محمد پایان یافت.

ردیف	نام و نام خانوادگی	امضاء
۱	جناب آقای بینایی	
۲	سرکار خانم همتی	
۳	سرکار خانم دکتر بهنام	
۴	جناب آقای دکتر فخر موحدی	
۵	جناب آقای دکتر میرمحمدخانی	
۶	سرکار خانم عبدوس	
۷	سرکار خانم حلمی لطفعلی	
۸	سرکار خانم پورکریم	

بسم الله الرحمن الرحيم

صور تجلسه تیم پژوهشی شادی آوران

شماره جلسه : ۵

روز : چهارشنبه

تاریخ : ۹۸/۲/۴

ارائه گزارش در خصوص تصمیمات جلسه گذشته :

توضیح مختصری در مورد چگونگی کار پژوهشی و روند کار

دستور جلسه : دعوت از معلمان محترم چندین مدرسه جهت همکاری در این کار پژوهشی و چگونگی آماده سازی و تعیین زمان برای ورود به کلاس آنها و مصاحبه با دانش آموزان

شرح مذاکرات:

پنجمین جلسه کار پژوهشی در ساعت ۶ بعد از ظهر روز چهارشنبه مورخه ۹۸/۲/۴ با حضور تمامی اعضای گروه معلمان عزیز مدارس صبا ، نیکان ، فجر ، حجاب ، مطهری در محیط آموزشگاه نیکان برگزار گردید و تمامی اعضای معلمان محترم پیرامون چگونگی وضعیت نشاط و شادابی در مدارس به بحث و تبادل نظر پرداختند .

۱= آغاز جلسه با تلاوت آیاتی چند از کلام الله مجید

۲= خیر مقدم و خوش آمد گویی خدمت معلمان عزیز و حضار محترم

۳= سخنرانی جناب آقای دکتر فخر موحدی در خصوص این کار پژوهشی و تاکید بر تعامل و همکاری اثر بخش معلمان زحمت کش در این پروژه رسیدن به اهداف عالی و بهترین نتیجه در بحث شادی و نشاط در مدارس خواهد شد .

۴= اتفاق نظر معلمان عزیز بر موضوع نبودن روحیه با نشاط و انگیزه در دانش آموزان در محیط مدرسه و کلاس درس

۵= بحث و بررسی شادی و نشاط در مدارس و کلاس درس و اینکه چگونه و با چه بستر سازی میتوان روحیه ی شاد و با نشاط ادر دانش آموزان زیاد کرد.

۶= همفکری و هماهنگی در خصوص ایجاد محیط های یادگیری که دانش آموز در آن محیط مشارکت فعال و پویایی داشته باشد و به تبادل اطلاعات و کسب تجربیات ارزنده ای بپردازد. محیط هایی همچون آزمایشگاه ، سالن ورزشی ، مزرعه پرورش حیوانات و گیاهان

۷= همفکری و ارائه نظرات مختلف در خصوص ازدیاد طرح های موجود در مدارس و حجم کتاب ها

۸= همفکری و ارائه نظرات مختلف در خصوص چگونگی افزایش انگیزه ها در معلمان و ایجاد امکانات رفاهی برای آنان

۹= بستر سازی مناسب برای ارتقاء منزلت و شان اجتماعی معلمان دولتی و غیردولتی

جلسه با ذکر صلوات بر محمد و آل محمد پایان یافت.

ردیف	نام و نام خانوادگی	امضاء
۱	جناب آقای بینایی	
۲	سرکار خانم همتی	
۳	سرکار خانم دکتر بهنام	
۴	جناب آقای دکتر فخر موحدی	
۵	جناب آقای دکتر میرمحمدخانی	
۶	سرکار خانم عبدوس	
۷	سرکار خانم حلمی لطفعلی	
۸	سرکار خانم پورکریم	

بسم الله الرحمن الرحيم

صور تجلسه تیم پژوهشی شادی آوران

شماره جلسه : ۶

روز : چهارشنبه

تاریخ : ۹۸/۲/۱۱

ارائه گزارش در خصوص تصمیمات جلسه گذشته :

توضیح مختصری درمورد چگونگی کار پژوهشی و روند کار

دستور جلسه : دعوت از اولیای گرامی چندین مدرسه دولتی جهت همکاری و ارائه نظرات در این کار پژوهشی

شرح مذاکرات :

ششمین جلسه کار پژوهشی در ساعت ۶ بعد از ظهر روز چهارشنبه مورخه ۹۸/۲/۱۱ با حضور تمامی اعضاء گروه و اولیا محترم دانش آموزان مدارس فجر ، حجاب ، مطهری ، اکرمی در محیط آموزشگاه نیکان برگزار گردید و تمامی اعضا و اولیا گرانقدر پیرامون چگونگی وضعیت نشاط و شادمانی در مدارس دانش آموزان به بحث و تبادل نظر پرداختند:

۱. آغاز جلسه با تلاوت آیاتی چند از کلام ... مجید
۲. خیر مقدم و خوش آمد گویی خدمت اولیا عزیز و حضار محترم
۳. سخنرانی جناب دکتر میر محمد خانی و خانم دکتر بهنام در خصوص اهمیت این کار پژوهشی و تاکید بر همکاری و ارائه نظرات اثر بخش آنها در این پروژه که موجبات رسیدن به بهترین نتیجه ممکن خواهد شد و کمک به سزایی در پیشبرد اهداف این طرح خواهد کرد.
۴. اتفاق نظر اولیا محترم بر موضوع شاد نبودن دانش آموزان و بی انگیزه بودن آنها.
۵. بحث و بررسی شادی و نشاط در جوامع مختلف و قرآن وائمه معصومین و اینکه چگونه میتوان با تمهیداتی شادی و روحیه با نشاط را در دانش آموزان ایجاد کرد .
۶. همفکری و هماهنگی در خصوص بستر سازی مناسب در مدارس که موجبات انگیزه در دانش آموزان شود .
۷. همفکری و ارائه نظرات مختلف در مورد ساعات شروع مدرسه و دو شیفته بودن بعضی از مدارس و رفع مشکلات این مدارس
۸. بحث و تبادل نظر در مورد ساعات اختصاص یافته به فعالیت های پرورشی و ورزشی
۹. همفکری و ارائه نظرات مختلف در خصوص ازدیاد طرح های موجود در مدارس و حجم کتاب ها

جلسه با ذکر صلوات بر محمد و آل محمد پایان یافت.

ردیف	نام و نام خانوادگی	امضاء
۱	جناب آقای بینایی	
۲	سرکار خانم همتی	
۳	سرکار خانم دکتر بهنام	
۴	جناب آقای دکتر فخر موحدی	
۵	جناب آقای دکتر میرمحمدخانی	
۶	سرکار خانم عبدوس	
۷	سرکار خانم حلمی لطفعلی	
۸	سرکار خانم پورکریم	

بسم الله الرحمن الرحيم

صور تجلسه تيم پژوهشي شادي آوران

شماره جلسه : ۷

روز : شنبه

تاریخ : ۹۸/۲/۱۴

ارائه گزارش در خصوص تصمیمات جلسه گذشته :

دستور جلسه : دعوت از اولیاء گرامی چندین مدرسه غیردولتی جهت همکاری و ارائه نظرات در این کار پژوهشی

شرح مذاکرات :

هفتمین جلسه کار پژوهشی در ساعت ۵ بعدازظهر روز شنبه مورخه ۹۸/۲/۱۴ با حضور تمام اعضاء گروه اولیاء محترم آموزان مدارس غیر دولتی نیکان، صبا در محیط آموزشگاه نیکان برگزار گردید و تمامی اعضاء و اولیا گرانقدر پیرامون چگونگی وضعیت نشاط و شادمانی در مدارس و دانش آموزان به بحث و تبادل نظر پرداختند:

۱= آغاز جلسه با تلاوت آیاتی چند از کلام ا... مجید

۲= خیر مقدم و خوش آمد گویی خدمت اولیا عزیز و حضار محترم

۳= سخنرانی جناب آقای دکتر فخرموحدی و خانم دکتر بهنام در خصوص اهمیت این کار پژوهشی و تاکید بر همکاری و ارائه نظرات اثر بخش آنها در این پروژه که کمک بسزاوشایانی در پیشبرد اهداف و رسیدن بهترین نتیجه مطلوب خواهد کرد .

۴= همفکری و هماهنگی در خصوص ایجاد محیط های یادگیری که دانش آموزان در آن محیط مشارکت فعال داشته باشند و تعامل با یکدیگر را بیاموزند و حس اعتماد به نفس در آنها افزایش

یابد محیط هایی همچون آزمایشگاه ، کتابخانه

۵= ارائه نظرات مختلف در خصوص چگونگی مشارکت خانواده ها در مدارس دولتی و غیر دولتی که موجبات پیشبرد بهتر اهداف و تقویت روحیه شادی و نشاط در دانش آموزان شود .

۶= استفاده از ظرفیت ها و توانمندی های بعضی از اولیاء در کادر آموزشی و پرورشی و ایجاد بسترهای مناسب برای اینکار

۷= بستر سازی مناسب برای ارتقاء منزلت و شان معلمان که موجب انگیزه و روحیه با نشاط داشتن در معلمان شده

۸= اتفاق نظر داشتن به اینکه دانش آموزان امروزی با اینکه دررفاه کامل به سرمیبرند باز هم آنچنان احساس شادی و شادمانی ندارند .

جلسه با ذکر صلوات برمحمد و آل محمدپایان یافت.

ردیف	نام و نام خانوادگی	امضاء
۱	جناب آقای بینایی	
۲	سرکار خانم همتی	
۳	سرکار خانم دکتر بهنام	
۴	جناب آقای دکتر فخر موحدی	
۵	جناب آقای دکتر میرمحمدخانی	
۶	سرکار خانم عبدوس	
۷	سرکار خانم حلمی لطفعلی	
۸	سرکار خانم پورکریم	

بسم الله الرحمن الرحيم

صور تجلسه تيم پژوهشي شادي آوران

شماره جلسه : ۸

روز : سه شنبه

تاریخ : ۹۸/۲/۲۴

ارائه گزارش در خصوص تصمیمات جلسه گذشته :

گزارش روند کار در مورد رفتن به مدرسه ومصاحبه با دانش آموزان

توضیح در مورد چگونگی پیاده سازی فایل های صوتی جلسات و مصاحبه گروهی با دانش آموزان ، معلمان واولیاء مدارس دولتی و غیر دولتی و تبدیل آنها به فایل های مکتوب و متنی

دستور جلسه : آنالیز اولیه محتوای جلسات گذاشته شده و فایل های پیاده شده

شرح مذاکرات:

هشتمین جلسه کار پژوهشی در ساعت ۱۷:۳۰ روز سه شنبه مورخه ۹۸/۲/۲۴ با حضور اعضای محترم گروه در محیط آموزشگاه نیکان برگزار گردید که اهم این مذاکرات به شرح ذیل می باشد:

۱=آغاز جلسه با تلاوت آیاتی چند از کلام ا... مجید

۲= نماینده گروه معلمین گزارشی از کار تحقیقی ومصاحبه خود را ارائه کردند .

۳= سرکار خانم دکتر بهنام هم از دیدگاه تخصصی روانپزشکی مطالب مورد نظرشان رادراین امر پژوهشی بیان کردند .

۴= تحلیل و بررسی در مورد محوریت موضوع طرح

۵= انجام آنالیز و تحلیل محتوای کمی با استفاده از نرم افزار MAXQDA Edition 12 به منظور شناسایی دقیقتر وضعیت موجود و راهبردهای ممکن

۶=مقایسه و طبقه بندی مضامین بر اساس تشابهات و تجانس

۷- استخراج مضامین مورد اشاره در جلسات بحث های گروهی

۸=بدست آوردن نتایج اولیه از این مصاحبات وجلسات

۹- توضیح مختصر و مفید آقای دکتر فخر موحدی درمورد کارهای کمی و کیفی و چگونگی تنظیم روش کار.

۱۰= ارائه تم های جمع بندی شده به گروه .

۱۱= برای رفع نقایص تصمیم گرفته شده پس از بررسی راهکارها ،بهترین آنها جهت نگارش در اختیار گروه گذاشته شود.

جلسه با ذکر صلوات برمحمد و آل محمدپایان یافت.

ردیف	نام و نام خانوادگی	امضاء
۱	جناب آقای بینایی	
۲	سرکار خانم همتی	
۳	سرکار خانم دکتر بهنام	
۴	جناب آقای دکتر فخر موحدی	
۵	جناب آقای دکتر میرمحمدخانی	
۶	سرکار خانم عبدوس	
۷	سرکار خانم حلمی لطفعلی	
۸	سرکار خانم پورکریم	

بسم الله الرحمن الرحيم

صور تجلسه تيم پژوهشي شادي آوران

شماره جلسه : ۹

روز : دوشنبه

تاریخ : ۹۸/۳/۶

ارائه گزارش در خصوص تصمیمات جلسه گذشته :

فایل های حاوی موضوعات استخراج شده در مصاحبات و جلسات گروهی بررسی شد و پیشنهادات و راهکارهای عملی را جمع بندی کرده و اعلام فرمودند - ارائه نتایج اولیه طرح

دستور جلسه : دیدن پاور و ارزیابی آن و دادن نظرات راهبردی و اصلاحی توضیح در مورد مراحل انتقال فایل به نرم افزار و آنالیز ه صورت یکجا

شرح مذاکرات:

نهمین جلسه کار پژوهشی در ساعت ۱۱:۳۰ صبح روز دوشنبه مورخه ۹۸/۳/۶ با حضور تمامی اعضای محترم گروه در محیط آموزشگاه نیکان برگزار گردید که اهم این مذاکرات به شرح ذیل می باشد:

۱= آغاز جلسه با تلاوت آیاتی چند از کلام ا... مجید

۲- توضیح درمورد چگونگی مراحل انتقال فایل جلسات و مصاحبات به نرم افزار و آنالیز آن

۳= توضیح درمورد کدهای مربوط به شرایط و مشکلات و کدهای مربوط به راهبردها که هر کدام جداگانه مشخص شد.

۴= ایجاد تغییرات مفید در طرح با توجه به وضع موجود و استفاده مؤثر از آنها

۵= بررسی طرح نهایی توسط اعضای گروه و ارائه راهکارها و پیشنهادات راهبردی به منظور تامین شادی و نشاط در کودکان دبستانی بحث درمورد آنها

و بحث درمورد آنها در بین اعضای گروه

۶= انجام اصلاحاتی در پاور و آماده کردن آن جهت ارائه

۷= دعوت از مدیرکل محترم دفتر امور اجتماعی و فرهنگی جناب آقای بینایی جهت نظارت بر کارها

جلسه با ذکر صلوات بر محمد و آل محمد پایان یافت.

ردیف	نام و نام خانوادگی	امضاء
۱	جناب آقای بینایی	
۲	سرکار خانم هممتی	
۳	سرکار خانم دکتر بهنام	
۴	جناب آقای دکتر فخر موحدی	
۵	جناب آقای دکتر میرمحمدخانی	
۶	سرکار خانم عبدوس	
۷	سرکار خانم حلمی لطفعلی	
۸	سرکار خانم پورکریم	

بسم الله الرحمن الرحيم

صور تجلسه تيم پژوهشي شادي آوران

شماره جلسه : ۱۰

روز : چهارشنبه

تاریخ : ۹۸/۳/۲۲

ارائه گزارش در خصوص تصمیمات جلسه گذشته :

ارائه نتایج نهایی طرح - باز بینی پاور اصلاح شده و ارزیابی آن و دادن نظرات راهبردی و اصلاحی

دستور جلسه : دعوت از مسئولین محترم استانداری جهت ارزیابی نهایی کار پژوهشی - ارائه گزارش نهایی کار پژوهشی نشاط و شادابی در مدارس به جناب آقای بینایی مدیر کل محترم دفتر امور اجتماعی و فرهنگی شرح مذاکرات:

دهمین جلسه کار پژوهشی در ساعت ۱۹ روز چهارشنبه مورخه ۹۸/۳/۲۲ با حضور تمامی اعضای محترم گروه و مدیرکل محترم دفتر امور اجتماعی و فرهنگی جناب آقای بینایی و همکار بزرگوار ایشان سرکار خانم همتی کارشناس امور اجتماعی در محیط آموزشگاه نیکان برگزار گردید

که اهم این مذاکرات و بحث و تبادل نظرات به شرح ذیل می باشد:

۱= آغاز جلسه با تلاوت آیاتی چند از کلام ... مجید

۲= خیر مقدم و خوش آمد گویی خدمت مسئولین زحمت کش استانداری، مدیرکل محترم دفتر امور اجتماعی و فرهنگی جناب آقای بینایی و همکار بزرگوار ایشان سرکار خانم همتی کارشناس امور اجتماعی .

۳= بحث و تبادل نظر بین اعضاء تیم و انتخاب راهکارها ی ارائه شده از سوی اساتید و مسئولین

محترم و برگزیدن راهکار با قابلیت اجرایی در مقطع ابتدایی

۴= هم فکری و همکاری حاضرین محترم جهت بررسی نهایی این کار پژوهشی و بررسی نقاط قوت و ضعف .

۵= توضیح جناب آقای دکتر فخر موحدی با تاکید بر موارد مهم تر نتایج جلسات FGD را خلاصه ارائه کردند.

۶= تجزیه و تحلیل این کار پژوهشی توسط جناب آقای بینایی و اعضاء محترم ایشان و ابراز رضایت از نتایج حاصله .

۷= جمع بندی و تهیه گزارش نهایی توسط اعضاء محترم گروه و استفاده از نظرات ارزشمند جناب آقای بینایی و سرکار خانم همتی .

۸=چگونگی تدوین و تکمیل گزارش کتبی در موعد مقرر وتحويل آن به اداره ی استانداری شهرستان سمنان .

۹= هماهنگی جهت آماده سازی و دعوت از مسئولین محترم آموزش و پرورش استان جهت نظارت و ارائه نهایی این طرح پژوهشی .

۱۰= تقدیر وتشکر جناب آقای بینایی از اعضاءو تیم وسایر کسانی که در اجرای این طرح پژوهشی به نحوی یاری رساندند.

جلسه با ذکر صلوات برمحمد وآل محمدپایان یافت.

ردیف	نام و نام خانوادگی	امضاء
۱	جناب آقای بینایی	
۲	سرکار خانم همتی	
۳	سرکار خانم دکتر بهنام	
۴	جناب آقای دکتر فخر موحدی	
۵	جناب آقای دکتر میرمحمدخانی	
۶	سرکار خانم عبدوس	
۷	سرکار خانم حلمی لطفعلی	
۸	سرکار خانم پورکریم	

بسم الله الرحمن الرحيم

صور تجلسه تيم پژوهشي شادي آوران

شماره جلسه : ۱۱

روز : يکشنبه

تاريخ : ۹۸/۴/۹

ارائه گزارش در خصوص تصميمات جلسه گذشته :

آماده شدن طرح نتايج نهايي پژوهش - بررسي و ارزيابي جمع بندي نهايي اين کار پژوهشي -

دعوت از مسئولين محترم آموزش و پرورش جهت ارزيابي نهايي

دستور جلسه : دعوت از مسئولين محترم ذي ربط آموزش و پرورش در استناداري که براي ارائه نتايج نهايي کار

پژوهشي نشاط و شادابي در مدارس

شرح مذاکرات:

يازدهمين جلسه کار پژوهشي در ساعت ۱۱:۳۰ صبح روز يکشنبه مورخه ۹۸/۴/۹ با حضور تمامي اعضاي محترم گروه و مسئولين ذي ربط آموزش و پرورش ، معاونت محترم آموزش ابتدائي سرکار خانم حدادي و جناب آقاي عرب خراساني در سالن اجتماعات کوثر اداره استناداري جهت ارائه نهايي طرح پژوهشي و با کارشناسان مختلف امر بحث و تبادل نظر گرديد که اهم آنها به شرح ذيل مي باشد:

۱= آغاز جلسه با تلاوت اياتي چند از کلام ا... مجيد

۲= خير مقدم و خوش آمد گويي خدمت مسئولين گرانقدر و کارشناسان محترم و حضار محترم

۳= صحبت هاي مقدماتي آقاي بينايي در خصوص اهميت و علت انجام اين کار پژوهشي.

۴= صحبت هاي جناب آقاي دکتر فخرموحدي در مورد مراحل اجرايي و متدولوژيک اين طرح.

۵= صحبت هاي کوتاه و مختصر معلمين در مورد دغدغه هاي آنها براي ايجاد هرچه بيشتر نشاط و شادابي در دانش آموزان و چگونگي اجراي اينکار .

۶= تجزيه و تحليل اينکار پژوهشي توسط مسئولين محترم آموزش و پرورش

۷= تقدیر و تشکر سرکارخانم حدادی از اعضا و تیم و سایر همکارانی که در اجرای این طرح به نحوی یاری رساندند.

۸= در این بحث جمعی از نظرات تمام عزیزان بهرمنند شدیم.

جلسه در آخر با ذکر صلوات بر محمد و آل محمد پایان یافت.

با سپاس فراوان از تلاش کلیه همکاران و مسئولین و اساتید محترم تیم پژوهشی و آرزوی سعادت و سلامت و بهرورزی برای آنها.

ردیف	نام و نام خانوادگی	امضاء
۱	جناب آقای بینایی	
۲	سرکار خانم همتی	
۳	سرکار خانم دکتر بهنام	
۴	جناب آقای دکتر فخر موحدی	
۵	جناب آقای دکتر میرمحمدخانی	
۶	سرکار خانم عبدوس	
۷	سرکار خانم حلمی لطفعلی	
۸	سرکار خانم پورکریم	

استخراج اطلاعات از

فرم افزار

کدهای مربوط به راهبردهای برقراری نشاط در مدارس

1.1 راهبردهای برقراری نشاط در مدارس\راهکارهای مربوط به معلم

1.1.1 راهبردهای برقراری نشاط در مدارس\راهکارهای مربوط به معلم\تخصیص سیستم پاداش توسط معلم به کودک

پاداش میتواند به شکلهای مختلف باشد. دادن ستاره یا برگه امتیازی و همچنین مواردی که معمولاً در اکثر مدارس در حال انجام است. البته به نظر اینجانب باید سیستم پاداش به گونه ای هدفمند باشد. به گونه ای نباشد که پاداش های مختلف به کودکان مختلف داده شود و یکسانی نیز وجود داشته باشد.

1.1.2 راهبردهای برقراری نشاط در مدارس\راهکارهای مربوط به معلم\برگزاری تولدهای گروهی

1.1.3 راهبردهای برقراری نشاط در مدارس\راهکارهای مربوط به معلم\کاهش تکالیف در زنگ آخر

1.1.4 راهبردهای برقراری نشاط در مدارس\راهکارهای مربوط به معلم\ارتباط و صمیمیت خوب کودک با معلم

1.1.5 راهبردهای برقراری نشاط در مدارس\راهکارهای مربوط به معلم\سبک سازی کیف مدرسه

1.1.6 راهبردهای برقراری نشاط در مدارس\راهکارهای مربوط به معلم\تلاش در حد توان برای شاد کردن کودکان علیرغم وجود مشکلات

1.2 راهبردهای برقراری نشاط در مدارس\توسعه ساختار پوشش و فرم معلم و دانش آموز

1.2.1 راهبردهای برقراری نشاط در مدارس\توسعه ساختار پوشش و فرم معلم و دانش آموز\پوشش شاد و متنوع توسط معلم

1.2.2 راهبردهای برقراری نشاط در مدارس\توسعه ساختار پوشش و فرم معلم و دانش

آموز\تامین پوشش های شاد و سنتی برای کودکان در جشن ها

1.2.3 راهبردهای برقراری نشاط در مدارس\توسعه ساختار پوشش و فرم معلم و دانش آموز\پوشش سنتی توسط معلمان

1.3 راهبردهای برقراری نشاط در مدارس\سیاستگذاری های کلان در آموزش و پرورش

1.3.1 راهبردهای برقراری نشاط در مدارس\سیاستگذاری های کلان در آموزش و پرورش\تمرکز گرایی محتوای آموزش روی مهارتهای زندگی

برخی از مهارتهای زندگی مدنظر عبارت بودند از: ترشی انداختن، دوخت و دوز، شیرینی پزی در کلاس درس است.
حال اگر بتوان این کارهای عملی را با محتوای درسی هماهنگ ساخت، بالطبع خیلی بهتر است.

1.3.2 راهبردهای برقراری نشاط در مدارس\سیاستگذاری های کلان در آموزش و پرورش\بازنگری روی فرم و پوشش در معلم و دانش آموز

1.3.3 راهبردهای برقراری نشاط در مدارس\سیاستگذاری های کلان در آموزش و پرورش\تغییر در ساعت شروع مدرسه

البته این به این راحتی میسر نیست. قاعدتا باید نظم و ترتیبی در این راستا باشد. بهتر است الگوهای کشورهای موفق با فرهنگ خودمان بومی سازی شود.

1.3.4 راهبردهای برقراری نشاط در مدارس\سیاستگذاری های کلان در آموزش و پرورش\تامین امکانات آموزشی رایگان برای خانواده های کم بضاعت

1.3.5 راهبردهای برقراری نشاط در مدارس\سیاستگذاری های کلان در آموزش و پرورش\تخصیص فضای آموزشی تفریحی در سطح شهر برای استفاده مدارس و خانواده

1.3.6 راهبردهای برقراری نشاط در مدارس\سیاستگذاری های کلان در آموزش و پرورش\تامین بودجه مراسم و جشنهای مدرسه توسط اداره تا خانواده

1.3.7 راهبردهای برقراری نشاط در مدارس \سیاستگذاری های کلان در آموزش و پرورش \یکسانی آموزش و حذف ساختار تیزهوشانی یا نمونه دولتی در مدارس

1.3.8 راهبردهای برقراری نشاط در مدارس \سیاستگذاری های کلان در آموزش و پرورش \گنجاندن موسیقی در برنامه آموزشی

1.3.9 راهبردهای برقراری نشاط در مدارس \سیاستگذاری های کلان در آموزش و پرورش \رسیدگی بیشتر اداره با مدارس غیربرخوردار و کم بضاعت

1.4 راهبردهای برقراری نشاط در مدارس \ترویج موسیقی

1.4.1 راهبردهای برقراری نشاط در مدارس \ترویج موسیقی \آموزش موسیقی در برنامه آموزشی

1.4.2 راهبردهای برقراری نشاط در مدارس \ترویج موسیقی \آموزش با موسیقی

1.5 راهبردهای برقراری نشاط در مدارس \توسعه هم اندیشی

1.5.1 راهبردهای برقراری نشاط در مدارس \توسعه هم اندیشی \مشارکت کودکان در جشنها و برنامه های صبحگاهی مدرسه

در حال حاضر بیشتر کودکان کلاس ۵ یا ۶ برنامه های صبحگاهی را انجام میدهند. اما والدین اعتقاد دارند که بهتر است به سالهای پایین تر نیز وظایفی واگذار گردد که خودش باعث هدفمند و احساس خوب در مدرسه بودن را به آنها میدهد.

1.5.2 راهبردهای برقراری نشاط در مدارس \توسعه هم اندیشی \تعامل بیشتر و مشارکت با خانواده

1.5.3 راهبردهای برقراری نشاط در مدارس \توسعه هم اندیشی \برگزاری جلسات هم اندیشی بین والدین

1.5.4 راهبردهای برقراری نشاط در مدارس \توسعه هم اندیشی \برگزاری جلسات هم اندیشی بین مدیران مدارس

1.5.5 راهبردهای برقراری نشاط در مدارس\توسعه هم اندیشی\ارتباط تنگاتنگ بین معلم و والدین

1.6 راهبردهای برقراری نشاط در مدارس\زنگهای تفریح مفرح

1.6.1 راهبردهای برقراری نشاط در مدارس\زنگهای تفریح مفرح\کاهش تکالیف در دقایق انتهایی کلاس برای رفتن به زنگ تفریح شادتر

1.6.2 راهبردهای برقراری نشاط در مدارس\زنگهای تفریح مفرح\افزایش مدت زمان زنگ تفریح

1.6.3 راهبردهای برقراری نشاط در مدارس\زنگهای تفریح مفرح\برنامه ریزی برای زنگهای تفریح

1.6.4 راهبردهای برقراری نشاط در مدارس\زنگهای تفریح مفرح\برنامه ریزی ساعات تفریح برای فعالیت‌های مختلف

1.7 راهبردهای برقراری نشاط در مدارس\بهره وری از زنگ ورزش

1.7.1 راهبردهای برقراری نشاط در مدارس\بهره وری از زنگ ورزش\تخصیص تشویقی بیشتر در زنگ ورزش

1.7.2 راهبردهای برقراری نشاط در مدارس\بهره وری از زنگ ورزش\عدم اعمال تنبیه روی زنگ ورزش

1.7.3 راهبردهای برقراری نشاط در مدارس\بهره وری از زنگ ورزش\عدم اجبار در انتخاب نوع ورزش

1.7.4 راهبردهای برقراری نشاط در مدارس\بهره وری از زنگ ورزش\انتخاب رشته ورزشی بر اساس علائق

1.8 راهبردهای برقراری نشاط در مدارس\تغییر در سبک تدریس

1.8.1 راهبردهای برقراری نشاط در مدارس\تغییر در سبک تدریس\آموزش با موسیقی

1.8.2 راهبردهای برقراری نشاط در مدارس\تغییر در سبک تدریس\ترسیم مفاهیم درسی به صورت نقاشی های شاد روی درب و دیوارها

1.8.3 راهبردهای برقراری نشاط در مدارس\تغییر در سبک تدریس\تدریس هر درس توسط معلم مخصوص

1.8.4 راهبردهای برقراری نشاط در مدارس\تغییر در سبک تدریس\آموزش الکترونیک همراه برای کودک

1.8.5 راهبردهای برقراری نشاط در مدارس\تغییر در سبک تدریس\تخصیص پشتیبان درسی برای ساعات موجود

در منزل

1.8.6 راهبردهای برقراری نشاط در مدارس\تغییر در سبک تدریس\تغییر محتوای کلاس هنر به تمام هنرها تا

نقاشی یا خط

1.8.7 راهبردهای برقراری نشاط در مدارس\تغییر در سبک تدریس\ایجاد تدریس دانش آموز محور

1.8.8 راهبردهای برقراری نشاط در مدارس\تغییر در سبک تدریس\عدم ارایه تکالیف تئوری در منزل

البته این نوع تفکر که در مدرسه فقط مهارت‌های عملی آموزش داده شود و در منزل نیز فقط به تحقیق در رابطه با موضوعات بپردازد، نیاز تغییر بنیادی در ساختار تعلیم و تربیت در کشور است. و گرنه با شرایط موجود امکان پذیر نیست. البته میشود محتوای آموزشی به گونه ای طراحی شود که عملیاتی محور باشد.

1.8.9 راهبردهای برقراری نشاط در مدارس\تغییر در سبک تدریس\تغییر محتوای آموزشی از

تئوری به عملی در مدرسه

1.8.10 راهبردهای برقراری نشاط در مدارس\تغییر در سبک تدریس\عملیاتی شدن محتوای

آموزشی تا تدریس صرف نظری

1.8.11 راهبردهای برقراری نشاط در مدارس\تغییر در سبک تدریس\گردش های علمی در

راستای محتوای درسی

1.8.12 راهبردهای برقراری نشاط در مدارس\تغییر در سبک تدریس\تدریس نمایشی و گروهی

البته در این طبقه فقط تدریس به صورت نمایشی و یا گروهی نیست. میتواند معلم به صورت قصه محور مفاهیم را بگوید. لازمه این عمل این است که معلم وقت کافی برای ارایه محتوای درس در قالبهای نمایشی یا قصه گویی را داشته باشد که بالطبع نیاز به وجود سطح استاندارد دانش آموز در کلاس درس و سایر همکاری های درون و بین بخشی را خواهد داشت.

1.9 راهبردهای برقراری نشاط در مدارس\راهبردهای مدیریت مدرسه

1.9.1 راهبردهای برقراری نشاط در مدارس\راهبردهای مدیریت مدرسه\دیسپلین و نظم و مقررات مثبت از جانب مدیر

مدیر به جای امر و نهی کردن، یا تنبیه کردن، بیشتر از جملات مثبت و سازنده استفاده میکند.

1.9.2 راهبردهای برقراری نشاط در مدارس\راهبردهای مدیریت مدرسه\جذب معلمان نه بی تجربه و نه مسن

1.9.3 راهبردهای برقراری نشاط در مدارس\راهبردهای مدیریت مدرسه\تامین مشاور یا معلم پرورشی تمام وقت در مدرسه

1.9.4 راهبردهای برقراری نشاط در مدارس\راهبردهای مدیریت مدرسه\برگزاری جشنهای مناسبی مختلف در مدرسه

1.9.5 راهبردهای برقراری نشاط در مدارس\راهبردهای مدیریت مدرسه\ترویج مهارتهای زندگی و حل مسئله در مدرسه

باتوجه به اینکه برنامه آموزشی در مدارس بسیار متمرکز انجام میشود و معلمان مجبور هستند که طبق برنامه درسی پیش بروند، بالطبع برای آموزشهای فوق برنامه نظیر مهارتهای زندگی و غیره وقت کافی نیست. لذا تحقق این امر این است که ساختار تعلیم و تربیت تغییر کند و بتوان برنامه های درسی را با انعطاف بیشتری ارائه داد و به جای آنها روی مهارتهای زندگی کودک کار کرد.

1.9.6 راهبردهای برقراری نشاط در مدارس\راهبردهای مدیریت مدرسه\پخش موسیقی در ساعات غیر آموزشی

عمده پخش موسیقی شاد در مراسم صبحگاهی بوده است. اما این مدرسه نیز در وسطهای زنگ تفریح نیز این کار را کرده است که نتیجه مثبت داشته است. اما مشکلی که در این راستا مطرح بوده است، شکایات همسایگان اطراف از صدای بلندگو بوده است.

1.9.7 راهبردهای برقراری نشاط در مدارس\راهبردهای مدیریت مدرسه\تخصیص یک روز شاد در ماه

در این روز بچه ها مجاز هستند که در مدرسه هر کاری می‌خواهند بکنند. مثلاً اسباب بازی های شخصی خویش را بیاورند، یا خاله بازی کنند (البته در مدارس دخترانه) یا برنامه های رقص کنترل شده داشته باشند (دخترها).

1.10 راهبردهای برقراری نشاط در مدارس\توسعه ساختار محیطی

1.10.1 راهبردهای برقراری نشاط در مدارس\توسعه ساختار محیطی\تامین اتاق استراحت و خواب برای بچه ها در مدرسه

1.10.2 راهبردهای برقراری نشاط در مدارس\توسعه ساختار محیطی\تامین آزمایشگاه منحصر بفرد برای مدرسه

1.10.3 راهبردهای برقراری نشاط در مدارس\توسعه ساختار محیطی\ایجاد ظاهر و نمای فیزیکی شاد

این مدیر راه هایی نظیر استفاده از نوار چسبهای رنگی، نقاشی کف حیاط مدرسه، ترسیم بازیهای روی کف حیاط مدرسه، رنگ آمیزی دیوارها بر حسب مناسبات مختلف را از روشهای شاد سازی محیط فیزیکی مدرسه میداند.

1.10.4 راهبردهای برقراری نشاط در مدارس\توسعه ساختار محیطی\تامین فضای فیزیکی ایمن پیش نیاز شاد بودن

این مدیر مدرسه از انجایی که مدرسه اش در جنوب شهر قرار دارد، توجه حداقل به ظاهر و فضای فیزیکی مدرسه را پیش نیاز شادی کودکان میداند. از منظر او اگر مدرسه از استحکام مناسب برخوردار نباشد یا ظاهر آن خراب باشد و دیوارها و سایر بخش ها فرسوده باشند، عاملی است که حس نشاط را تحت تاثیر قرار میدهد. به همین دلیل از طرح های شاداب سازی نمای مدرسه که به صورت حداقلی انجام میشود، به عنوان یک اقدام مثبت اشاره می کند.

1.10.5 راهبردهای برقراری نشاط در مدارس\توسعه ساختار محیطی\تامین فضای سبز در مدرسه و کلاس درس

اکثریت کودکان نیاز به فضای سبز و گل را در مدرسه تاکید داشتند. احتمالاً به این دلیل باشد که کلاس‌سمنان در منطقه‌ای کویری واقع شده است و احساس نیاز میشود. آیا نمیشود از گیاهان مصنوعی با کیفیت استفاده نمود

1.10.6 راهبردهای برقراری نشاط در مدارس\توسعه ساختار محیطی\تغییر محیط و چیدمان کلاس

منظور این معلم از تغییر کلاس، این است که حتی میز و صندلی از کلاس بیرون برده شود و شکل ظاهری کلاس به صورت منازل سنتی با توجه به فصل در آید. مثلاً کرسی گذاشته شود یا گلدانهای مختلف در کلاس باشد یا کف کلاس مفروش گردد و بچه‌ها روی زمین بشینند. در واقع کارهایی انجام شود که یکنواختی از بین برود.

1.10.7 راهبردهای برقراری نشاط در مدارس\توسعه ساختار محیطی\تامین محیطهای مذهبی

متنوع و معطر مثل نمازخانه

1.10.8 راهبردهای برقراری نشاط در مدارس\توسعه ساختار محیطی\تامین ایستگاه‌های مختلف

بازی و مسابقه در مدرسه

منظور این است که در حیاط مدرسه ایستگاه‌هایی مثل ریاضی با علوم باشد و کودکان خودشان سرپرستی ایستگاه را به عهده بگیرند و دانش‌آموزان در حین زنگ تفریح هم بازی کنند و هم آموزش هدفمند نیز ببینند.

1.10.9 راهبردهای برقراری نشاط در مدارس\توسعه ساختار محیطی\ایجاد نمایشگاه

هفتگی معرفی کاردستی‌های کودکان

1.10.10 راهبردهای برقراری نشاط در مدارس\توسعه ساختار محیطی\تامین فضای مشابه

کافی شاپ در بوفه مدرسه

1.10.11 راهبردهای برقراری نشاط در مدارس\توسعه ساختار محیطی\تبدیل حیات مدرسه

به محیط بازی و ورزش

1.11 راهبردهای برقراری نشاط در مدارس\تعدیل وضعیت حجاب در مدارس دخترانه

در اینجا به حجاب در مدرسه به عنوان یک محدودیت برای شادی نگاه میشود. البته باید بررسی بیشتر شود که شاید منظور این بوده است که بچه ها در شکل ظاهری تغییراتی را دارند و از فرم یک شکل خارج میشوند، عاملی برای نشاط باشد. وگرنه باید به مفهوم نشاط توجه کرد که آیا حجاب عاملی برای کاهش نشاط است واقعا؟ یا خیر و عواملی دیگر ممکن است مطرح باشند.

1.12 راهبردهای برقراری نشاط در مدارس\ابراز شادی و رقص کنترل شده در مدرسه

1.13 راهبردهای برقراری نشاط در مدارس\اقدامات مکمل

1.13.1 راهبردهای برقراری نشاط در مدارس\اقدامات مکمل\اهمیت و توجه به پایه های درسی اول و چهارم

1.13.2 راهبردهای برقراری نشاط در مدارس\اقدامات مکمل\شناسایی مشکلات روانشناختی کودک

1.13.3 راهبردهای برقراری نشاط در مدارس\اقدامات مکمل\تلاش برای کاهش غم و ناراحتی دانش آموز

1.13.4 راهبردهای برقراری نشاط در مدارس\اقدامات مکمل\ابراز خلاقیت علیرغم بودجه کافی

کدهای مربوط به شرایط و مشکلات

1.1 شرایط و مشکلات\چالش های محیطی

1.1.1 شرایط و مشکلات\چالش های محیطی\واقع شدن مدرسه در مناطق فقیرنشین

1.1.2 شرایط و مشکلات\چالش های محیطی\محدودیت در همجواری منازل مسکونی و یا مدارس

دیگر برای پخش موسیقی

1.2 شرایط و مشکلات\عوامل روانشناختی

1.2.1 شرایط و مشکلات\عوامل روانشناختی\مشکلات روانشناختی کودک

1.2.2 شرایط و مشکلات\عوامل روانشناختی\هم راستا بودن حس امنیت و شادی در کودکان

شایدیکی از دلایلی که مدیر دبستان مطهری که در جنوب شهر واقع شده است را لازمه شادی میداند ایمنی است. علت این است که مدرسه نامبرده به دلیل اینکه پذیرای کودکانی است که دارای کلاس اجتماعی و اقتصادی پایین در خانواده هستند، احتمالاً در کودکان مشکلاتی و تنش هایی را ایجاد میکرده که از منظر مدیر حس ناامنی را در آنها القا میکرده است. به نوعی ابتدا باید حس امنیت داشته باشد تا بعد بتواند شاد و پر نشاط باشد.

1.2.3 شرایط و مشکلات\عوامل روانشناختی\غم و ناراحتی فردی دانش آموز

1.3 شرایط و مشکلات\چالش های مرتبط با آموزش و پرورش

1.3.1 شرایط و مشکلات\چالش های مرتبط با آموزش و پرورش\محدودیت های اداری در

مدارس دولتی

1.3.2 شرایط و مشکلات\چالش های مرتبط با آموزش و پرورش\برگزاری کلاسهای دیگر در زنگ ورزش

1.3.3 شرایط و مشکلات\چالش های مرتبط با آموزش و پرورش\تامین معلم پرورشی متخصص در امر نشاط و سایر موارد

1.3.4 شرایط و مشکلات\چالش های مرتبط با آموزش و پرورش\برخورد تبعیض آمیز در جشنها بدلیل عدم مشارکت مالی خانواده

1.3.5 شرایط و مشکلات\چالش های مرتبط با آموزش و پرورش\عدم ارتباط بین محتوای درسی و آینده شغلی و کنکور

1.3.6 شرایط و مشکلات\چالش های مرتبط با آموزش و پرورش\تشویق کم کودک در مدرسه

1.3.7 شرایط و مشکلات\چالش های مرتبط با آموزش و پرورش\دو شیفته بودن مدرسه

به این دلیل دو شیفته بودن را یک زمینه چالشی برای نشاط کودکان در نظر گرفته ایم که اکثرا معتقد هستند در شیفت عصر کودک معمولا خسته تر است و انرژی خویش را در صبح حتی در منزل از دست داده است و دیگر دارای روحیه و نشاط کافی نیست و از تکالیف خسته میشود. همچنین ساعات زنگ تفریح نیز کمتر است و بالطبع روی روحیه معلم نیز ممکن است اثرات منفی نیز داشته باشد.

1.3.8 شرایط و مشکلات\چالش های مرتبط با آموزش و پرورش\عدم وجود معلم هنر و ورزش ثابت

1.3.9 شرایط و مشکلات\چالش های مرتبط با آموزش و پرورش\شلوغی کلاسهای درس

1.3.10 شرایط و مشکلات\چالش های مرتبط با آموزش و پرورش\درآمد و حقوق پایین معلم

1.3.11 شرایط و مشکلات\چالش های مرتبط با آموزش و پرورش\تخصیص وقت معلم به کارهای دفتری تا آموزش

نظارت بر عملکرد دانش آموز که واجب است. اما واقعا معلم نیز توان این کار را ندارد. لذا باید

راه هایی برای هم آموزش و هم نظارت کافی روی عملکرد کودک در نظر بگیریم. که بهترین تعدیل حجم مطالب آموزشی و تخصیص وقت بیشتر در سال آموزشی خواهد بود.

1.3.12 شرایط و مشکلات\چالش های مرتبط با آموزش و پرورش\عدم مجوز برای گردشهای خارج

از شهر

البته این ممکن است طبیعی باشد. خیلی از خانواده ها برای این کار راضی نیستند که ممکن است به دلیل امنیت کودکان باشد یا اینکه بخواهند بخشی از هزینه را خودشان بپردازند که بالطبع ممکن است تحت فشار قرار گیرند. اما اگر با برنامه ریزی و حفظ امنیت کافی باشد و حتی چند نفر از والدین نیز همراه بچه ها باشند ممکن است میسر باشد.

1.3.13 شرایط و مشکلات\چالش های مرتبط با آموزش و پرورش\منتقل کردن فشار بودجه روی

خانواده

1.3.14 شرایط و مشکلات\چالش های مرتبط با آموزش و پرورش\زمان کم زنگ تفریح

1.3.15 شرایط و مشکلات\چالش های مرتبط با آموزش و پرورش\وجود اعتراضات مسئولین به

برنامه ها و جشنهای باستانی

1.3.16 شرایط و مشکلات\چالش های مرتبط با آموزش و پرورش\عدم ادراک مسئولین عاملی

برای ایجاد محدودیت در برنامه های نشاط آو

1.3.17 شرایط و مشکلات\چالش های مرتبط با آموزش و پرورش\تکراری بودن برنامه های

صبحگاهی

1.3.18 شرایط و مشکلات\چالش های مرتبط با آموزش و پرورش\عدم توجه به موسیقی در

مدارس

1.3.19 شرایط و مشکلات\چالش های مرتبط با آموزش و پرورش\فرسودگی و کهنگی مدرسه

1.3.20 شرایط و مشکلات\چالش های مرتبط با آموزش و پرورش\عدم تامین معلم پرورشی

باتوجه به صحبت‌های این معلم، کار شادی و نشاط سازی در مدرسه باید وظایف معاونت یا معلم پرورشی باشد که چون در مدرسه جمعیت کودکان زیاد نیست، اداره آموزش و پرورش نسبت به تامین یک معاونت پرورشی منحصر بفرد در مدرسه اقدامی نکرده است.

1.3.21 شرایط و مشکلات\چالش های مرتبط با آموزش و پرورش\عدم وجود معاون پرورشی در مدرسه

1.3.22 شرایط و مشکلات\چالش های مرتبط با آموزش و پرورش\محدودیت در رنگ پوشش معلم

1.3.23 شرایط و مشکلات\چالش های مرتبط با آموزش و پرورش\امنیت فیزیکی

1.3.24 شرایط و مشکلات\چالش های مرتبط با آموزش و پرورش\کمبود امکانات پرورشی و آموزشی

این امکانات میتواند از کمبود فضای درس و ازدحام در کلاس درس باشد تا سایر امکانات که برای شاداب سازی مدرسه لازم است. نظیر نبود سالن اجتماعات، سالن مناسب برای نماز، ورزش یا سایر موارد.

1.3.25 شرایط و مشکلات\چالش های مرتبط با آموزش و پرورش\کاهش بودجه در مدارس دولتی

1.3.26 شرایط و مشکلات\چالش های مرتبط با آموزش و پرورش\حجم بالای مطالب درسی عامل استرس

1.3.27 شرایط و مشکلات\چالش های مرتبط با آموزش و پرورش\دغدغه مدارس تیزهوشان و نمونه برای دانش آموزان پایه های آخر

1.3.28 شرایط و مشکلات\چالش های مرتبط با آموزش و پرورش\لزوم روحیه نشاط در مدیر و معلم مدرسه

وجود لزوم روحیه نشاط البته کافی نیست. مهم این است علیرغم اینکه اکثریت مشارکت کنندگان میگویند مدیر مدرسه نقشو اساسی در نشاط را دارد، اما مدیر هم باید دارای

امکانات مالی و مجوزهای قانونی به خصوص از اداره آموزش و پرورش نیز باشد. لذا پیشنهاد اساسی این است که بتوان برای مدیران بودجه و اختیار عملیاتی را در نظر گرفت.

1.3.29 شرایط و مشکلات\چالش های مرتبط با آموزش و پرورش\انتقال استرس معلم به کودک
به دلیل محتوای بالای درسی

1.4 شرایط و مشکلات\اثرات خانواده

1.4.1 شرایط و مشکلات\اثرات خانواده\فرستادن کودک در کلاسهای تقویتی برای سال آینده

اینکه دانش آموزی زودتر از بقیه دانش آموزان مفاهیم را یاد بگیرد ممکن است برای خودش خوب باشد، اما بالطبع منجر به بهم خوردن سطح کلاس میشود. لذا یا باید دانش آموزان با سطح یکسان در کلاس باشند یا فرهنگ را به والدین منتقل کرد یا ....

1.4.2 شرایط و مشکلات\اثرات خانواده\فرصت ناکافی والدین برای تعامل با کودک

1.4.3 شرایط و مشکلات\اثرات خانواده\تاثیر عدم نشاط و شادی بزرگترها در تربیت کودک بی نشاط

1.4.4 شرایط و مشکلات\اثرات خانواده\مشکلات خانوادگی دانش آموزان

مشکلات خانوادگی دانش آموزان که منجر به کاهش شادابی و نشاط در آنها میشود شامل اعتیاد پدر، ازدواج مجدد والدین، چندهمسری پدر، ازدواج در سن پایین مادر، کودکان کار میباشند.

1.4.5 شرایط و مشکلات\اثرات خانواده\جداسازی مشکل خانواده از نشاط در مدرسه

برخلاف نظرات سایر مدیران که نقش خانواده را در نشاط کودکان پررنگ میدیدند، این مدیر اعتقاد دارد که باید جدا از مسایل خانوادگی کودک، محیط مدرسه را پر نشاط ساخت

1.5 شرایط و مشکلات\عوامل اجتماعی-اقتصادی

1.5.1 شرایط و مشکلات\عوامل اجتماعی-اقتصادی\عدم تاثیر موقعیت اجتماعی شهر در

1.5.2 شرایط و مشکلات\عوامل اجتماعی-اقتصادی\تفاوت های فرهنگی دانش آموزان

1.5.3 شرایط و مشکلات\عوامل اجتماعی-اقتصادی\کلاسهای متفاوت اجتماعی اقتصادی

دانش آموزان

1.5.4 شرایط و مشکلات\عوامل اجتماعی-اقتصادی\عدم نشاط در جامعه باعث عدم نشاط

در زیر گروه های جامعه

1.5.5 شرایط و مشکلات\عوامل اجتماعی-اقتصادی\نقش مشکلات اجتماعی در عدم نشاط

1.5.6 شرایط و مشکلات\عوامل اجتماعی-اقتصادی\بافت اجتماعی، اقتصادی و فرهنگی

مدرسه

تصاویری از نرم افزار

ما هم زندگی می کنند و مشکلات خاص خود را دارند به عنوان مثال از زمانی که بچه درس خود را شروع می کند از اولین کلاس تا زمانی که فارغ التحصیل می شوند هیچ گونه کلاس موسیقی برای آنها نداریم و این ها بدبختی کشور ما ایران است

یکی از معضلاتی که مدارس ما داره مخصوصاً مدرسی که دارای ساختار فدیمی یعنی سال

ساخت آنها بالا است فضاهای کوچک با تعداد دانش آموز زیاد می باشد الان کلاس دختر من

۳۰ نفر هستند با فضای تقریباً ۱۲ متر یعنی حتی معلم به سختی می‌تواند لای میزها حرکت کند و مثلاً مدرسه می‌خواهد برای یک جشن اقدام بکند یک نمازخانه که ظرفیت تمامی بچه‌های مدرسه را داشته باشد ندارد، یعنی روزی که می‌خواهد به اصطلاح جشن گرفته شود بچه‌های ما واقعا اذیت می‌شوند چرا چون باید یا موقت بهین شود در حیاط مدرسه زیر آفتاب برنجه اجرا شود که فوق‌العاده برای آنها عذاب آور است و یا باید به شکل پسیل فشرده در سالن خود مدرسه بنشینند که آن هم با بوی عرق و بوی جوراب همراه است و آنها را اذیت می‌کند متأسفانه آموزش و پرورش با هیچ گروه شعبده باز یا کم‌دین قراردادی ندارد که اگر مدرسه‌ای جزو مدارس خاص باشند و کسی ندارد که این هزینه‌ها را تقبل کند حداقل از این‌ها استفاده شود ما برای یک جشن پایان سال ششم ابتدایی واقعا به مشکل برخوردیم هر کاری که می‌کنند هزینه‌ای که از بچه‌ها گرفتند با هزینه‌ای که می‌خواهند به وسیله آن بچه‌ها را شاد کنند با هم جور در نمی‌آید شاید برخی خانواده‌ها دارای یک فرزند باشند ولی برخی خانواده‌ها مثلاً ۳ فرزند دارند و می‌گویند که ما باید گولگی سه فرزند باشیم نمی‌توانیم

Home Import Codes Variables Analysis Mixed Methods Visual Tools Reports Stats MAXDictio

New Project Open Project Document System Code System Document Browser Retrieved Segments Logbook Teamwork

Save Project As Merge Projects
Save Anonymized Project As Open Exchange File
Project from Activated Documents Export Exchange File External Files

Code System

Code System 236

- شرایط اثر گذار روی شادی و نشاط دانش آموزان
  - مسائل کودک و خانواده
    - رقابت بیش از حد دانش آموزان برای ورود به مدارس تیزهوشان یا نمونه
    - عوامل اقتصادی، اجتماعی-اقتصادی و فرهنگی
    - مشکلات مربوط به والدین در دانش آموزان
    - مشکلات روانشناختی کودک
  - چالش های آموزش و پرورش
    - بهره وری کم از زنگ تفریح و ورزش
    - عدم وجود معلم هنر و ورزش ثابت
    - بی توجهی به رنگ ورزش
    - زمان کم زنگ تفریح
    - توجه به موسیقی در مدارس
    - محتوای کاری معلم
    - موقعیت فیزیکی مدرسه
    - موانع و محدودیت های اداری
    - منتقل کردن فشار بودجه روی خانواده
    - کمیود امکانات پرورشی و آموزشی
    - لرغم روحیه نشاط در مدیر و معلم مدرسه
- راهبردهای ممکن در برقراری نشاط و شادی دانش آموزان
  - برنامه روزهای شاد
    - تأمین پوشش های شاد و سنتی برای کودکان در جشن ها
    - گردش های علمی در راستای محتوای درسی
    - تدریس نمایشی و گروهی
    - برگزاری جشنهای مناسبتی مختلف در مدرسه
    - ترویج مهارتهای زندگی و حل مسئله در مدرسه
  - توسعه هم اندیشی
    - مشارکت دانش آموزان در برگزاری مراسم و جشن ها
    - برگزاری جلسات هم اندیشی در سطوح مدیران، معلمان و والدین
    - بهره وری از زنگ ورزش

Creation date: 5/26/2019 2:14 AM
Last changed: 6/15/2019 10:10 AM
Changed by: Ali Fakhr-Movahedi

Document Browser: Parents dolati

شرایط اثر گذار روی شادی... بی توجهی به رنگ ورزش

فشار بودجه روی خانواده

بی توجهی به رنگ ورزش

زمان کم زنگ تفریح

در ساعت شروع مدرسه

ما در مورد خواب بچه ها این مشکل را داریم شبها به سختی آن میخوابند و صبح ها نیز به سختی بلند می شوند و آنقدر او را اصرار می کنیم تا بلند شود یک روز نشد که پسر من با اشتیاق بلند شود و به مدرسه برود و همیشه با اصرار ما به مدرسه میرود به او می گویم که زنگ ورزش داری ولی او می گوید که چه فایده وقتی که ما ورزش داریم ولی معلم درس های عقب مانده را به ما می دهد در زنگ ورزش و یا در مورد زنگ تفریح که می گوید همین که می خواهم خوراکی خود را بیرون بیاورم بخورم زنگ می خورد خواهش من همین زنگ تفریح و زنگ ورزش بچه ها است که در این ساعت به بچه ها درس داده نشود تا بچه ها استراحت کنند پسر من بیشتر استرس دارد و با اینکه من با معلم او صحبت کردم اما نتیجه ای نداشته است. می گویند بچه ها خیلی بی ادب هستند محیط مدرسه خوب است اما بچه های خوبی ندارد از دوستان خود راضی نیست درس پسرم خیلی خوب است و همیشه خیلی خوب می گیرد اما هرگز از مدرسه رفتن راضی نیست زنگ های ورزش را که از دست می دهند زنگ های تفریح نیز نمی داند که خوراکی بخورد و یا به سرویس برود. در صبح ها نیز به نظرم اگر ساعت مدارس ۸ باشد خیلی بهتر است چون که از ساعت ۶:۳۰ تا ساعت هفت و ربع که

Simple Coding Query (OR combination of codes)

New
ProjectOpen
ProjectDocument
SystemCode
SystemDocument
BrowserRetrieved
Segments

Logbook

Teamwork

Save Project As

Save Anonymized Project As

Merge Projects

Open Exchange File

External
Files

Document System

Documents

- Managers 1
- Managers 2
- Teachers
- Parents dolati
- Parents non-dolati
- Students 3rd of Shahid Motahari
- Students 4th of Saba and girls
- Students 6th of Nikan

Sets

236

28

24

66

53

31

14

13

7

0

Document Browser: Teachers

شرباط اثر گذار روی شاد... والدین در دانش آموزان

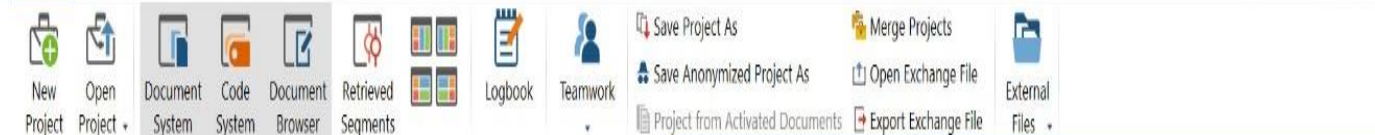
به نام خدا

• من از مدرسه خودم میگم. مدرسه ما در یک منطقه فقیرنشین است و بچه های ما اکثرا اتباع هستند و از مناطق مختلف کشور آمدند برخی مهاجر هستند و برخی هم اوضاع اقتصادی شان خوب نیست. در آنجا زیاد بچه ها درگیر مسائل خانواده هستند یعنی بچه ها تقریبا می دانند مشکلات خانواده رو با این که سطح فرهنگ خانواده ها خیلی پایین ولی بچه ها در جریان مشکلات خانواده هستند مشکلات خانواده ها خیلی زیاد است. اعتقاد یکی از آنها است اکثر اید سرپرست و بی سرپرست هستند و یکی از مشکلات مهم مدرسه ما اینست که هیچ برنامه ای برای بچه ها نداریم. ما احتیاج داریم که یک معاون پرورشی فعال داشته باشیم که برای بچه ها برنامه اجرا کند مثلا من و ایشان خودمون رنگ اول را می رفتیم برای بچه ها اهنگ می گذاشتیم بچه ها ورزش می کردند موقعی که دیر می رسیدیم و مثلا جالشو ندانستم این کار را انجام بدیم بچه ها بدون هیچ ورزشی، مراسم پرچم رو اجرا میکردند و به قرآن خوانده میشد و میرفتن سر کلاس تمام. این دو سالی که من توی مدرسه هستم همین برنامه رو داریم ده دقیقه رنگ تفریح بعد کلاس، ده دقیقه رنگ تفریح بعد کلاس، هیچ برنامه ای نداریم. مگر اینکه خودمون برنامه ای رو مشخص کنیم و بریم دنبالش. مثلا ما میخواهیم که آش به بچه ها بدیم و یا عزا داره و یا مناسبست خدومون به چیزی تهیه کنیم. کنترل بچه ها خیلی سخته. اگر ما مسئولیت این کار را بر عهده نگیریم و کمک نکنیم هیچ کدام از این کارها انجام نمیشه. پیشنهاد من اینست که یک معاون پرورشی خیلی فعال واقعا نیاز و واقعا احتیاج هست. چون جمعیت بچه ها کمه اداره به ما معلم پرورشی نمیده.

• به زیر زمین داریم که احتمال ریزش داره فرش نداره وسایل گرمایش و سرمایش نداره. پیشنهاد من اینست که برای بچه های پایه اول کارهای عملی و دست ورزی و شن بازی و مثلا روضه خوانی داشته باشیم ولی امکانات مناسب نداریم. نماز خونه ما به موقت خوب نداره و سیستم گرمایش و سرمایش

• عصر بفرار از سوء اداره،
چ و محدوده های اداره،
نگاهات بیرونی و آموزشی.

Document System

- Documents
  - Managers 1
  - Managers 2
  - Teachers
  - Parents dolati
  - Parents non-dolati
  - Students 3rd of Shahid Motahari
  - Students 4th of Saba and girls**
  - Students 6th of Nikan
- Sets

Code System

- ترویج موسیقی
  - پخش موسیقی در ساعات غیر آموزشی
  - آموزش مقدماتی موسیقی
  - استفاده از موسیقی در آموزش
- سیاستگذاری آموزش و پرورش
  - تغییر محتوای آموزشی از تئوری به عملی در مدرسه**
  - تأمین مشاور یا معلم پرورشی تمام وقت در مدرسه
  - بازنگری روی فرم و پوشش در معلم و دانش آموز
  - تمرکز گرایی محتوای آموزش روی مهارت های زندگی
  - تعبیر در ساعت شروع مدرسه
  - توجه و تسهیلات برای خانواده های کم بضاعت
- توسعه ساختار محیطی
  - برپایی ایستگاه شادمانی در مدرسه
  - تأمین آزمایشگاه منحصر بفرد برای مدرسه
  - ایجاد ظاهر و نمای فیزیکی شاد
  - تأمین فضای سبز در مدرسه و کلاس درس
  - تغییر چیدمان کلاس یا مشارکت کودکان

Document Browser: Students 4th of Saba and girls

دوست دارم نخته ای که روی آن مینویسیم خودش پاک شود و کوله ما سنگین نباشد و کتاب های ما کمتر باشد و کتاب داستان به خاله ببریم و بخوانیم

من دوست دارم که در مدرسه مان آزمایشگاه داشته باشیم و بتوانیم آزمایش بکنیم و بتوانیم با کامپیوتر کار بکنیم مثلاً برای درس هابمان نیز با کامپیوتر کار بکنیم

دوست دارم وقتی که مدرسه می آیم خوشحال باشم و درس هابم را بخوانم و با دوستانم حرف های خوب بزنم و با دوستان خود دعوا نکنیم و با نیکی رفتار بکنیم و در رنگ های آخر که خیلی خسته می شویم بتوانیم بازی بکنیم و با استراحت بکنیم و درس هابمان را خوب بخوانیم که در هنگام امتحانات بتوانیم همه را جواب بدهیم

من دوست دارم که در مدرسه مان اتفاقی باشد که در آن درس هابمان را بخوانیم و دوست دارم در مدرسه ما یک کتابخانه بزرگی باشد که در آن کتاب های علمی موجود باشد دوست دارم که در بوفه مدرسه غیر از ساندویس و کیک از غذاهایی که بچه ها دوست دارند مانند ماکارونی آورده شود

دوست دارم که شب ساعت ۹ شب بخوابم تا صبح بتوانم به موقع سر صبحگاه حاضر شوم و برنامه ها را اجرا کنم دوست دارم که مدرسه ما آزمایشگاه داشته باشد تا آزمایشات را در آن انجام بدهیم دوست دارم که برنامه های صبحگاهی شاد تر باشد و خسته کننده نباشد و معلم های ما جوان باشند و درس های ما زیاد و سنگین نباشد و برای امتحانات فرصت بیشتری داشته باشیم و در هنگام صبحگاه بازی های کوچک و خوبی داشته باشیم و زیاد هم نالسیم کلاس های هنر داشته باشیم و با کلاس های موسیقی که بچه ها دوست داشته باشند و از ما بپرسند که چه کلاسهایی دوست داریم و آنها را برگزار کنند

من دوست دارم که برای هر یک از درس هابمان معلم جداگانه ای داشته باشیم و اینکه معلم ما از سال اول ابتدایی تا سال پنجم و ششم یک نفر باشد و ما با او از ابتدا آشنا می شویم و اخلاق ما را می داند و درس خواندن ما را می داند و ما اخلاق معلم را می شناسیم و دوست دارم که همه درس های ما که در کتاب

Simple Coding Query (OR combination of codes)

Home Import Codes Variables Analysis Mixed Methods Visual Tools Reports Stats MAXDiction

Code System

236

- شرایط اثر گذار روی شادی و نشاط دانش آموزان
  - مسایل کودک و خانواده
    - رقابت بیش از حد دانش آموزان برای ورود به مدارس تیرهوشان یا نمونه
    - عوامل اقتصادی، اجتماعی-اقتصادی و فرهنگی
    - مشکلات مربوط به والدین در دانش آموزان
    - مشکلات روانشناختی کودک
  - چالش های آموزش و پرورش
    - بهره وری کم از زنگ تفریح و ورزش
      - عدم وجود معلم هنر و ورزش ثابت
      - بی توجهی به زنگ ورزش
      - زمان کم زنگ تفریح
    - عدم توجه به موسیقی در مدارس
    - محتوای کاری معلم
    - یافت اجتماعی-فرهنگی و موقعیت فیزیکی مدرسه
    - موایع و محدودیتهای اداری
    - منتقل کردن فشار بودجه روی خانواده
    - کمبود امکانات پرورشی و آموزشی
    - لرزم روحیه نشاط در مدیر و معلم مدرسه
  - راهنمای ممکن در برقراری نشاط و شادی دانش آموزان
    - برنامه روزهای شاد
      - تامین پوشش های شاد و سنتی برای کودکان در جشن ها
      - گردش های علمی در راستای محتوای درسی
      - تدریس نمایشی و گروهی
      - برگزاری جشنهای مناسبتی مختلف در مدرسه
      - ترویج مهارتهای زندگی و حل مسئله در مدرسه
    - توسعه هم اندیشی
      - مشارکت دانش آموزان در برگزاری مراسم و جشن ها
      - برگزاری جلسات هم اندیشی در سطوح مدیران، معلمان و والدین
    - بهره وری از زنگ ورزش

Creation date: 6/15/2019 9:57 AM
Last changed: 6/15/2019 9:57 AM
Changed by: Ali Fakhri-Movahedi

Simple Coding Query (OR combination of codes)

مصاحبه مدیران

در رابطه با مسئله شاد بودن و شاد زیستن بچه ها یا کلاً آحاد جامعه، من فکر می کنم نگاه ما باید یک مقدار گسترده تر و کلانتر از محیطی که باهاش سر و کار داریم باشه من فکر می کنم در جامعه ای که اینقدر مشکلات زیاده، اینقدر درگیری های ذهنی برای افراد جامعه ما زیاد شده که مثلاً شاید ۵ درصد جامعه مون رو بذاریم کنار، مابقی که قسمت اعظم جامعه ما را تشکیل می دهند فکر می کنم این واقعیت در موردشون صادقیه که تمام اقشار جامعه مون رو این ناشاد بودن در بر گرفته. این یه واقعیت غیرقابل انکار و مسلم جامعه ماست که از خورشید توی آسمون اظهر من الشمس. مشخصه که این نگاه و این ناشادی و این بی لذتی از زندگی می تونه تو تمام افراد جامعه تأثیر خودش را بگذاره و از نظر کارشناسان و متخصصان و پژوهشگران، مخاطبان آموزشی، اولیا، مدیران، دانش آموزان و همکاران، تمام اینها را در برمیگیره و این رو همیشه انکار کنی. نسلی که زیر دست این افراد تربیت میشه ناخواسته و شاید ناخود آگاه نسل ناشادی هستند این رو حداقل در مدرسه خودم حس می کنم. مدرسه من شهید مطهری در محلات یه جایی که مهاجرپذیره، مهاجر زیاد داره گونه های فرهنگی متفاوتی اونجاست و درآمدهای متفاوت و به تبع اون فرهنگ های متفاوت. عدم دسترسی به امکانات آموزشی یکسان با مدارس دیگه. می خوام اینو بگم که این واقعیت وجود داره اینکه این بخش که خانم نوری گفتن که توجه به ظاهر، ولی واقعیت اینه که در روحيات شون و در روحيات بچه ها میشه این رو دید و این موج می زنه که هر کدامشان با دنیایی از مشکلات خانوادگی حضور پیدا می کنند در مدرسه. ولی نمیخوام خیلی مسائل رو باز کنیم چون هممون این مسائل رو لمس می کنیم شاید مدیرانی مثل من یا همکارانی مثل من که در این محیط کار می کنند خیلی بیشتر و از نزدیک لمس میکنند و شاید فکر کنند که هیچ کاری نمیشه کرد برای بچه ها، ولی با این وجود من به این واقعیت واقفم که در سطح جامعه هم این مشکل هست ولی فکر می کنم که وظایفی داریم که به لحاظ وجدانی و اخلاقی که آنچه که در توانمون هست با توجه به این مسائل و معضلات آن چه که در توان مون هست برای بچه ها برای شاد بودن شان لااقل ساعتی اول ایمن به لحاظ روانی، به لحاظ فیزیکی براشون فراهم کنیم که ساعتی شاد و لحظات شادی را تا آنجا که در توان مون هست ایجاد کنیم حالا طرح شاداب سازی مدارس است که خودم اجرا کردم با استفاده از اشکال با استفاده از دیوارهای حیاط با توجه با مشکل بودجه ای که داشتم از بسیج دانش آموزی و از جهاد دانشگاهی و غیره استفاده کردم که خیلی به من کمک کردند و رنگ آمیزی کردند درها و دیوارها رو که بازی ها را رو برای بچه ها کشیدن، سالن رو خودم تزیین کردم خودم کارتونهایی رو درست کردم و حروف الفبا را درست می کردم و حیوانات رو و بچه ها می بردن خونه. چیزی که از دستمون بر می آمد درست میکردیم. یا مراسم صبحگاهی و ورزشی که می کنیم با همکارها و بچه ها شاد هستند. آهنگهای شاد استفاده می کنیم. آن کاری که ما در توان مون هست در این مورد انجام میدیم برای بچه ها حداقل ساعتی که تو مدرسه هستند احساس امنیت، احساس شادابی بکنن و غم و ناراحتی بیشتر از اون چیزی که در خانواده هاشون هست رو نداشته باشند. این تجربه خودم بود. کاری که من امکانش رو ندارم و دلم میخواد که داشته باشم مشکلات خانوادگی بچه هاست که ناخواسته اثر میذاره روی بچه ها. کاری که من میتونم بکنم این هست که من ساعتی که تو مدرسه هستند کمتر ذهنشون درگیر مسائل خانوادگی باشد مثلاً برای اعتیاد یک خانواده مثلاً برای پدری که سه تا همسر داره توی خانه من چیکار میتونم بکنم. امروز با یه نمونه سر و کار داشتم رفتم توی کلاس دیدم که دانش آموز گریه میکنه میگم چرا. میگه مامان دوماه ازدواج کرده خدا بهش بچه داده و من رو دیگه دوست نداره. من برای این دانش آموز باید چیکار کنم. مشکلات اینا عمیق تر از این حرفهاست ریشه ای تر از این حرفهاست. اعتیاد، ازدواج در سن پایین، کودکان کار، اینا رو شاید من که مدیرشون هستم در دوره اول هستم خیلی شاید

نتونم برای اون قسمت کاری انجام بدم ولی تو این قسمت که در حوزه وظایف من هست خیلی سعی کردم که به هر حال امکانات آموزشی رو در اختیارشون بذارم. حتی کلاس های فوق برنامه مجانی، چون بودجه ندارد تا بتونن موفقیتی به دست بیارن که از این نظر سرخورده نشوند و به مشکلات خانوادگی شان اضافه نشه. هم شاد بودن و گفتن و خندیدن و از این کارها را زیاد تونستم که انجام بدم.

من چون رشته تحصیلی کارشناسی خودم شاخه روانشناسی کودکان بود و هم اکنون دانشجوی روانشناسی عمومی هستم توی تحقیقاتی که مطالعه می کردیم در آمریکا اگر فردی به سن بالایی رسیده باشه و کار خلافی بکنه مثلاً خودش رو بکشه یا باعث کشتن کسی بشه امریکا سریع نمیداد برخلاف ایران که سریع اعدام می کنن، اون فرد رو اعدام کنه. بررسی میکنن که اون فرد خودش مقصر بوده یا نه. از دوران جنینی پیگیری می کنند بررسی می کنند که مادر چه روحیاتی داشته و این پیش زمینه چی بوده و مرحله به مرحله کدام مدرسه ها رفته و در چه محیطی بزرگ شده. اول اینکه میگویند جامعه مقصره نمیگن که فرد مقصره چون انباشته بارهای منفی که سال ها در مغز اون جمع شده و یک جا این بازخورد منفی خودش رو نشون داده این خیلی جالبه و خیلی حرفه ای دارن کار می کنن. مدارس ما خدا را شکر خدا را شکر در مدرسه خودمون واقعا احساس شادی داریم در خیلی مواقع مدارس یا همسایه ها گله مندند که چرا صدای آهنگ بلند. ما در مراسم صبحگاه هر روز موزیک شاد داریم بچه ها ورزش می کنند حرکات موزون دارند ولی واقعاً بارها من دیدم که همسایه ها اومدن پیش آقای کاشی میگویند که صدای ضبط بلنده ما خوابیم، زمان استراحت ماست. مابین ساعت های تفریحی انجام میشه نتیجه خیلی فوق العاده ای داشت. وسط زنگ های تفریح من یک ماه این طرح رو اجرا کردم نتیجه خیلی فوق العاده ای داشت. ولی خوب دور ما مدارس دبیرستان و راهنمایی داریم ساعت تفریح اونها متفاوت با ساعات ماست مدارس دیگر گله مند بودند برای اینکه ساعت کلاسی اونها تداخل داره و صدا اذیت میکنه. ما این محدودیت های مکانی را هم داریم در زنگ تفریح آهنگ های شاد بچه ها رو خیلی شاد میکنه و اونها خودشون التماس می کنند که براشون آهنگ بزاریم. واقعا باعث آرامششون هست و واقعا آرامش بخشه. یک پیشنهاد دارم که دوست دارم تو مدرسه دخترانه این اتفاق بیفته. در مدارس دخترانه همه محرم هستند مثلاً در زنگ های قرآن روسری هاشون رو دربیارن و یا لباس هایی که راحت تر هستند بپوشند. همه با هم محرم هستند همه دخترند. ما میتونیم محرم و نامحرم رو به قشنگی به بچه یاد بدیم که اینجا همه خانوم ها محرم هستند و این تشخیص تو هست و اینکه تشخیص بدهند که این مهارت زندگی را یاد بگیرن که همه محرم هستند و میتونی روسریت رو در بیاری و بیرون از اینجا کسانی که نامحرم هستند باید حجاب رو رعایت کنی. به نظر من اینجا فقط این آزادی عمل رو به بچه میدیم و به شخصیت بچه احترام می گذاریم و این مهارت رو میتونه پیدا کنه که تشخیص بده که توی دو تا محیط مختلف چه جوری باشه.

خانم وقتی که ما خونمون ختم قرآن داریم همه خانمهایی که هستند حجاب دارند دنبال مناسبت بگردیم مثل تولد یه دانش آموز باشه واقعاً جلوی در گفتم که صندلی بذارن که بچه ها می خوان راحت باشن و به هیچ عنوان بدون فیلمبرداری.

در مدارس دولتی قبول دارم که مشکل مالی وجود داره مثلاً من میام نگاه می‌کنم که متولدین مهر ماه چند نفر هستند مثلاً در کل من ۱۰ تا متولد مهر دارم خانواده هاشون رو می‌خوام و بهشون میگم که شما که یک کیک کوچولو توی خونه می‌گیرید بیایید پول هامون رو سرهم کنیم و یه کیک بزرگتر بخریم و برای این ۱۰ نفر مراسم بگیریم.

مدرسه من در یک موقعیت خوب شهری واقع شده ولی بچه‌های من شاد نیستند الان من چندمین سال هست که موقع خروج بچه‌ها دارم چک می‌کنم مخصوصاً زنگ آخر دیدم که بچه‌ها با سر و صدا و با داد و با جیغ مدرسه را ترک می‌کنند برای من و معاونین جای سوال بود و ما فکر کردیم که شاید علتش این باشه که اون‌ها می‌ترسند که از سرویس هاشون جا بمانند ما با راننده‌ها صحبت کردیم این دغدغه را از آن‌ها گرفتیم و با خانواده‌ها هم صحبت کردیم که بتوانیم یک مقدار آرامش رو ایجاد کنیم از همکاران خودم هم در جلسات معلمان خواستم که برای اینکه استرس و اضطراب بچه‌ها در لحظات آخر کمتر بشه و ما شادی را در بچه‌ها داشته باشیم از دادن تکلیف و برنامه‌های کلیدی که زنگ آخر دارند خودداری کنند و تکلیف بچه‌ها را کم کنند و پیشنهاد دادیم که ما که چند تا زنگ تفریح داریم در لحظاتی که بچه‌ها می‌خواهند به تفریح و استراحت خودشان نزدیک بشند یک مقدار با سیاست تر تکالیف داده بشه و مطالب گفته بشود مثلاً تدریس شان را و برنامه هاشون رو کمتر بکنیم و نکات کلیدی را کمتر کنن تا بچه‌ها با فراغ بال بیشتری به سمت تفریح و استراحت و یا خروج از مدرسه برن. چون بچه‌ها استرس داشتن و در کلاس را می‌کوبیدند. خیلی استرس شون کمتر شده از راننده‌ها هم خواستیم یه مقدار وقت به بچه‌ها بدن. چون راننده‌ها که میخوان سرویس دهی بکنن به بقیه مدارس یه مقدار این استرس رو برای بچه‌ها ایجاد میکرد.

مورد بعدی حالت فیزیکی مدرسه است من میتونم فضای مدرسه را شاد کنم از طرح‌های شادی که تو حیطة بچه‌های خودمه استفاده میکنم و مدرسه رو خیلی خوشگل میکنم. پول کافی برای تعویض درب‌ها نداشتیم ولی از خلاقیت همکاران استفاده کردیم و درب‌های ورودی کلاس رو تغییر دادیم از پوشش‌ها و برچسب‌ها و طرح‌هایی استفاده کردم که خیلی هم کم هزینه بود این طرح درها باعث شد که بچه‌ها وقتی وارد فضای کلاس می‌شوند حس بهتری داشته باشند. برچسب‌های رنگی رو در حیاط پویا مدرسه ایجاد کردیم با کمک هنرمندانی که تو این زمینه هستند و با معلم ورزش خلاق خود مدرسه را به روزرسانی کردیم. روی دیوار و کف حیاط بازی‌هایی که تو این سن‌ها میتونن انجام بدن مثل تعادل، طرح حیاط پویا را هر سال عوض میکنیم تغییرش میدیم. تزیینات و رنگ آمیزی با توجه به مناسبت‌ها و کمک اولیا به مدرسه هر چه در توان مدرسه باشه این کار را پیش ببریم.

وقتی وارد کلاس میشیم تعداد صفحات کتاب و حجم زیاد کتاب‌ها اول به من معلم یه استرسی وارد میکنه من معلم را نگران می‌کند من وقتی نگران باشم این استرس و نگرانی من به دانش‌آموزان منتقل بشه انتقال پیدا میکنه مخصوصاً پایه ششم و بالاتر که باید آزمون تیزهوشان بده آزمون غیره و غیره همین باعث میشه که بچه‌ها اولیا و مربیان و کادر مدرسه نگرانی داشته باشیم که شادی را کم میکنه من همش درگیرم که درس بخونم تست بزنم مدیریت زمان داشته باشم بازی‌های خودم رو حذف کنم درس بخونم حتی معلم‌های پایه ۶ زنگ تفریح و زنگ ورزش بچه‌ها رو میگیرن.

در درجه اول اگر که ما خواسته باشیم یک موقعیت مدرسه شاد و خوبی داشته باشیم میتونیم چون ما اصلاً به خانواده کار نداریم خانواده عامل اصلی مشکلات ما نیست واقعا اگر کسی بخواد این رو داشته باشه و محیط مدرسه آروم داشته باشه ما میتونیم خانواده را در خیلی از مسائل کنار بگذاریم در حد توان مون، من نمیخوام کلاس های آنچنانی درست کنم الان ما در همه کلاس ها مون دیتا داریم یعنی به همراه تمام برنامه هایی که داریم کلاس های شادی داریم ولی اگر خواسته باشیم همش مشکلات خانواده ها کار داشته باشیم همیشه و ما نمی توانیم اصلاً مشکلات خانواده ها را حل کنیم به هر حال از زمانی که بچه ها وارد مدرسه میشوند مراسم صبح ها زنگ های تفریح آهنگهای شاد پخش بشه ما همه رو داشتیم ساعت ها را برنامه ریزی کردیم ساعت اول صبح گاه بوده در ساعت بعد می توانستند خوراکی ها شون را بخورند در زنگ تفریح سوم می تونستن کتاب داشته باشند حتی ساعت چهارم اینکه بازی های فکری رو بیارن توی حیاط هر کس به نوعی کاری کرده ما سال های قبل از موزیک استفاده می کردیم و بعد اینکه برای بچه ها عادی شد مثلاً الان در مدرسه ما ساعت اول مراسم صبحگاه دارد و در ساعت دوم اینکه همه بچه ها خوراکی هاشون را میارن و میخورن زنگ تفریح سوم اینکه بچه ها کتاب هاشون رو بیارن و راه برن و با هم مطالعه بکنند با حالت شاد کار رو بکنیم و مثلاً جدول ضرب با حالت لی لی یادگیری در کل براشون آهنگ های شاد میزاری برنامه هایی داریم و اصلاً براشون محدودیت نمیزاریم حتی ساعت های تولد رو که این خانم گفتند اگر از من هم دعوت بکنند وقتی وارد کلاس نمیشم حالا مقنعه رو به خاطر مسائل بهداشتی به ما اجازه نمیدن بچه ها از سر شو دربیارن ولی آهنگی که بگذارند فقط موزیک خالی باشه شاید پیش آمده که بچه ها رقصیدن من (مدیر) هیچ مشکلی ندارم بچه ها در مدرسه برقصن خیلی بهتره تا جای دیگه برقص برنامه های تولد خیلی جالبی هم برگزار میشه و ما اجازه فیلم برداری رو نمیدیم عکاسی اشکالی نداره و تا الان هم اداره هم با ما مشکلی نداشت چونکه من اعتدال را نگه می داریم من همیشه این کار رو کردم همیشه برنامه داشتم رقصیدن شادی کردن هر ماه ما یک روز شاد را در کل ساعت مدرسه داریم هر چی اسباب بازی منتقل میکنند به مدرسه با خانواده ها هماهنگ کنیم وسایل هاشون رو بیارن توی مدرسه و انتخاب بهترین ها ما داریم در یک کلاس برای اینکه یاد بگیرم که با هم دیگه بازی کنند اصلاً به صورت فردی اجازه نمیدیم آنهایی که در دسته های بزرگتری با همدیگه بازی کردن یا به هم کمک کردند یا خاله بازی کردن انها را مشخص می کنیم به اونها امتیاز می دیدم یه روز کامل رو حقیقتاً صورت شادی داره محیط مدرسه اگر که شاد باشه در وهله اول بستگی به خود مدیر دارد اگه مدیر هم خودش شاد باشه حتماً باعث شاد شدن مدرسه میشه مثل قدیم نیست که حساسیت ها خیلی بالا باشد بچه ها تک و توک و چند نفری هستند که مشکل دارن اما من دیدم که در برنامه ها به همراه بقیه کارهایشان را انجام بد.

الان دو سال هست که ما استفاده میکنیم. هیچ وقت به بچه ها نگفتم که ندو، نکن، همیشه گفتم که پسر من ممنونم از اینکه اروم حرکت میکنی. ممنونم که نظم رو رعایت میکنی. امروز در طبقه سوم دیدم زنگ تفریح اروم هستن و گفتم خودتون رو تشویق کنین. تاثیر کلمات مثبت خیلی زیاده. نگفتم که وزن، گفتم که زدن کار خوبی نیست. اگر من مثلاً هر دوتاشون رو توبیخ کنم هر دو میگویند که مدیر منو دوست نداشته و ... تمام جملات رو با بار مثبت گفتم.

موسیقی بسیار مفید است باور کنیم که بچه ها در کوتاه ترین زمان و جدول ضرب یاد گرفتند.

اشکالی نداره که همکاران لباس روشن بپوشند چه بسا رنگ لباس تاثیر زیادی داده و میتونه باعث ایجاد شادسازی در مدارس بشه آراستگی خیلی خوبه ، چون بچه ها کامل حرکات معلمشان را رصد می کند

وضعیت شادی در مدرسه مطلوب نیست دلش این است که اگه ما اینها را داشته باشیم مطلوب می شود به نوعی یکی اجرای ورزش صبحگاهی با آهنگ کلام . ذات بچه شادیه

ایجاد محیطی امن و آرام و شاد و مطمئن در مدرسه. بچه بیاد تو مدرسه احساس امنیت کند و به عنوان راهکار : روش تدریس باید از حالت کلیشه ای خارج شده و به صورت نمایش و گروهی انجام بشه . ما چند روز پیش یک مراسمی داشتیم با بچه های پایه سوم یک تدریس سه حالت مواد رو به صورت یک کار گروهی به صورت جشن اجرا کرد از بچه ها پذیرایی شد. تاثیر یادگیری بچه ها در کوتاه مدت که در کوتاه ترین زمان انجام میشه . بعضی از بچه ها استرس دارند یا بیش فعالند که باید پیگیری بشه که چرا این بچه افسرده است چرا این بچه یه اتفاقی براش میفته نمیداد اعلام بکنه یعنی ترسو است و این ترس باید از بچه ها گرفته بشه . این آموزش ها را به بچه ها بدهیم که از حق خود دفاع بکنند

اجرای موسیقی سنتی در محیط مدرسه و کلاس بلامانع می باشد. در ساعت فوق برنامه یک ساعت آموزش موسیقی باشه و همه دوست دارن قطعا همه بچه ها موسیقی رو دوست دارند.

مدرسه باید محل عشق و زندگی و کسب مهارت باشه واقعا خیلی از بچه های ما در محیط خونه زندگی نمی کند خیلی از بچه های ما به دلایل مشغله شغلی والدین ممکن است دو سه روز یکبار پدرش را نبیند صبح از خواب بلند میشه پدر رفته شب هم که خوابه بابا اومده .

ما باید بستر را فراهم کنیم و این بچه ها توی مدرسه زندگی بکنند و زندگی کردن یاد بگیرند مهارتها را بیاموزند. دانش آموز داریم که اعتماد به نفس صفر است یعنی دوتا پله رو بالا پایین نمی تونه بره بخواد بند کفششو ببندد میگه من نمیتونم، اینها را باید تو قالب آموزش قرار بدیم چه اشکالی داره اگر یک ساعت ریاضی حذف کنیم زنگ مهارت بشود یا یک ساعت از ادبیات بزنید زنگ اخلاق و اخلاقیات رابه بچه ها بگیم در قالب کتاب در قالب نمایش در قالب داستان ، شب قبل معلم تصمیم گیری کند که فردا در رابطه با آسیب های دروغ کلاس آموزشی بگذارد و به بچه ها کتاب معرفی کنیم یا معلم داستان از خودش بگوید یه نمایش تأثیرگذار اجرا کند. خانواده ها فرصت نمی کنند خانواده ها وقت ندارند به دلیل اینکه این گرانی ها باعث شده که بجای ۲۴ ساعت ۴۸ ساعت هم کار کنیم باز هم چرخ زندگی مون نمیچرخه. مسئولیت ما مسئولین تعلیم و تربیت خیلی سنگینه فقط آموزش نباشه و تعلیم و تربیت باشد این کاری که ما داریم در آموزش انجام می دهیم تدریس ریاضی و علوم اگر سی دی بگذاریم بهتر است ولی اگر تونستید تدریس را در غالب

دیگری که که رغبت دانش آموز رو تحریک بکنه خیلی بهتره . بچه ها را وارد طبیعت کنیم مثلا معلم خواص سنگ ها را تدریس می کند بچه ها رو ببره همین دور و اطراف . مهارت هایی را داریم که بچه ها ارائه کنند مثلا یه روز مشخص کنیم که بچه ها امروز نان خانه تان را خودتان تهیه کنید در صف می ایستند و آموزش را از بچه های بزرگتر یاد بگیرند .

دادن یک ساعت تشویقی ورزش به بچه ها پیشنهاد بدهند چون بچه ها ورزش خیلی دوست دارند لاقلا ما غیردولتی ها میتونیم انجام بدیم چون ساعت اضافه داریم و برعکس آن اگر قرار است که محرومیتی باشه اگر قرار بود که محرومیتی باشه برای زنگ ورزش نباشه چون بچه ها همه چیزشون بگیری صبحانه و ناهار و شام و ورزش بهشون بدیم

ساعت شروع مدرسه به نظر من ساعت مناسبی نیست بچه از هفت میاد و هفت و نیم سر صف و هشت سر کلاس این مشکل پیش میاد برای بچه هایی که پدر و مادر صبح می خواهن برن سرکار

ارتباط مدرسه با خانواده هم خیلی در شاداب سازی مدارس مهمه . به اولیا گفتیم ما خانواده هستیم اگر پارک یا تفریحی بروند خانواده هم بیاد. خانواده استقبال خیلی شدید میکنه

مصاحبه معلمان

من از مدرسه خودم میگم. مدرسه ما در یک منطقه فقیرنشین است و بچه های ما اکثراً اتباع هستند و از مناطق مختلف کشور آمدند برخی مهاجر هستند و برخی هم اوضاع اقتصادی شان خوب نیست. در آنجا زیاد بچه ها درگیر مسائل خانواده هستند یعنی بچه ها تقریباً می دانند مشکلات خانواده رو با این که سطح فرهنگ خانواده ها خیلی پایین ولی بچه ها در جریان مشکلات خانواده هستند مشکلات خانواده ها خیلی زیاد است. اعتیاد یکی از آنها است اکثراً بد سرپرست و بی سرپرست هستند و یکی از مشکلات مهم مدرسه ما اینه که هیچ برنامه ای برای بچه ها نداریم. ما احتیاج داریم که یک معاون پرورشی فعال داشته باشیم که برای بچه ها برنامه اجرا بکند مثلاً من و ایشان خودمون زنگ اول را می رفتیم برای بچه ها آهنگ می گذاشتیم بچه ها ورزش می کردند مواقعی که دیر می رسیدیم و مثلاً حالشو نداشتیم این کار را انجام بدیم بچه ها بدون هیچ ورزشی، مراسم پرچم رو اجرا میکردند و یه قرآن خوانده میشد و میرفتن سر کلاس تمام. این دو سالی که من توی مدرسه هستم همین برنامه رو داریم ده دقیقه زنگ تفریح بعد کلاس، ده دقیقه زنگ تفریح بعد کلاس، هیچ برنامه ای نداریم. مگر اینکه خودمون برنامه ای رو مشخص کنیم و بریم دنبالش. مثلاً ما می خواهیم که آش به بچه ها بدیم و یا عزاداریه و یا مناسبت خاصی. خودمون یه چیزی تهیه کنیم. کنترل بچه ها خیلی سخته. اگر ما مسئولیت این کار را بر عهده نگیریم و کمک نکنیم هیچ کدام از این کارها انجام نمیشه. پیشنهاد من اینه که یک معاون پرورشی خیلی فعال واقعاً نیاز و واقعاً احتیاج هست. چون جمعیت بچه ها کمه اداره به ما معلم پرورشی نمیده.

یه زیر زمین داریم که احتمال ریزش داره فرش نداره وسایل گرمایش و سرمایش نداره. پیشنهاد من اینه که برای بچه های پایه اول کارهای عملی و دست ورزی و شن بازی و مثلاً روضه خوانی داشته باشیم ولی امکانات مناسب نداریم. نماز خونه ما یه موکت خوب نداره و سیستم گرمایش و سرمایش نداریم و فرسودگی مدرسه به شدت در روحیه و شادی بچه ها تاثیر منفی داره. درخواست من این هستش که آموزش و پرورش به این گروه مدارس بیشتر رسیدگی کنه که واقعاً بچه های آنجا نیاز دارن که بهشون توجه بشه. مدرسه نیاز به مشاوره دارند. بچه ها به شدت غرق مشکلات هستند بچه خودش در کلاس هست ولی روحش در کلاس نیست. مدیر میگه اگه تونستید که خودتون به پدر و مادر کمک کنید و به اونها مشورت بدهید.

ما در یک منطقه ای هستیم که منطقه خوبیه در تعاون هستیم ولی معمولاً برخی همکاران می ترسن که کار عملی در کلاس انجام بدن. کار عملی بسیار بچه ها رو شاد میکنه حتی نمایش فیلم هم اونقدر آنها راضی نمی کنه مثلاً کلاس سوم ما درست کردن شور و ترشی و غیره داریم اینکه به بچه ها بگیم خونه درست کن یا کنار دست پدر و مادرت یاد بگیر خیلی برایش جذابیتی نداره ولی بهشون گفتم که مثلاً شنبه مواد مختلف مثل خیار و غیره رو بیارین خیارشور درست کنیم یعنی واقعاً شادی رو در تک تک شون می توئم ببینم این معلمان نترسند از اینکه کلاس کثیف شه و به هم بریزه. پارسال یکی از همکاران شیرینی رو آورد توی کلاس اول شیرینی محلی دامغان هر کدام از بچه ها هم خودشون به نوعی قناد شدن یعنی این جور کارها چون خودشون تک تک درگیر میشن و در گروه کار می کنند خیلی براشون جذابیت داره و میتونه کارهای عملی مربوط به درس شون باشه که مثلاً انداختن خیارشور ترشی یکی از دروس علوم هست. چند وقت پیش در یکی از کلاس ها یکی از این مواد آماده شد که با ساندویچ در کلاس خوردن و خیلی جذاب

بود. این طور نیست که دائم نقاشی بکشن و کاردستی درست کنند کاردستی خیلی خوبه اما امسال زنگ های هنر رو سعی کردم که با زندگیشون در ارتباط باشد مثل خودشون نمد و پارچه و سوزن آوردن و مراقبت این بودم که کار خطرناکی نکنند جامدادی نمدی درست کردن و هنوز هم دارن از اون جامدادی های خودشون استفاده میکنن به طور کلی با این که ما توی منطقه تعاون هستیم و مدرسه ای داریم که برخوردار هستند اما خیلی بچه ها شاد نیستند و باید با گسترش این جور کارها به شادی آنها کمک کنیم.

اولین چیزی که من فکر می کنم مهمه، شاد بودن معلم هست یعنی اینکه اگر معلم شاداب نباشه نمیتونه تمام این طرح هایی که برای شاداب بودن بچه هاست رو به درستی اجرا کنه. شرایط خوبی باید برای معلم فراهم بشه یعنی من خودم حس می کنم موقعی که به صورت آراسته تر می روم به مدرسه روحیه ام بهتره نسبت به مواقعی که آراسته نیستم. کلا بچه ها موقعی که یه معلم آراسته رو توی کلاس می بینند بیشتر خوششون میاد لباس های روشن پوشیدن تاثیر داره متأسفانه ما از لباس های تیره بیشتر استفاده می کنیم مثلاً لباسهای فرم مدرسه سرمه ایه ولی اگه لباس روشن داشته باشیم و آراسته باشیم بچه ها خوششون میاد و خیلی تاثیرش بیشتره. درون محیط مدرسه هم رنگارنگ باید باشه. مثلاً کلاس من خیلی رنگارنگه و توش گل و گیاه هست که بهش آب میدیم و خیلی باعث نشاط میشه. ما تمام جشن ها حتی کوچکترین جشنی که شاید به فکر کسی نرسه رو ما جشن میگیریم تمام مناسبت ها رو ما جشن میگیریم توی مدرسه ما همیشه جشن برقراره مثلاً جشن یلدا. همکاران من دیدن من شب میرم کلاس رو شبیه یک آتلیه خیلی زیبا درست می کنم از همه بچه ها هم می خوام که وسیله بیارن یعنی وقتی که شما عکس کلاس من را ببینید فکر نمیکنید که کلاسه همه میز و صندلی ها رو میبرم بیرون. کرسی میزارم ظروف مسی، سماور، تار، سه تار و تنبک میاریم. یکی از مسائلی که آموزش و پرورش متأسفانه اصلاً بهش اهمیت نمیده موسیقیه. من به موسیقی خیلی ایمان دارم برای شادی ، وقتی که موسیقی پخش میشه به صورت ناخودآگاه خوشحال میشیم. چرا ما دوست داریم جایی بشینیم که موسیقی زنده پخش میشه چون شاداب میشیم اصلاً موسیقی از اول بوده و هست و ما نمیتونیم انکارش کنیم حالا موسیقی سنتی هیچ ایرادی نداره حتی بچه ها توی مدارس آموزش ببینند. من سر کلاس هنر که داشتم موسیقی آموزش می دادم مبانی موسیقی رو به بچه ها آموزش دادم.

معمولاً در صبحگاه نوارهای ورزش خیلی تکراریه و بچه ها خیلی رغبتی برای ورزش ندارند مثلاً آیروبیک ای که یک مقدار خصوصی هست خیلی جذاب تر برای بچه ها و این که مدرسه سالن ورزش داشته باشه که بچه به راحتی ورزش بکنه و یک مربی متخصص براش بگذارند تاثیر شادتری داره و موسیقی که الان در صبحگاه اجرا می شه یک که میگم دستها بالا دو که میگم دست ها پایین، خیلی کلیشه ای و تکراری شده و برای بچه هم جذابیتی نداره بنابراین تغییر آهنگ در صبحگاه خیلی خوبه. سالنی باشه که بچه ها در زنگ ورزش راحت تر ورزش بکنند. با توجه به آپارتمان سازی هایی که شده خود معلم معذبه نمی تونه خیلی مانور بده. ما در حد خودمون بازی دبستانی را در زنگ تفریح انجام

می‌دهیم ولی در زنگ ورزش به نظر من بچه نیاز دارد که جدا از ورزش فعالیت‌های دیگری هم داشته باشد چون دورتادور با آپارتمان سازه و خیلی هم خودم معذبم. پدر مادرا و همسایه‌ها اعتراض می‌کنند به اون آهنگ. شاید بهتر باشد که در مراسم صبحگاه بلندگو استفاده نشه یکی از مشکلات این که همسایه‌ها به صدای بلندگو اعتراض دارند.

مدیر ما یکبار چهارشنبه سوری را برگزار کرد نه اینکه آتش بازی و این جور موارد باشد. لباس‌های سنتی و اینا رو استفاده کرد ولی با اعتراض شدید مردم و مسئولین مواجه شد در کل اینجاست که مسئولین اداره مشکلات کسانی که در آموزش هستند و به صورت مستقیم با بچه‌ها در ارتباط هستند را درک نمی‌کنند.

موقعی که من دارم صبح میرم مدرسه، چند تا از مدرسه‌ها آهنگ "دوست دارم زندگی رو" پخش می‌کنه من که اول صبح میام بیرون شاید که کسل هستم ولی ناخودآگاه این آهنگ "دوست دارم زندگی رو" وقتی تو مدرسه پخش میشه تو روحیه من تاثیر می‌گذاره نشاط منو چند برابر می‌کنه درست در همان مسیری که دارم میرم اصلاً حالم عوض میشه این آهنگ رو خیلی دوست دارم. واقعا به محض اینکه وارد مدرسه میشم و به نوعی دعوت بچه‌هاست. بعد شاد کردن خود مدرسه و تزیینات مدرسه اون چیزی که تو درس هامون نیاز داریم به صورت زنده، بچه‌ها عملی ببینند، رنگ و بوی مدرسه رو داشته باشد. مثلاً به بخشی از مطلب علمی درسی ما به عنوان مثال جدول ضرب روی دیوار مدرسه اون بازیهای جمع و تفریح که ما توی درس داریم همش به صورت کاربردی بچه‌ها به صورت نقاشی روی در و دیوار ببینند چون همه اینا رو به صورت عملی میشه بازی کرد و مورد دیگه اینکه خود معلم هم شیوه‌های نوین آموزشی رو دنبال کنه مثل کشورهایی همانند ژاپن که مثلاً چه دوره‌هایی را دارند ما هم بتونیم عملی تر با این قضیه برخورد کنیم یعنی اون فیلم‌هایی که ما توی مدرسه‌های خارجی می‌بینیم ما هم بتونیم به این آموزشها نزدیک بشیم. محیط ما هم به این جور موارد نزدیک بشه به عنوان مثال برخی موارد اجباری باشد مثلاً صبحگاه اجباری باشد چون به محض اینکه هوا یک مقدار سرد میشه صبح‌گاه‌ها کلاً کنسل میشه تا الان هم که الانه ما هیچ صبحگاهی نداشتیم پیشنهاد ما این هست که صبحگاه باشد ولی خیلی از اولیا اعتراض می‌کنند که هوا سرده به صورتی که در سالن اجرا شود. مورد دیگر اینکه معلم‌ها یک ممنوعیتی روی پوشش دارند به عنوان مثال همکار خودم یک لباس رنگی و شاد داشت اما به دلیل آن محدودیت استفاده نکرد پیشنهاد ما این هستش که معلم‌ها باید لباس شاد بپوشند حتی وقتی کیف معلم عوض میشه بچه متوجه میشه که چقدر کیف تون قشنگه، چقدر کفشتون زیباست.

من خودم یکبار با لباس سنتی رفتم سر کلاس یعنی لباس لری پوشیدم و رفتم سر کلاس و بینهایت بچه‌ها خوششون اومد. مثلاً توی جشن‌ها و مناسبت‌های مختلف از جمله عید نوروز شب یلدا چهارشنبه سوری در مواقعی که شرایط

هست بچه ها لباس سنتی بپوشند چون لباس سنتی خیلی تاثیر گذار است. در مدارس دخترانه و پسرانه هیچ اشکالی نداره که لباس سنتی بپوشند.

اولین چیزی که باعث میشه ما نتونیم خیلی از کارها را توی کلاس اجرا کنیم و باعث شاداب سازی دانش آموزان بشیم حجم مطالب درسی. کم کردن حجم کتاب یکی از مواردی که به نظر من باید حتما انجام بشه. دوم مورد اینکه آموزش موسیقی رو خیلی قبول دارم حتی خود آموزش موسیقی چون در حال حاضر بچه ها خیلی این را می پسندند و دوست دارد وقتی ما به صورت سنتی موسیقی رو آموزش بدیم دیگه بچه ها موسیقی بد رو گوش نمیکند و میرن به سمت موسیقی خوب. سوم اینکه ما دوست داریم همه بچه ها با اشتیاق به سمت نماز برند اما به زور میرن شما باید برای این کار یک نمازخانه زیبا داشته باشیم با همون رنگارنگ کردن محیط مدرسه به اینجا برسیم. وقتی نمازخونه خیلی شاد باشه با کشیدن شکل های نماز خواندن بچه ها هم با اشتیاق به نماز میاد اونجا رو هم مانند حرم امام رضا دائم عطر پاشی می کردند حتی بوی پا هم نمی اومد که بچه متنفر بشه. یعنی خوشبو و رنگارنگ. مورد چهارم وجود یک مشاور در مدرسه ابتدایی که به نظر من خیلی ضروریه. مورد پنجم آموزش مهارت های زندگی چون بچه ها کارهای عملی را خیلی دوست دارد چون دوست دارند که علاوه بر درسشون مهارت های دیگر را هم کسب کنند و مواردی که بلد هستن رو به بچه های دیگه آموزش بدن. مثلا من که می خواهم آموزش درس کشاورزی رو بدهم آموزش و پرورش به من اجازه بدهد که در یک زمین کشاورزی این موارد را آموزش بدم یا مثلا درسی که در مورد برق هست یا تولیدات هست بچه رو ببرم عملی انجام بده. چیزی که بچه میبینه و عملی انجام میده خیلی سریع و بهتر یاد میگیره تا اینکه فقط بیاد از زبان من چیزهایی را بشنود. مورد ششم اینکه برنامه ریزی برنامه های آموزش و پرورش به این گونه ای باشد که بچه ها در مدرسه تمام کارهای عملی شون رو انجام بدهند و بیرون از مدرسه فقط تحقیق وجود داشته باشد یعنی بچه ها در خانه تکلیف نداشته باشند و به نظر من در این صورت بچه علاقه مند میشه به مدرسه کار عملی انجام داده گردشگری داشته باشه تحقیقات رو فقط تو خونه انجام بده در مدرسه هم وقتی کمد شخصی برای بچه ها تهیه بکنیم نظم رو یاد می گیرند مهارت های زندگی رو یاد میگیره چه جوری کمدش رو بچینه و یاد میگیرن که چه جوری زندگی کنند مثلا در کلاس جایی را داشته باشم که وقتی بچه میاد لباسش رو عوض کنه اونجا آویزون کنه.

اولین مشکلی که به نظر من وجود داره زمان کمه زنگ تفریح است و ممکنه بعضی موقع ها دیر زنگ خورده بشه و یا بچه ها تا بخوان برن کارهای شون رو انجام بدن باید سریع برگردند. این واقعا برای من هم همینطوره که تا پیام یه چایی بخورم یا باید داغ داغ بخورم یا نخورده برگردم سر کلاس. یعنی وقت بسیار کمی هست. مورد دوم کلاس های تنگ و کوچک ما هست. برخی نیمکت ها با هیكل های درشت بچه ها مثلا سه نفر است این در هوای گرم مشکل ساز خواهد شد چون ممکنه برخی کلاس ها پنجره مناسب نداشته باشه و تهویه نامناسب است. این موارد هستش که باعث میشه دانش آموز در کلاس خسته بشه، بی حوصله بشه و ظرفیت پذیرش درس و بازدهی مطلوب را نداشته باشه. مورد سوم

نماز خونه ما بسیار کوچک است پنجره نامناسبی داره دو تا کلاس به زحمت توش جا میشن برای نماز خواندن. مورد چهارم مراسم صبحگاه در حیات برگزار میشه که بچه ها از آفتاب به شدت ناراضی هستن و بچه ها به جای اینکه شاد باشن دوست دارن که زودتر تموم بشه. میگن سرم میسوزه خون دماغ شدیم چون بیشتر مشکل ما مکان مناسب است. مورد پنجم حجم انبوه مطالب درسی هست برای مثال درس ریاضی پایه چهارم هر چقدر هم تلاش می کنیم در آن زمان باز هم به زحمت می تونیم تموم بکنیم چون مطالب خیلی زیاد هست.

پیشنهاد بنده بازدید از کارخانجات است که ما قبلا هم داشتیم برای دانش آموزان کلاس های چهارم و پنجم. مورد بعدی اردوهای تفریحی که متأسفانه الان چندین سال است که به خاطر بودجه که بسیار کم هست نمیتونیم بچه ها رو به بازدید از کارخانه ببریم و مبلغش رو باید از خانواده ها بگیریم که خوب برای خانواده ها سنگین هست. الان چند سالی هست که مدرسه ما بازدید نبردی در گذشته از کارخانجات کاشی و چینی بچه ها را بازدید می بردیم ولی الان چند سالی هست که نمیتونیم و به مدرسه مجوز این کار رو نمیدن و مشکل دیگه ای که داریم این است که در خود شهر سمنان امکانات آنچنانی وجود نداره باید به خارج شهر بریم که مجوز به ما نمیدن.

پیشنهاد من این هستش که خود آموزش و پرورش یک زمینی رو که خیلی هم ارزشی نداره رو بیاد برای کل مدارس نه فقط برای یک مدرسه خاص درست کنه یک قسمتش دامداری باشد یک قسمت اون باغداری باشد یک قسمت کشاورزی باشه به عنوان مثال الان در شهر تهران یه سری جاها هستش که خود بچه ها میرن مهارت های علمی مختلف رو مثل دکتر، معلم، پرستار و غیره رو یاد میگیرن. چه ایرادی داره که اونجا گوسفند نگهداری بشه جوجه یا خرگوش بیاره بچه ها با حیوانات آشنا بشن. ما در ایران شرایط نگهداری حیوان توی خونه رو نداریم و بچه هام هم اکنون در آپارتمان زندگی می کنند وقتی ما بچه بودیم به مزارع می رفتیم به روستا می رفتیم گوسفندی می دیدیم و غیره پیشنهاد من اینه که محیطی درست بشه که بچه از نزدیک گوسفند رو ببینه و لمسش بکنه. ارتباط برقرار کنه این مجموعه هم دامداری داشته باشه هم باغداری و هم کشاورزی داشته باشه هر قسمتش مشاغل مختلف داشته باشد. فقط مخصوص آموزش و پرورش و فقط بچه ها برن اونجا. به نظر من اگه آموزش و پرورش همچنین بودجه ای برای این کار را انجام بده فواید زیادی داره. این کار در شاداب سازی بچه ها تاثیر داشته داره به شرطی که پول هم نگیره از خانواده ها. و همچنین بردن بچه ها به شهر ترافیک بچه ها با این علائم آشنا بشن.

به نظر من جشن هایی در زمان ما که توی مدارس قبلا انجام میشد خودمون مجری می شدیم حتی تزیین مدارس اما الان روز به روز همه و همچنین مدارس دور و بر ما که پیشرفته تر میشه، تجملاتی تر میشه مثلاً جشن ۲۲ بهمن که این مدرسه به اون مدرسه نگاه می کنه که چقدر باکلاسه. من خودم سعی می کنم جشن هایی که میگیرم اصلاً کلاس خاصی نداشته باشه مثلاً در جشن خودمون اولیا نشسته بودن و بچه ها صندلی ها رو به هم ریخته بودند و حتی در

برخی موارد خود پدر مادر هم نمیتونم بچه ها را شاد ببینم میخوای مراسم باشه که بچه ها صاف بشینن حرف نزنن. بچه های من دیروز انقدر جیغ و داد زدند واقعا فکر میکنم خیلی انرژی گرفتن. یعنی اینکه جشن ها خیلی تجملاتی نباشه مثلا فرض کنید که این مدرسه کیک داره یا خرج زیادی را متحمل شده هرچه تجملات کمتر باشه و از افرادی استفاده نکنیم که بچه ها را با نشاط بکنند خیلی بهتره. مسابقات باشه، بچه ها بتونن جیغ بزنن و اسم ها رو فریاد بزنن مثلا فرض کنید که این جلسه می خواد کار عملی انجام بشه مخصوصا برای پسرها باعث ایجاد سر و صدا برای کلاس های کناری میشه کلاس های کناری به هم میریزه و ممکنه همکار من بگه که فلانی مدیریت کلاس بلد نیست نمیدونه که من الان دارم عملی کار می کنم کلاس ها کثیف میشه. بچه ها بالاخره در رفت و آمد هستند روی هم رفته جشنهای مدارس داره به سمت تجملات میره و باید از افراد با نشاط استفاده بشه چون معاون پرورشی به تنهایی نمیتونه این کار رو بکنه . در مناسبت های سنتی یا مثلا نیمه شعبان ولادت امام ها یا جشن نوروز یک نفر از بیرون و پوشش مخصوص بیارن و بچه ها اون را ببینند و شاد بشن که خیلی موثره

پیشنهاد من این هستش که معلم از حالت متکلم وحده خارج بشه یعنی کلاس باید دانش آموز محور بشه هنوز هم برخی معلم ها و مدارس دارن به سبک و سیاق گذشته کار می کنند که یعنی باید مهارتهای زندگی را با مشارکت خود بچه ها بهشون یاد بدیم و این باعث میشه که بچه ها خیلی زود چیزها را یاد بگیرند یعنی معلم کلاس رو بسپاره به دانش آموز و خودش حکم راهنما رو داشته باشه در این صورت که بچه ها هم مسئولیت در اختیار میگیرن و هم شادی برای بچه ها ایجاد میشه چون زنگ های تفریح شون به صورت خیلی ساده و به بطالت گذراندن می شه. یک ایستگاه های مختلف برای شاداب سازی درست کنیم یکی جای ضرب المثل باشه که خودت بچه هام گردن بگیرن و اداره اش بکنن. مسابقات گوناگون با مدیریت بچه ها وجود داشته باشد و جشن ها رو با مشارکت بچه ها برگزار کنیم مثل جشن ۲۲ بهمن را مثل قدیم کاغذ رنگی آوردیم به بچه ها گفتیم که گرد بکنند چون الان از چراغ های رنگی آماده وصل میکنن و این جشن های مشارکتی باعث شادابی بچه ها در امور مدرسه میشه و خیلی خوبه.

به نظر من فعالیت معلم ها الان از خود دانش آموز بیشتره چون طرح هایی که برای معلم گذاشتند طرح شهاب، طرح جابر، آزمایشگاه، باعث شده که معلم مشغولیاتش بیشتر باشه تا به دانش آموزان برسه و همه اش فکرش درگیره طرح شهاب و طرح جابر و طرح کرامت که خیلی معلم ها را درگیر کرده. این رقابت هایی که بین خود معلم ها ایجاد میشه این باعث میشه تنش ها زیاد بشه همچنین در فرصت اندک ما باید طرح ها رو تحویل بدیم این باعث میشه که ما کمتر به کلاس و دانش آموز برسیم پیشنهاد من این هست که این کاغذ بازی ها را کمتر کنند. ما دائما در حال امضا کردن دفتر مشق هستیم کتاب ریاضی، چک لیست ها، پوشه کار دانش آموز، اینا خیلی باعث میشه که ما درگیر باشیم و بچه ها از بازدید کننده ها و بازرسین استرس میگیرند. هرچقدر این کارهای جانبی کمتر بشه وقت

معلم بازتر و استرس معلم و دانش آموز کمتر می شود. یعنی کم شدن کارها باعث کاهش کار و استرس معلم و دانش آموز می شود و وقت معلم آزادتر میشود و بیشتر وقت برای تفریح دانش آموز می گذارد.

دبیرهای راهنمایی فقط باید یک نمره میان ترم بدن خیلی پاکیزه میرن سر کلاس و میان بیرون ولی معلم های ابتدایی از همان اول صبح حتی توی خونه مشغول اند دائماً مشغولیت دارند حتی زنگ تفریح که ما معلم ها زنگ تفریح هم نداریم چون بالاخره معلم هم به زنگ تفریح نیاز داره حتی در منزل هم فضای خانواده هم با کار ما درگیر میشن در مورد حقوق معلم های غیرانتفاعی حقوق معلم ها خیلی پایینه و این باعث میشه که انگیزه شان برای انجام فعالیت ها کم باشه و در حالی که توقع اولیا از معلمان خیلی بالاست .

چرا که حقوق معلمان غیرانتفاعی و معلمان دولتی بسیار با هم متفاوت دارد .

حتی دیدگاه اداره هم نسبت معلمان دولتی و غیر انتفاعی خیلی با هم فرق می کنه دغدغه معلم ها روی شاد بودن خودش و دانش آموز تاثیر گذار است.

یک پیشنهاد این هستش که ساعت شروع کلاسها از ساعت ۷ و نیم منتقل بشه به ساعت هشت و نیم این باعث میشه که بچه ها خواب کافی داشته باشند و کسل نباشند.

شاد بودن لباس ها به تصمیم مدیر مدرسه بستگی داره چون این مسئله یک بحث کاملاً سلیقه ایه. یه پیشنهاد دیگه اینکه در تابستونا که هوا گرمه بچه ها کمدها داشته باشند که در مدارس دخترانه که هیچ نامحرمی نیست مانتوش رو در بیان و یه روسری ساده سرشون کنن که موهاشون اذیتشون نکنه دخترها واقعا با این مانتو و مقنعه مشکل دارن در هنگام درس خوندن و با بلوز شلوار بیاد. اگر هم نامحرمی خواست وارد بشه یک ساعت مشخصی باشه که بچه ها لباس مناسب داشته باشد.

یک محدودیت ما برای بردن بچه ها به اردو مشکل پول گرفتن از آنهاست پیشنهاد ما اینه که یا اداره یک بودجه را برای این جور موارد اردویی در نظر بگیره و یا اصلاً کلاً کنسل کنه چون ممکنه همه خانواده ها قادر به پول دادن نباشند

یک مشکل دیگه جشن الف که مبلغ زیادی از خانواده ها درخواست میشه ولی آنها قادر به پرداختش نیستند مثلاً اینکه میگن ما پول نمیدیم و بچه رو نمی فرستیم ولی بچه ها میان و گریه می کنن و معلم بهشون میگه که از کلاس برو بیرون. این یه جشنی هستش که اداره اجبار کرده اما باید پولش را از خانواده ها بگیریم چون همه خانواده و افراد درگیر مشکلات اقتصادی هستند. پیشنهاد ما اینه که یا به صورت کلی برش دارن یا اینکه بودجه اش رو اداره تامین کنه چون که ضرر اون بیشتر از منفعتش هست.

هم اکنون طرح توصیفی در مدارس برقراره خیلی خوب و خوب و قابل قبول و بچه ها به شدت دنبال خیلی خوب هستند که خود این طرح توصیفی مشکلاتی رو بوجود آورده الان بچه ها اگر خیلی خوب نباشه و خوب باشه با هم دعوا می کنند یا گریه می کنند و خانواده ها پیگیری شدید می کنند ولی اگر نمره بود تکلیف مشخص بود مادران اعتراض می کنند که چرا به بچه من خوب دادی به بچه دیگری خیلی خوب دادی مثلاً اینکه پارسال معلم به ۳ غلط بچه من خیلی خوب داد چرا شما خوب دادی که سلیقه ای است و به درستی این طرح فرهنگ سازی نشد و به خوبی اجرا نمیشه. در برخی موارد دوباره برمیگردیم به همون نمره. بچه ها می پرسند که مثلاً ۰/۲۵ غلط داشتیم دوباره برمیگردیم به قبل و با هم مقایسه می کنند. ولی درستش این هست که بچه ها را نسبت به خودشان بسنجند ولی متأسفانه این طرح به درستی اجرا نمیشه.

در طرح های توصیفی بهتره که تعداد بچه ها کم باشه مثلاً کلاس ۹ نفره معلم خیلی راحت میتونه طرح توصیفی رو اجرا بکنه به عنوان مثال در اصفهان مدرسی به عنوان مدارس میزان هست که بچه ها خودشان تصمیم میگیرند که چه کلاسی برن و تکالیف خودشون رو حل می کنن و هر جایی که دانش آموز اشکال داشته باشه معلم وارد میشه. به طور کلی هر وقت صحبت از بازدید اداره میاد بچه ها استرس می گیرن بالاخره این مسئله دو طرفه است وقتی که معلم استرس میگیره به بچه ها هم منتقل میشه. چون فقط میان ایراد بگیرند معلم هنر و ورزش بسیار واجبه معلم هنر نداریم و معلم ورزش نداریم و آموزش و پرورش هم نمیخواه سرمایه گذاری بکنه اگه معلم هنر و متخصص باشه خوب میشه که خونه کار بکنه هنر فقط نقاشی و خط نیست. گلدوزی کاردستی قالب سازی و غیره هم باشد.

مصاحبه اولياء

به عنوان مثال پسر من همین خشونت و عصبی بودن او خیلی زیاد است به عنوان مثال برخورد او جدیداً خیلی بد شده و یا طرز صحبت کردن او بد است و من تا آنجایی که توانستم با او کنار آمده ام ولی تاکنون نتوانستم این مشکل را حل کنم والدین باید شیوه رفتاری خود را اصلاح کنند و طرز برخورد بهتری داشته باشند مثلاً گوش دادن به حرف بچه ها و صحبت کردن با بچه ها خیلی مهم هست در حال حاضر که من با پسر من چنین مشکلاتی رو دارم باید به دنبال راه حل بروم به نظر من این خشونت که در پسر من وجود دارد به دلیل بی نشاط بودن اوست ولی فعلاً راهکار و صحبت خاصی برای شاداب سازی در مدارس ندارم

پسر من هم دقیقاً مشکل این خانم را دارد مثلاً هر کلاسی که اسم او را می نویسم یکی دو جلسه میرود و می گوید که من دیگر نمیروم و می گوید که من کلاس را دوست ندارم به نظر من معلمان و مربیان باید ارتباط خوبی با بچه ها داشته باشند بچه من اون ارتباط مناسب رو برقرار نمیکند هیچ ارتباطی را نمی تواند برقرار کند با مربیان. پسر من در کلاس ششم است دقیقاً همین مشکل خشونت را دارد و هر کاری می کنم و هر راهی پیش پای او می گذارم فایده ای ندارد مثلاً ترس از مدرسه دارد یا می گوید که من دوست ندارم که به مدرسه بروم اینجوری که مدرسه هست من دوست ندارم که بروم شاید نمی تواند که با معلم اش یا با دوستانش رابطه خوبی برقرار کند

به نظر من کلاس های ورزشی را بیشتر بچه ها دوست دارند یا مربیان ساعات بچه ها را گونه ای پر کنند که بچه ها خوششان می آید. در کل بچه من تفریح را بیشتر دوست دارد به عنوان مثال زنگ تفریح آنها بیشتر باشد اوقات فراغت بیشتری ایجاد شود زیرا از آنجا که بچه های ما دو شیفت هستند زنگ تفریح آنها خیلی کم است یعنی همین که بیرون آمدند زنگ آنها می خورد و باید بروند سر کلاس.

و این باعث ایجاد مشکل شده است به نظر من بهتر است ساعات بیشتری برای ورزش اختصاص داده شود ورزش هم به گونه ای باشد که بچه ها علاقه داشته باشند به آن ورزش و به این صورت نباشد که معلم به اجبار به آنها بگوید که فلان ورزش را حتماً انجام دهید.

خدا را شکر برای درس خواندن مشکلی نداریم خودش درسش را می خواند ولی باز هم با این حال او می گوید که مدرسه را دوست ندارم این عدم علاقه به مدرسه را من از پیش دبستانی در او میدیدم در خانه برادر بزرگتر هم دارد که در کلاس نهم است که او خیلی بهتر و آرام تر است و ا نیز در همان مدرسه است اونجوری که باید بچه را تشویق کنند به مدرسه و به مدیر و به معلم انجام نمی شود. ولی به این شکل تشویق نمی شود که بچه علاقه مند شود به مدرسه و به معلم مدیر آنها خوب است اما بچه ها باید تشویق شوند فقط یک جایزه کوچک برای اینکه بچه تشویق شود و خوشحال شود که به مدرسه برود همچنین چیزی پیش نیامده است

مشکل اصلی مدرسه ما همان دو شیفت بودن آن است زمان تفریح خیلی کوتاه است ساعتهای درسی خیلی کوتاه یعنی بچه می رود سر کلاس تا یک ربع نشسته سریع زنگ تفریح است. با همان ورزشی که اول صبح انجام می شود و بچه ها شاد می شوند بچه تا آخر ساعت شاد است یعنی در مراسم صبحگاه ورزش را انجام دهند و حتی وقتی بعد از ظهری هم می شوند ورزش خود را انجام دهند و با همین انرژی بچه تخلیه می شود و جنب و جوش پیدا می کند و از کسلی در می آید ورزش هر روز باشد وقتی صبحی هستند هر روز ورزش دارند ولی وقتی بعد از ظهر هستند کمتر است به همین دلیل است که در زمان صبحی انرژی بیشتری دارند و خیلی سرحال هستند ولی در بعد از ظهر چون این ورزش را ندارند چون تازه غذا خورده اند و سنگین هستند لذا کسل هستند. یعنی به نظر من شیفت صبح خیلی بهتر از شیفت بعد از ظهر است بچه ها سرحال ترند هم اکنون بچه ها یک هفته صبح می رود و یک هفته بعد از ظهر

پیشنهاد دیگر اینکه ماهی یکبار ساعت دوستی داشته باشند همه بچه ها در کنار هم یک وعده غذا بخورند غذا بیاورند در کنار هم باشند و با هم باشند خوش باشند بگویند بخندند بازی کنند. هر بازی که می توانند بیاورند انجام دهند. امروز بازی کردند که بچه ها خیلی راضی بودند بله در حیاط مدرسه هر کسی زیر انداز آورده بود به صورت گروهی در حیاط مدرسه بازی می کردند اگر ماهی یک بار هم این اتفاق بیفتد خوب است چون خیلی در روحیه بچه ها تاثیر مثبت دارد امکانات زیادی هم نمی خواهد یعنی همون غذایی که بچه ها در خانه می خواهند بخورند را بیاورند و در حیاط مدرسه و با بچه ها باشند در کنار بچه ها در کنار دوستان خیلی بیشتر به بچه ها خوش میگذرد تا این که خواسته باشند در خانه غذا بخورند.

به نظر من اینکه معلمان درس را در ساعت دوستی مطرح کنند و بچه در طبیعت و در کنار هم درس را بیاموزند خیلی موثر است مثلاً برای درس علوم در حیاط کارهایی را انجام دادند یا در درس اجتماعی کارهایی را به صورت گروهی در حیاط مدرسه انجام دادند خیلی بچه ها بهتر آن درس را متوجه می شدند و خیلی راحت بودند تا اینکه بخواهند در یک محیط بسته در کلاس که ۳۰ الی ۳۵ نفر در یک کلاس هستند یک درس را بخوانند تا معلم بخواهد بچه ها را ساکت کند زنگ میخوره ولی به نظر من در حیاط مدرسه چون انرژی بچه ها تخلیه می شود کنترل آنها راحت تر است یک سری از والدین هستند که می آیند و کمک می کنند از هر لحاظ ولی یک تعداد هم متأسفانه نیستند تعداد محدود است به طور کل مشکلی نیست اگر خواسته باشیم جشن برگزار کنیم با ما راه می آیند و تا امروز گفته بودم که ساعت دوستی برگزار کنیم آهنگ دوستی برای آنها بگذاریم و از آنجا که این هفته، هفته سلامت بود این کار را کردیم گفتیم که در چنین مراسمی غذاهای سالم بیاورند که همه بچه ها این مورد را انجام دادند و خیلی هم به بچه ها خوش گذشت یعنی این ۸ الی ۹ ماهی که از مدرسه گذشته است امروز شادترین روز بچه ها بود به نظر من زنگ های دوستی را ماهی یک بار حتما داشته باشند بطور کلی شیفت صبح بهتر از شیفت بعد از ظهر است چرا که در شیفت صبح بچه ها می دانند که باید هفت صبح در مدرسه باشند لذا از شب زود تر می خوابند و بچه های ما به زود خوابیدن عادت کردند و صبح هم با انرژی بلند میشوند. ولی وقتی بعد از ظهر هستن همه مشکل دارند همه کسل هستند خواب آلود هستند

اگر مدت زمان زنگ تفریح بیشتر باشد بهتر است زنگ تفریح ما پنج دقیقه است که بچه ها تا از پله ها بیاید پایین و بروند تمام می شود یعنی فقط بچه می تواند آب بخورد و خوراکی هم نمی رسد بخورد. در مورد تدریس، معلم به خوبی تدریس می کند و آزمایشات را به موقع انجام می دهد و بچه ها نیز دوست دارند در زنگ های قرآن نیز با سی دی و با چیزهای دیگر که آموزش می دهند بچه ها دوست دارند و هیچ مشکلی نداریم در مورد حجم تکالیف هم در مورد درس ریاضی کمی مشکل هست چرا که جواب ساده ای دارد ولی پیچیده شده است اگر نسبت به زمان خودمان مقایسه بکنیم ما خیلی راحت سوالات را حل می کردیم ولی هم اکنون خیلی پیچیده شده است و بچه ها مشکل دارند و راه حل های خیلی پیچیده برای آنها گذاشتند

به نظر من مشکل اصلی که بچه ها در مدارس دارند استرس هست که هم والدین و هم بچه ها ابتدا به والدین وارد میشه و بعد والدین آن را به بچه ها منتقل می کنند و این هم به خاطر توقعی هستش که در خارج از مدرسه از بچه ها میره به عنوان مثال محتوای درسی خیلی ساده است و چیز خیلی سختی نیست ولی شما نگاه کنید که اکثر خانواده ها مجبورند که برای بچه ها کتاب های کمک درسی بگیرد چرا که بعد از این دوره ابتدایی بچه ها یا باید بروند تیزهوشان یا باید بروند نخبگان در یک فشار خیلی زیادی خارج از مدرسه بچه ها باید کلاس بروند یا والدین با آنها کار کنند این استرس خیلی به بچه ها فشار میاره و ساختار آموزشی ما به شکلی است که متأسفانه آن چیزی که در مدرسه تدریس میشه بعداً از بچه ها آن را نمی خواهند و چیزهای دیگری می خواهند.

البته جدیداً این آزمون تیزهوشان برداشته شده اما ساز و کار مناسبی برای آن انتخاب نکردیم که بتوانند بچه ها را برای مدارس تیزهوشان انتخاب کنند این مدارس تیزهوشان نه روی بچه ها که روی والدین عامل استرس است من به عنوان پدر بچه را مجبور می کنم که این کلاس را بروم پدر بچه را مجبور می کنم که بچه این کتاب را و یا این تست را حل کند ولی اگر بچه ها در مدرسه های شبیه هم و یک دست و مثل هم باشند و درس بخوانند این استرس خیلی کمتر خواهد بود اون آزمونی که بعداً بچه ها میخوان شرکت کنند و یا آینده آن ها ایا دانشگاه قبول می شود یا نه و در رشته های خوب قبول بشن این با آن چیزی که در مدرسه قرار است تدریس شود همخوانی ندارد و بچه ها باید یک فشار را خارج از مدرسه تحمل کنند.

مثلاً معلم ۲ صفحه تکلیف داده است و پدر نیز چهار صفحه تکلیف می دهد بچه ها این تکالیف را به این راحتی قبول نمی کند و این فشار زیاد بچه ها می آید به نظر من مدارس به خصوص در سطح ابتدایی باید یکدست باشد مثلاً نباید مدرسه ای در یک سطح خیلی بالا دانش آموز بگیرد معلم های خاصی داشته باشد ساعتهای به خصوص کلاسهای تقویتی داشته باشد. مدارس باید زیر نظر آموزش و پرورش به یک شکل کار کنند مانند زمانی که ما خودمان به مدرسه می رفتیم شاگرد خیلی سطح بالا داشتیم که دکتر شد و شاگردی داشتم که خیلی ضعیف بود و تا دیپلم خواند و اومد بیرون. الان در مدارس هزار

و یک جور شرایط می گذارند و اولیا و بچه ها را در استرس قرار می دهند که بچه را در کدام مدرسه ثبت نام کنیم و آینده چه خواهد شد این استرس ها به بچه ها و والدین منتقل میشه بیشتر این استرس ها را در قسمت درسی است بعد هر پنج شنبه که می خواهند جشنی بگذارند و برنامه رو که می خواهیم برگزار کنند میگویند که خانواده ها باید یک مبلغ را کمک کنند و به بچه فشار وارد می شود که این همکاری را خانواده شما نداشته و اگر پول نیاوری کارنامه به تو داده نمی شود اگر نیاوری شما را به این جشن ها نمیبیریم آنهایی که پول آوردن به این جشن می بریم بچه ها در این سن کم گناهی ندارند اما کمبود ها و یا سوء مدیریت های خود را بر سر این بچه ها بیاوریم آموزش و پرورش به ظاهر رایگان است ولی در واقع این طوری نیست در واقع ما پول از بچه ها میگیریم و فشار را هم به بچه ها می آوریم من چند بار در مدرسه به مدیر هم گفتم که اگر پولی می خواهید به والدین آنها زنگ بزنیم به بچه نگوئید که من تو را سوار سرویس نمی کنم چون تو پول سرویس ندادی و این به بچه فشار وارد می کند این آسیب ها باعث ایجاد پرخاشگری در آینده خواهد شد و به این صورت شکل می گیرد و بچه ها بعدا همه چیز را با پول می سنجند یعنی کسی که پولی ندارد پس حقی هم ندارد

به نظر من اینها مربوط به ساختار آموزش و پرورش است و به این راحتی ها حل نمیشه سخت است ولی اگر این ها را بتوانیم حل کنیم حالا بحث های جشن و کارهایی که توی هر مدرسه چجوری انجام میشه اون هم به نظر من یک مشکلی هست که قائم به فرد است یعنی مدیر مدرسه و معلم پرورشی مدرسه. اگر یک مدرسه معلم پرورشی فعال داشته باشه جشن های خوبی در آنجا برگزار می شود بچه ها در مسابقات مختلف شرکت می کنند تاثیر خاصی در شادابی و طراوت دارد کافیه که این مدیر یا معلم پرورشی بازنشست بشه یا به یک مدرسه دیگه برود شما می بینید که مدرسه کاملاً یه دفعه افت میکنه تمام برنامه هاش تغییر می کند یعنی یک برنامه مشخص شده و تدوین شده برای مدارس نیست که همه شون به یک شکل عمل کنند ما به مربیان پرورشی آموزش خاصی نمی دهیم این بحث نشاط به نظر من مستقیماً بر مربیان پرورشی چون اینها هستند که کارهای فوق برنامه مدرسه را برنامه ریزی می کنند این ها باید دوره ببینند دوره های روانشناسی کودک ببینند که بتواند با بچه های کوچک کار کنند و یک برنامه مشخص برای همه مدارس باشه اینطور نباشه که یک مدرسه خیلی خوب کار بکنه و یک مدرسه ضعیف کار بکنه این مدارس نباید با هم دیگه تفاوت داشته باشند. بچه ای که صبح دوست نداره بره مدرسه به خاطر همین فشاری که روش هست وگرنه چرا بچه دوست نداشته باشه بره و با بقیه دوستان خود بازی کنه و درس بخونه حال ما ساختار آموزشی کشورهای اروپایی را می بینیم که همراه بازی و آموزش هست الان اصلاً امکانش برای ما نیست چرا که در یک کلاسی که ۳۰ الی ۳۵ دانش آموز هست و با امکانات کم اصلاً شدنی نیست

اگر ما بخواهیم جامعه شاد داشته باشیم باید از پایه درست شود جامعه ما از پایه به سمت غم و غصه می رود مثلاً شما حساب کنید که این هفته روز کارگر بوده روز معلم بوده روز دانشجو بوده ولی صدا و سیمای ما هیچ اهنگ تبلیغی، هیچ کاری را در این رابطه نکرده ولی اگر کوچکترین مصیبتی داشته باشیم حداقل سه روز تلویزیون ما درگیر این مسئله است

در خصوص مطالب درسی و مطالبی که ما در گذشته میخوندیم درس هایی که داشتیم حالا یا به خانواده کمک می کردند و یا به هر حال مهمان نوازی بود الان کتاب ها به طور کلی تغییر کرده و محتوای درسی منطبق با مهارت های زندگی نیست موضوع دیگر اینکه ما در مدارس خود زنگ هنر و اینجور موارد را نداریم اگر شما بخواهید در بچه شادی را پرورش دهید باید از جایی شروع کنیم حالا یا کلاس آهنگ یا کاردستی و غیره به هر حال یک چیزی که بچه بتواند شادی بکند بعد طرز برخورد معلمان و مدیران خیلی فرق می کند مثلاً دو فرزند انمان در دو مدرسه متفاوت تحصیل کنند در زنگ آخر می خواستم یکی از دختران را ببرم از سر و کول معلم بالا می رفتند و واقعا شادی در چهره آنها نمایان بود ولی معلم بچه دیگر من، نه من هم با این سن او را میبینم میگم چرا این معلم خشک است و حتی یک بار هم به او گفتم این که چرا انقد خشک هستی یکم بخند بیخیال مشکلات باش چون این در روحیه بچه های ما تاثیر می گذارد مثلاً یک روز که زودتر تعطیل کرده بودند و چند دانش آموز رفته بودند ایشان درس علوم داد دخترم گفت که درس داده بهش گفتیم که یک بار دیگر به ما توضیح بده و معلم گفته که برید و از بچه های دیگر که بودند پرسید بنابراین این موضوع شرط مهمی است. موضوع دیگر ساعت ورزش بچه هاست در برخی موارد که می خواهند کلاس هنری برگزار بکند کلاس ورزش بچه ها را کنسل میکنند تا کلاس هنر برگزار کنند اکثر مدارس جابجا می کنند و بعد بچه ها اعتراض می کنند که چرا به این شکل شد و مثلاً خانم فلانی آمد و فلان چیز را به ما درس داد مورد دیگر در خصوص هدیه دادن است ستاره هایی که معلم در کلاس خود قرار می دهد خیلی تاثیر بسزایی دارد چرا که بچه ها احساس می کنند که کار خود را بهتر انجام دهند که مثلاً دو تا ستاره از خانم معلم بگیرند آن هم بحث هزینه است که آموزش و پرورش آن را تقبل می کند چون با وضعیت فعلی مملکت واقعا خیلی ها ندارند در خصوص روز معلم پیشنهاد ما این است که این موارد را نداشته باشیم ولی بچه ها چون که کوچک هستند و می گویند که من دوست دارم که برای معلم یه کادو بخرم تک تک این هزینه ها خیلی بالاست مثلاً همین پنج هزار تومان یا ۱۰ هزار تومان که خانواده ها باید می آورند یا نداشتند و یا نخواستند که بدهند. ولی این در روحیه بچه ها خیلی تاثیر می گذارد بچه که نمی داند که من پول ندارم که مثلاً ده هزار تومان بدهم او فکر می کند که پدر من نمی خواهد بدهد در حالت کلی ایجاد شادی هزینه دارد مورد دیگر در مراسمات در مدرسه است که ما فقط برای غم و اندوه مراسم برگزار می کنیم ولی اگر در تقویم ما نگاه کنیم تعداد زیادی مناسبت داریم ولی من تاکنون برای شادی مراسم آنچنانی ندیدم جشن برگزار می کنند کاری انجام دهند نه تنها این مدرسه را بلکه همه مدرسه چون هزینه دارد هزینه را آموزش و پرورش تقبل نمی کند پدر و مادر ها مجبور هستند که پرداخت کنند مثلاً اگر شما یک آهنگ برای یک بچه ۴ ساله چندین بار پخش کنیم آن آهنگ را حفظ می شود ولی چرا مطالب درسی را متوجه نمی شود یک مورد ریاضی را چندین بار به او بگویم خوب این باید یک ریتم داشته باشد یک شادی در آن وجود داشته باشد و طرز برخورد خاصی داشته باشیم که بچه متوجه شود مثلاً با یک بازی خاص با یک آهنگ خاص در حالت کلی منظورم این نیست روش تدریس عوض شود ولی اضافه بر سازمان یک چیزی به آن اضافه کنند که بر مغز بچه فرو روند به عنوان مثال استفاده از موسیقی در آموزش به طور کلی همه ما از جمع های ناراحت و

غمگین دوری می کنیم بچه نیز دوست نداره بره مدرسه چرا که در آنجا شادی وجود ندارد چرا که بچه باید بیاید جلوی تخته سیاه بنشیند به حرف های معلم گوش دهد آیا متوجه شود یا نشود سپس کتاب های کمک درسی بخرد تا شاید بچه متوجه شود شاید این روش در مقطع ابتدایی جواب بدهد اما هر چه بالاتر برود درس ها هم سخت تر می شود در کل باید به هر نحوی شادی ها را بیشتر کنیم یا به وسیله جشن یا به وسیله وسایل ورزش

مثلاً امروز دختر من را برای مراسم برده بودند از دو روز قبل ذوق و شوق داشت دختر من را که باید ساعت هفت به زور بلند می کردیم برای مدرسه ساعت شش و نیم بلند شده بود که خیلی به بچه ها خوش گذشته بود و دائم از جشن تعریف میکرد هم اکنون کلاس های ما خشک شدند و روحی ندارد و تازگی ندارد در همه مدارس این گونه است در هر حال معلم ها هم زندگی می کنند و مشکلات خاص خود را دارند به عنوان مثال از زمانی که بچه درس خود را شروع می کند از اولین کلاس تا زمانی که فارغ التحصیل می شوند هیچ گونه کلاس موسیقی برای آنها نداریم و این ها بدبختی کشور ما ایران است

یکی از معضلاتی که مدارس ما داره مخصوصاً مدرسی که دارای ساختار قدیمی یعنی سال ساخت آنها بالا است فضاهای کوچک با تعداد دانش آموز زیاد می باشد الان کلاس دختر من ۳۰ نفر هستند با فضای تقریباً ۱۲ متر یعنی حتی معلم به سختی می تواند لای میز ها حرکت کند و مثلاً مدرسه می خواهد برای یک جشن اقدام بکند یک نمازخانه که ظرفیت تمامی بچه های مدرسه را داشته باشد نداره. یعنی روزی که می خواهد به اصطلاح جشن گرفته شود بچه های ما واقعا اذیت می شوند چرا چون باید یا موکت پهن شود در حیاط مدرسه زیر آفتاب برنامه اجرا شود که فوق العاده برای آنها عذاب آور است و یا باید به شکل بسیار فشرده در سالن خود مدرسه بنشینند که آن هم با بوی عرق و بوی جوراب همراه است و آنها را اذیت می کند متأسفانه آموزش و پرورش با هیچ گروه شعبده باز یا کمیدین قراردادی ندارد که اگر مدرسه ای جزو مدارس خاص باشد و کسی ندارد که این هزینه ها را تقبل کند حداقل از این ها استفاده شود ما برای یک جشن پایان سال ششم ابتدایی واقعا به مشکل برخوردیم هر کاری که می کنند هزینه ای که از بچه ها گرفتند با هزینه ای که می خواهند به وسیله آن بچه ها را شاد کنند با هم جور در نمیاد شاید برخی خانواده ها دارای یک فرزند باشند ولی برخی خانواده ها مثلاً ۳ فرزند دارند و می گویند که ما باید جوابگوی سه فرزند باشیم نمی توانم تمام آن هزینه ای که برای سه بچه ام در نظر گرفتم برای یک دخترم بدهم تا در یک جشن شرکت کند. این مشکلات است که واقعاً باید به فکر باشیم متأسفانه در تمام جلسات که داشتیم این مشکلات را به گردن اولیا می اندازند و یا به گردن مدیر در صورتی که مدیر نمی تواند از جیب خود هزینه کند باید هزینه داشته باشد تا خرج کند.

هم اکنون استرس مشکل بسیاری از بچه ها است مثلاً همین پرخاشگری بچه های ما اگر در هر مدرسه ای هفته ای یک ساعت یا دو ساعت یک مشاور باشد که مشکلات بچه ها را بررسی بکند و مشکلات حاد آنها را با آنها صحبت بکنند و از طریق

خانواده ها پیگیری بکند شاید خیلی از این مشکلات حل شود چون خیلی از مشکلات خود را می توان از این طریق جلب کند و به نشاط آنها اضافه می شود و شادتر هستند وقتی مشکل استرس آنها برطرف شود خیلی راحت تر می توانند بیایند و بروند از آنجا که ما فضای کافی برای این کار نداشتیم نتوانستیم مشاورانی را برای این کار در نظر بگیریم تا برای بچه ها صحبت کند و مشاوران هم برای صحبت کردن هزینه می خواهد و این مشکلاتی است برای ما اولیا و کادر مدرسه. مخصوصاً زنگ ورزش به جای اینکه اجبار شود که مثلاً پایه ششم ترم اول حتماً بسکتبال کار کنند و ترم دوم حتماً بدمینتون کار کنند باید از اول سال استعدادیابی بکنند و ببینند که این دانش آموز در چه زمینه هایی مهارت دارد و علاقه دارند و به او کمک کنند تا بتواند استعدادهای خود را شکوفا کند و به موفقیت برسد نه اینکه یک ورزش را که بچه دوست ندارد و به زور و فقط برای گرفتن نمره بیاید انجام دهد به نظر من شاید این ورزش برای بچه هیچ وقت مفید نیست و حتی ممکن است عذاب آور هم باشد که چرا من نتوانستم این کار را بکنم و نمره مناسب را نگرفتم و همچنین برای بچه های ما خیلی عذاب آور است که تمامی دروس را نمره خیلی خوب بگیرد ولی چون ورزش را چون خوب انجام نداده است، معلم ورزش به آنها خوب دهد و این برای آنها خیلی گران تمام می شود همچنین در خصوص زنگ هنر معلم فرزند من در زنگ هنر بسیار فعال است ولی با توجه به هزینه هایی که درست می شود خیلی از اولیا می گویند که هر روز ما باید کاغذ رنگی بخریم هر روز باید رنگ های مختلف بخریم اینها همه معضلاتی هستند که باعث شده شادی بچه ها گرفته بشه وقتی اولیا این حرف را می زند معلم هم می گوید که من این کار را انجام نمی دهم و اولیا میگویند که هزینه ها را نمی توانیم پرداخت کنیم و این باعث می شود که معلم هم صرف نظر کند مثلاً در مدرسه ما برای ورزش بدمینتون گفتند که هر بچه ای باید راکت خود را خودش بیاورد همه اولیا حدود ۳۰ هزار تومان هزینه کردند تا فقط بچه ها وسایل بدمینتون داشته باشند و بتوانند هم ورزش بکنند و هم نمره بیاورند.

ما در مورد خواب بچه ها این مشکل را داریم شبها به سختی آن می خوابند و صبح ها نیز به سختی بلند می شوند و آنقدر او را اصرار می کنیم تا بلند شود یک روز نشد که پسر من با اشتیاق بلند شود و به مدرسه برود و همیشه با اصرار ما به مدرسه میرود به او می گویم که زنگ ورزش داری ولی او می گوید که چه فایده وقتی که ما ورزش داریم ولی معلم درس های عقب مانده را به ما می دهد در زنگ ورزش و یا در مورد زنگ تفریح که می گوید همین که می خواهیم خوراکی خود را بیرون بیاورم بخورم زنگ می خورد خواهش من همین زنگ تفریح و زنگ ورزش بچه ها است که در این ساعت به بچه ها درس داده نشود تا بچه ها استراحت کنند پسر من بیشتر استرس دارد و با اینکه من با معلم او صحبت کردم اما نتیجه ای نداشته است. می گویند بچه ها خیلی بی ادب هستند محیط مدرسه خوب است اما بچه های خوبی ندارد از دوستان خود راضی نیست درس پسرم خیلی خوب است و همیشه خیلی خوب می گیرد اما هرگز از مدرسه رفتن راضی نیست زنگ های ورزش را که از دست می دهند زنگ های تفریح نیز نمی داند که خوراکی بخورد و یا به سرویس برود. در صبح ها نیز به نظرم اگر ساعت

مدارس ۸ باشد خیلی بهتر است چون که از ساعت ۶:۳۰ تا ساعت هفت و ربع که باید صبحانه بخورد دائم مشغول بیدار کردن او هستیم بچه‌ها در زمان زنگ ورزش و تفریح می‌تواند انرژی خود را تخلیه کنند و شاد باشند.

نظر من این است که در ابتدا بچه‌ها باید ارتباط خوبی با معلم خود داشته باشد مثلاً تجربه‌ای که من در مورد پسر خود داشتم در زمانی که او ابتدایی درس خواند ارتباط خیلی خوبی با معلم خود داشت و در آن سالها من اصلاً اذیت نشدم چرا که از نظر معلم روحیه بچه خیلی مهم‌تر از درسی بود که باید به او داده می‌شد شاید هم نمره خوبی نمی‌گرفت اما معلم او می‌گفت من می‌دانم که او یاد گرفته و این توانایی را دارد که امتحان خود را خوب بنویسد به دلیل ارتباط که موفق با معلم خود داشت خیلی مدرسه را دوست داشت .

امسال هم که دخترم کلاس اول است یک پیشنهاد را به مدیر آنها دادم. بچه‌هایی که در حال یادگیری حروف الفبا هستند برای هر درسی به جای مشخصی روند مثلاً برای درس آب آنها را به پارک آبشار بردیم. خیلی آن روز آن درس را خوب یاد گرفته بودند. خیلی هم دوست داشتند و هم زمان که در حال یادگیری آن درس بودند در محیط نشستند و آبشار را برای آنها توضیح دادیم و پس از اینکه درس تمام شد به آنها گچ دادیم و به آنها گفتیم بر روی زمین شکل‌هایی که در آنها حرف آ موجود است را بکشید بچه‌ها خیلی دوست داشتند اما به دلیل هزینه‌ها مدیر مدرسه خیلی همکاری نکرد. چون گفت اگر خواسته باشیم به خانواده‌ها فشار بیاورم کار درستی نیست و خانواده‌ها هم شاید خیلی از آنها همکاری نکنند و یا مثلاً پسر من می‌گوید که من درسم رو خوندم خوب هم خواندم ولی چرا معلم برای من ستاره نزد. و مثلاً ما به او می‌گوییم که می‌خواهد فردا برای تو بزند . به نوعی به او می‌گوییم که می‌خواهد به وقت دیگری برای تو بزند یا فردا بزند او می‌گوید که چرا برای ما ستاره نمی‌زنند ما که اینقدر خوب درس می‌خوانیم و یا چرا به ما جایزه نمی‌دهند جایزه به نظر من از مواردی است که در پایه‌های حتی بالاتر هم برای بچه‌ها مهمه و باید انجام بشه هم اکنون که در خیلی از مدارس در حال حذف آن هستند

در سر کلاس ریاضی کلاً خیلی استرس داشت پارسال پایه چهارم معلمی داشت که من همواره دعاگوی او هستم ریاضی را به شکل قصه برای بچه‌ها باز میکرد و این باعث شد که علاقه او ده برابر شد و خیلی پیگیر و جالب این بود که معلم آنها گفته بود که تنها کسی که توانست امتحان پایان ترم ریاضی رو بدون کوچکترین غلطی و با جزئیات ریز در برگه امتحانی بنویسد دختر من بود آنقدر که علاقه مند شده بود اگر روش تدریس به گونه‌ای عمل کند که برای بچه‌ها جذاب باشد خیلی روی بچه‌ها تاثیر گذار است

به نظر من محیط کلاس و محیط مدرسه خیلی خیلی مهم است ما با توجه به اینکه جزء مدارس دولتی هستیم به تبع یک مقدار از تشریفات کم میشود و دست ما باز نیست که خیلی از کارها رو انجام بدیم بنابراین به نظر من برای اینکه معلم بتواند آن جو شاد را در کلاس ایجاد کند خود به خود مدرسه و کلاس شاد می‌شود من خودم تجربه دارم من دو بچه دوقلو

دارم یک پسر و یک دختر زمانی که معلم آن ها را با هم مقایسه می کند معلم دخترم بسیار جو شادی در کلاس ایجاد کرده دخترم از ساعت ۶ و نیم بلند می شود و از شب قبلش مانتو و مقنعه اش را آماده می کند و خودش هم صبح از خواب بلند می شود و من به هیچ وجه او را بلند نمیکنم. ولی مدرسه پسر من به این شکل نیست و به این شادی نیست و در آنجا روحیه تعاون و همکاری وجود ندارد درس می دهند و می پرسند اما در کلاس دخترم روحیه بسیار زیادی را ایجاد کرد در کلاس دخترم بچه ها را گروه بندی کرده است و از هر گروه کار خاصی می خواهد و بچه ها را در کارهای صبحگاهی دخالت می دهد مثلاً در کلاس دوم سعی می شود که بچه ها شعر حفظ کنند و سر صف بخوانند. و همین باعث شادابی آن بچه و باعث شادابی آن کلاس می شود و کل مادران دانش آموزانی که در کلاس هستند همه راضی هستند به قدری معلم شاداب هست که وقتی ما سر کلاس خانم یحیایی می رویم بسیار لذت ببرید مثلاً ما مادرها دوست داریم در کنار او بنشینیم و آنقدر جو شادی را ایجاد می کند و بچه ها خیلی دوست است از آنجایی که ما جز مدارس دولتی هستیم برخی از کارها را نمی توانیم انجام دهیم ما چند سال گفته ایم این کار انجام دهید ولی انجام نمی شود و دست ما بسته است و خیلی از کارها را نمی توانیم انجام بدهیم اما اگر معلم ها و معلم های جوان ما با روحیه صمیمی در هر کلاس باشند و معلم شاد باشد در کل مدرسه شاد خواهد شد به نظر من مهمترین عامل خواهد بود مثلاً مدرسه حجاب ما نمازخانه ندارد و سالن هم ندارد برای یک جشن اما امسال ما نماینده ها، جشن امامت را برگزار کردیم و بسیار جشن شادی بود و تمام اولیا استقبال کردند خیلی تقدیر و تشکر کردند جشن نیمه شعبان را گرفتیم. برای مراسم محرم هم همینطور در خصوص بیدار شدن صبح اگر بچه ها هشت به مدرسه بروند خیلی خوب است

مهمترین بحث نشاط در مدارس دولتی این است که معلم آموزش ببیند که با بچه ها چگونه رفتار کند و بچه ها را جذب خودش کند الان این بچه من با ذوق و شوق بلند می شود و به مدرسه میرود و درسش را می خواند و این دخترم کلاس دوم است و من اصلاً با او کار ندارم آخرین ساعت که می شود تمام دفتر او را امضا می کنم و بچه میر میخوابه ولی برای پسر من اینگونه نیست باید دنبال او باشم که چه خواندی چه کار کردی چه کار نکردی چون معلمش می گوید که من نمی توانم و پسر بچه ها شیطان هستند خوب پسر بچه با دختر بچه خیلی فرق می کند مشکل دیگری که من با مدرسه پسر من مواجه شدم گفتند چرا سطح کلاس درسی بچه ها اینقدر بالا هست در صورتیکه آبان و آذر هست و چرا سطح کلاس بچه ها اینقدر بالا هست بعد که من مسئله را بررسی کردم دیدم که بسیاری از مادر ها بچه هاشون رو در تابستان قبل به کلاس تقویتی ریاضی فرستادند و همین امر باعث تضعیف روحیه و اعتماد به نفس بچه های ما شد چرا که ما اعتقاد نداشتیم که بچه زودتر از حد خودش برود و آموزش ببیند و همین باعث شد که کلاس پسر مرد باعث خمودگی شود اون بچه هایی که از قبل آموزش ندیدند یک مقدار افسرده شود و اعتماد به نفس آنها کاهش پیدا کند معلم ما را صدا می کرد و می گفت که کلاس و سطح کلاس خیلی بالا هست و ما می پرسیم چرا میگفت که خیلی از والدین چنین کاری انجام دادند ولی هیچ مادری این را

قبول نمی کند و می گوید به بچه من هر چه بالاتر باشد بهتر است و من پرسیدم که اکنون باید چه کار بکنم و گفت که باید بیشتر از اینها با او ارتباط برقرار کنی و کار بکنی به نظر من جا داشت که معلم با پسر بچه ها بیشتر ارتباط برقرار بکند و پسر بچه ها شاید دیر ارتباط برقرار بکنند ولی عاطفه آنها بیشتر از دختران است به نظرم کار اصلی را معلم می تواند انجام دهد معلم و مدیر و معاون پرورشی مثلاً هر گاه که صبح ها می شود بیشتر بچه های پنجم و ششم و بچه های بزرگتر سر صبح قرآن می خوانند و یا کارهای دیگر انجام می دهند اما بچه های کوچک را مشارکت نمیدهند. از همان کوچکی بچه ها را مشارکت دهند تا روحیه تعاون و همکاری آنها افزایش یافته و همین امر باعث نشاط بچه ها میشد در کلاس دختر من معلم از کارهای کوچکی که بچه ها انجام می دهد بسیار تقدیر می کند بچه ها را به پای تخته می آورد و به بچه ها می گوید که ببینید که فلانی چه کار مثبتی انجام داد مثلاً دختر من برای دوستش کادو تولد گرفته بود و برده بود مدرسه و به دوستش داده بود و معلمش او را برد پای تخته و گفت هدیه دادن سنت پیامبر است و این را در قالب درس بچه ها آموزش می داد. اینکه همدیگر را دوست داشته باشیم از یکدیگر تشکر کنیم و به یکدیگر هدیه دهیم و این کار معلم بسیار جای سپاسگزاری و قدردانی دارد و من بسیار راضی هستم این معلم در کنار دست بسیاری موارد و مسائل اجتماعی را به آنها یاد داد و دختران در کلاس آنها بسیار شاد هستند و این ۳۳ نفر والدین بچه همه بسیار راضی هستند اینکه ما در مدارس دولتی هستیم دست و پای ما خیلی بسته است و خیلی از کارها را نمی توانیم انجام دهیم اما اگر معلم ها آموزش ببینند و یا همکاری کنند به نظر من شاید بتوان کاری کرد.

مثلاً در دانشگاه های تربیت معلم باید به بحث آموزش معلمین اهمیت داده شود چرا که اینکه فقط شما سواد و علم داشته باشید تا اینکه آموزش ببینید بسیار با یکدیگر متفاوت است مثلاً من خودم لیسانس فیزیک دارم اما نمی توانم بروم در یک کلاس ابتدایی و مثلاً به بچه ها جمع و تفریق درس بدهم و آموزش دادن یک فن است و باید شما یک نفری را ببرید و آموزش بدهید که چگونه باید به یک بچه مثلاً ۷ ساله مطلبی را آموزش دهد. ولی ما این مسائل را حذف کردیم و برای اینکه ارزان تر تمام شود از معلمان حق التدریس استفاده می کنیم و یا برای اینکه هزینه های دانشگاه را کاهش دهیم به آنها می گویم که خودشان بروند درس بخوانند و بیایند و آنها را استخدام می کنیم و یکسری دوره های ضمن خدمت می گذاریم بعد در دوره ابتدایی واقعاً لازم است که ما معلم های واقعاً باسواد داشته باشیم مثلاً شما می خواهید که مفاهیم ضرب و جمع را به بچه بفهمانیم موقعی که شما می خواهید این موارد را به بچه بفهمانید باید تمام این ها را خود فهمیده باشیم مثلاً نیاز است که خود یک لیسانس ریاضی داشته باشیم و بیاییم مفاهیم ضرب و جمع و غیره را به بچه ها یاد دهیم حالا به صورت شکل به صورت بازی و به هر شکل دیگری ابتدا باید برای خود معلم جا افتاده باشد ولی متأسفانه معلمان ما در این گونه زمینه ها تخصصی ندارند و اکثراً در رشته های علوم انسانی هستند و معارف را می توانند تدریس کند و مثلاً فارسی را می تواند تدریس می کند ولی اگر قرار است که این سطح کلاس و این سطح مفاهیم را که الان در کتابها خیلی به مسئله مفاهیم

پرداخته شده اگر قرار است که تمام مفاهیم را به این شکل تدریس کنیم لازم است که ریاضی را معلم جداگانه داشته باشیم و برای آموزش دادن تعلیم داده باشیم .

مصاحبه دانش آموزان

دانش آموزان پسران شهید مطهری پایه سوم

- دوست دارم که مدرسه ما سرسره داشته باشد همه بتوانیم تاب بازی کنیم چیزهای قشنگ داشته باشد مانند گل و گیاه و درخت و تزیینات داشته باشد و مدرسه زیبایی باشد
- دوستان دارم که حیاط مدرسه ما بزرگ باشد و در داخل باغچه های آن گل باشد زمین فوتبال آن چمن داشته باشد کلاس های آن بزرگ باشند و کلاس هفتم داشته باشد. وسایل بازی داشته باشد تا بچه ها بتوانند بازی کنند مثل تاب سرسره و الاکلنگ
- دوست دارم مدرسه ما بزرگ باشد وسایل بازی داشته باشند کلاسها به اندازه کافی بزرگ باشد وقتی زنگ تفریح بیرون میرویم کسی شلوغ نکند و سر جای خود بنشینند کلاس ها به اندازه کافی بزرگ باشد تا بچه ها بتوانند درس بخوانند
- من دوست دارم مدرسه بزرگ باشد تا بچه های زیادی در آن درس بخوانند وسایل بازی داشته باشد تا بچه ها بازی کنند دوست دارم که کلاس های بزرگ داشته باشد تا بچه های زیادی تو کلاس ها جا شوند. دوست دارم که معلم های ما خوب و مهربان باشند .
- دوست دارم که مدرسه ما سبز باشد چمن های زیبا داشته باشد درختان میوه بدهند گل های صورتی و همه رنگی داشته باشد
- من دوست دارم که معلم ما همیشه سالم باشد و مشق های کم به ما دهد.
- من دوست دارم معلم بعدی من همین معلم باشد دوست دارم داخل همین مدرسه درس بخوانم دوست دارم حیاط مدرسه بزرگ باشد وسایل بازی داشته باشد
- دوست دارم لباس های مدرسه ما سبز باشد و مدرسه ما رنگ آبی داشته باشد و همه بچه ها سالم باشند
- دوست دارم که رنگ لباس های ما آبی باشد و ما کت و شلوار بپوشیم دوست دارم که معلم ما همیشه سلامت باشد دوست دارم در درس علوم آزمایشگاهی باشد که در آن داروهایی که بیماران را خوب می کند انجام شود دوست دارم که وقتی همه ورزش میکنند کسی آسیب نبیند و داخل کلاس آزمایش های خوبی انجام دهیم. لباس معلم ما روشن باشد و لباس ما سبز باشد
- دوست دارم کلاس ما بزرگ باشد و درسهای ما آسان باشد و در مدرسه لباس معمولی بپوشیم میز هامون فلزی باشد. حیاط مدرسه بزرگ باشد
- دوست دارم که لباس فرم ما زرد باشد و معلم ما آزمون ها را راحت تر برگزار کند هر روز ورزش داشته باشیم. مدرسه ما سرسبز باشد
- مدرسه ما آزمایشگاه داشته باشد تا آزمایش کنیم لباس هامون رنگ خیلی خوبی داشته باشد وقتی که به حیاط می رویم بچه ها دعوا نکنند
- دوست دارم مدرسه ما سر سبز باشد و لباس های ما رنگ زرد باشد هر روز فوتبال بازی کنیم
- دوست دارم مدرسه ما نمازخانه داشته باشند تا نماز بخوانیم و آزمایشگاه داشته باشد تا آزمایش انجام دهیم و کتابخانه داشته باشد تا کتاب بخوانیم

دانش آموزان پسران نیکان پایه ششم

- ایده من این است که مثلاً در کتابهای علوم که در آن آزمایشات وجود دارد مدرسه محیط آزمایشگاهی با تمام وسایل مورد نیاز که ممکنه در کتاب مورد استفاده قرار گیرد برای بچه ها فراهم کند تا بتوانیم آزمایش ها را درک کنند و مفهوم آن را متوجه بشوند معمولاً بچه ها در درس جغرافی ضعیف هستند معلم ها یک مقدار بیشتر و گسترده تر مثلاً در مورد جغرافی صحبت بکنند
- در مورد ورزش که بچه ها به آن علاقه مند هستند یک سالن در نظر گرفته شود چراکه حیاط مدرسه که در آن آفتاب می تابد و بچه ها نیز اذیت می شوند به سالن بروند ورزش کنند .
- یکی از دلایلی که بچه ها به مدرسه میان این است که با دوستان خود باشند چون همه نیاز به دوست داریم و یکی از راهها برای اینکه فهم و یادگیری بچه ها را بیشتر بکنیم کار گروهی آنها با دوستان است چون در آن موقع در حین اینکه لذت می برند برای گرفتن یک نمره و یک امتیاز تلاش می کنند و هم لذت میبرند و هم در بین این تلاش و لذت این درس ها در ذهن آنها نهادینه می شود
- اینکه بچه ها می خواهند تمارین خود را حل کنند نوعی تبلت برای آنها در نظر بگیرد که دیگر شانه های آن ها درد نگیرد و خسته نشود و موقعی که از کتابها استفاده می کنند ممکن است کتاب ها دچار آسیب دیدگی شود اما اگر از تبلت های هوشمند استفاده بکنیم این مشکل کمتر خواهد بود و در مصرف کاغذ نیز صرفه جویی می شود
- ممکن است برخی کارها را نتوان روی تخته سیاه انجام داد بنابراین پیشنهاد می شود که از تخته های وایت برد استفاده شود و نکته دیگر اینکه مدرسه ما فضای کمی دارد پیشنهاد ما این است که از لحاظ وسعت بزرگتر باشد برای اینکه بتوانیم به راحتی انواع ورزشها را انجام دهیم
- به نظر من یکی از مهمترین چیزهایی که ما باید توی دبستان یاد بگیریم اینکه زندگی فقط درس نیست الان جامعه ما از افراد تحصیلکرده اشباع شده ولی افرادی که در مهارت های جانبی تخصص دارند خیلی زود تر و راحت تر کار پیدا می کند بنابراین با ترویج هنر و موسیقی یا نقاشی به صورت تخصصی و بنیادین همچنین زبان های خارجی مختلف و ورزش ها به صورت تخصصی فقط از لحاظ درسی قوی نباشند بلکه از هر لحاظ ارتقا پیدا کنند.

- نظر من این است که کلاس ما بزرگتر باشد و یک سوم کلاس به سه بخش تقسیم گردد یک بخش کتابخانه علمی اگر بچه ای به کتابی نیاز داشته باشد به آنجا مراجعه کند و همه جور کتابی در آن جا باشد و بچه ها وقتی کتاب ها را می خوانند در آنجا قرار دهند بخش دوم اتاق معلم باشد که اگر معلم خسته شود و یا خواسته باشد برگه ای را صحیح کند در آنجا قرار گیرد بخش سوم هم آزمایشگاه باشد که اگر فردی ایده ای داشته باشد بتواند در آنجا آن را عملی بکند و وسایل و ابزار در دسترس او باشد و ممکن است که برخی از بچه ها و یا معلم به گج حساسیت داشته باشند بنابراین بهتر است از تخته های هوشمند استفاده بکنیم و با استفاده از ویدئو پروژکتور برخی از درس ها را به صورت فیلم ببینیم و در ذهن ما قرار گیرد چرا که دیدن بهتر از شنیدن است.

دانش آموزان دختران صبا پایه چهارم

- دوست دارم که وقتی وارد مدرسه می‌شویم در ابتدای سال به ما بگویند که چه کارهایی در مدرسه انجام می‌دهند و وقتی به سال‌های بالاتر می‌رویم چیزهای بیشتری را یاد می‌گیریم مثلاً هنر و یا تربیت بدنی
- صبح‌های خیلی زود بلند نشویم. ساعت کاری ۸ تا یک باشد. مانتوی مدرسه ما راحت تر باشد
- من دوست دارم وقتی به مدرسه می‌آییم دیگر کتاب‌های مان را به خانه نبریم و هر وقت که خواستیم به مدرسه بیاییم و لباس فرم ما رنگ قشنگی داشته باشد مثلاً صورتی و بنفش باشند در مدرسه در زنگ‌های آخر بازی بکنیم و مدرسه ما هوشمند باشد
- دوست دارم تخته‌ای که روی آن مینویسیم خودش پاک شود و کوله ما سنگین نباشد و کتاب‌های ما کمتر باشد و کتاب داستان به خانه ببریم و بخوانیم
- من دوست دارم که در مدرسه مان آزمایشگاه داشته باشیم و بتوانیم آزمایش بکنیم و بتوانیم با کامپیوتر کار بکنیم مثلاً برای درس هایمان نیز با کامپیوتر کار بکنیم
- دوست دارم وقتی که مدرسه می‌آیم خوشحال باشم و درس‌هایم را بخوانم و با دوستانم حرف‌های خوب بزنم و با دوستان خود دعوا نکنیم و با نیکی رفتار بکنیم و در زنگ‌های آخر که خیلی خسته می‌شویم بتوانیم بازی بکنیم و یا استراحت بکنیم و درس‌هایمان را خوب بخوانیم که در هنگام امتحانات بتوانیم همه را جواب بدهیم
- من دوست دارم که در مدرسه مان اتفاقی باشد که در آن درس‌هایمان را بخوانیم و دوست دارم در مدرسه ما یک کتابخانه بزرگی باشد که در آن کتاب‌های علمی موجود باشد دوست دارم که در بوفه مدرسه غیر از ساندیس و کیک از غذاهایی که بچه‌ها دوست دارند مانند ماکارونی آورده شود
- دوست دارم که شب ساعت ۹ شب بخوابم تا صبح بتوانم به موقع سر صبحگاه حاضر شوم و برنامه‌ها را اجرا کنم دوست دارم که مدرسه ما آزمایشگاه داشته باشد تا آزمایشات را در آن انجام دهیم دوست دارم که برنامه‌های صبحگاهی شاد تر باشد و خسته کننده نباشد و معلم‌های ما جوان باشند و درس‌های ما زیاد و سنگین نباشد و برای امتحانات فرصت بیشتری داشته باشیم و در هنگام صبحگاه بازی‌های کوچک و خوبی داشته باشیم و زیاد هم نایستیم. کلاس‌های هنر داشته باشیم و یا کلاس‌های موسیقی که بچه‌ها دوست داشته باشند و از ما بپرسند که چه کلاس‌هایی دوست داریم و آنها را برگزار کنند
- من دوست دارم که برای هر یک از درس‌هایمان معلم جداگانه‌ای داشته باشیم و اینکه معلم ما از سال اول ابتدایی تا سال پنجم و ششم یک نفر باشد و ما با او از ابتدا آشنا می‌شویم و اخلاق ما را می‌داند و درس خواندن ما را می‌داند و ما اخلاق معلم را می‌شناسیم و دوست دارم که همه درس‌های ما که در کتاب‌های جداگانه هستند در یک کتاب جمع شوند دوست دارم که حجم درسی ما کمتر و مطالب درسی ما سبک تر باشد و اینکه در مدرسه ما باغچه و گل و گیاه وجود داشته باشد و دوست داریم که در همان باغچه که داریم گل و گیاه بکاریم و کارهای کشاورزی انجام دهیم و در حیاط مدرسه فرش بیندازیم و زنگ‌های تفریح بنشینیم و بازی کنیم

- دوست دارم که حیاط مدرسه ما بزرگ باشد و یک طرف آن پارک باشد مثلاً تاب و سرسره داشته باشد

دانش آموزان دختران حجاب پایه سوم

دوست دارم که در مدرسه ما الاکلنگ و سرسره باشد تزیینات آن قشنگ باشد و کبوتر و گنجشک و حیوانات موجود باشد و مثلاً عکس های سلول بچسبانند

دوست دارم مدرسه ما بزرگ باشد و قشنگ باشد رنگارنگ باشد و کلاس های آن بزرگ باشد

دوست دارم که در طول هفته یک ساعت برای بازی با اسباب بازی ها باشند زنگ های هنر بیشتر باشد و نقاشی های ما بیشتر باشد تعداد اعضای گروه ما بیشتر باشد و کاردستی بیشتر درست بکنیم

دوست دارم مدرسه ما یک اتاق برای بازی داشته باشد تزیینات زیبا داشته باشد اتاق هایی برای جشن داشته باشد

در مدرسه ما اردو ها بیشتر باشند و یک اتاق برای بازی باشد و ما را به شهر بازی ببرند و اسباب بازی بیاوریم و بازی کنیم

در مدرسه ما تاب و سرسره باشد و یک سالن برای ورزش داشته باشیم ورزش های طناب زنی و شنا داشته باشیم به مناطق زیادی برویم و گزارش های زیادی بدهیم دلم میخواد که مدرسه ما بیشتر شاد باشد و زنگ های هنر بیشتر باشد و اردوهای بیشتری بروم و خانم ما مهربان باشد و هیچ وقت هم درس ندهد

دلم می خواهد که تحقیق بیشتر بکنیم و مشق های ما بهتر باشد و موضوع آن ها عوض شود

من دوست دارم که در مدرسه بچه ها با هم دعوا نکنند و همه خوب درس بخوانیم و شاد باشیم زیرا دعوا باعث می شود که ما ناراحت شویم و معلم در زنگ های مختلف از مسائل مختلف صحبت کند مثلاً در زنگ ریاضی یک قسمتی را به بازی و ریاضی اختصاص بدهد که ما مطالب را بهتر متوجه شویم

دوست دارم که کسی مریض نشود و همه خوب باشیم و بهتر درس هایمان را بخوانیم و کمتر حرف بزنیم و حرفهای معلم را گوش دهیم و مشق های ما زیاد باشد تا حل کنیم

من دوست دارم که نماز خانه داشته باشیم و زنگ های بیشتری داشته باشیم

دوستم که در مدرسه ما نظم بیشتر باشد یعنی موقعی که در صف می ایستیم با نظم بیشتری بایستیم و بچه ها با اشتیاق بیشتری به درس گوش دهند و معلم درس را شادتر درس دهد

دوست دارم که در کلاس ما آزمایشگاه داشته باشیم تا آزمایش ها را انجام بدهیم مثلاً آزمایش علوم را انجام بدهیم و کلاس زیاد داشته باشیم

دوست دارم که حیاط ما بزرگ باشد و کتابخانه داشته باشیم و فقط سه شنبه ها به نماز نرویم بلکه هر روز به نماز برویم

دوست دارم که اتاق نمایش داشته باشیم و خانم ما بهتر درس بدهد و کمتر به ما مشق بدهد و وقتی در مدرسه هستیم سر و صدا نکنیم تا معلم برای ما مبصر انتخاب نکند

دانش آموزان دختران حجاب پایه دوم

من دوست دارم که مدرسه ما مثل بهشت باشد و قشنگ باشد و روی در و دیوار مدرسه ما کلی نقاشی باشد

یک کتابخانه با کلی کتاب داشته باشد که وقتی در زنگ تفریح هستیم بتوانیم کتاب های آن را بخوانیم

دوست دارم که مدرسه ما مانند قصر باشد و سبزه و گل داشته باشند و آینه کاری باشد و کتابهای گوناگون داشته باشد که اگر چیزی را بلد نیستیم از آنجا یاد بگیریم

دوست دارم که مدرسه ما تاب و سرسره داشته باشد گل و شکوفه های زیاد داشته باشد دور حیاط مدرسه باغچه باشد و گلهای رنگارنگ داشته باشد و دور دیوارهای مدرسه تزیین شده باشد

دوست دارم که در مدرسه کلی گل و پروانه باشند

دوست داریم که لباسهای ما رنگ مشکی باشد

دور تا دور مدرسه گل لاله باشد و تمام دیوارها تزیین شده باشند

دوست دارم که رنگ لباس های ما آبی باشد و لباس های ما شبیه هم باشد

دوست دارم که معلم ما همیشه شاد باشد و درس های زیادی یاد بگیریم رنگ لباس هایمان زرد باشد

دوست دارم که همیشه همه معلم ها از ما آزمون بگیرند

استخر در حیاط مدرسه ما باشد و یا پارک های بازی باشد دوست دارم کلاس های ما با گل لاله تزیین باشد و کتاب های علمی بخوانیم

دوست دارم که مدرسه ما در ابرها باشد و در آنجا تاب و سرسره داشته باشد

مدرسه ما سرسره داشته باشد و استخر توپ داشته باشد و تمیز باشد

معلم ما لباس های خوب پوشد و همیشه شاد باشند و همیشه به ما درس بدهد

پارچه های رنگی رنگی داشته باشد و بوفه بزرگ داشته باشد رنگ لباس هایمان رنگی رنگی باشد

دوست دارم که مدرسه ما آینه کاری شده باشد

دوست دارم که مقنعه ام سبز آدامسی باشد

دوست دارم که کلاس ما شلوغ نباشد و حیات ما سرسبز باشد و پرنده ها آواز بخوانند و صندلی های ما بادی باشد و مدرسه ما استخر داشته باشد

دور کل آسمان با گل های رنگی رنگی تزیین شده باشد و لباس های ما قرمز باشد

دوست دارم که بر روی لباس های ما شکل پروانه باشد و در کلاس های ما کبوتر باشند و مقرهای ما تمیز باشد

دانش آموزان دختران فجر پایه ششم

دوست دارم که مدرسه ما کتابخانه‌ای داشته باشد که همیشه در آن باز باشد و زنگ های تفریح ما بتوانیم به آنجا برویم

دوست دارم که معاون و معلم ها سخت گیر نباشند و شرایط دانش آموزان را درک بکنند و به خاطر مسائل کوچک آنها را دعوا نکنند و فضای مدرسه ما بازو بزرگ و هوای خوب داشته باشد و گل های سرسبز و خوب داشته باشد

دوست دارم که در مدرسه ما یک آزمایشگاه بزرگ باشد که در آن لوازمی مانند میکروسکوپ تلسکوپ و غیره در آن باشد که ما بتوانیم از همین سن کم در کودکی با این وسایل کار کنیم و با آنها آشنا بشویم

دوست داریم که مدرسه کلاس های متنوع برای ما بگذارد مثلاً کلاس زبان و یا کلاس هایی که شاد هستند کلاس های هنری و آموزنده

مدیران و مسئولان مدرسه سعی کنند که برنامه های مدرسه را به نحو احسن انجام دهند یعنی به گونه ای باشد که دانش آموزان از اینکه بنشینند و درس گوش بدهند خسته نشوند

مثلاً فرم لباس های کلاس ششم مناسب ما باشد مثلاً یک زنگ را برای صحبت با معلم در نظر بگیریم که با دوستانمان بشینیم و صحبت بکنیم و دردودل کنیم

مثلاً سعی کنیم که نمازخانه مدرسه مان را تمیز نگه داریم و به وسایل آن آسیب نزنیم

دوست دارم که لوازم و وسایل ورزشی مدرسه مجهز باشند و یک سالن داشته باشند برای انجام دادن انواع ورزش ها

یک موردی که بچه ها بهداشت را رعایت بکنند و موقعی که به دستشویی می روند آنجا را تمیز نگه دارند

یک مورد اینکه انواع وسایل ورزشی را فراهم می کند که هنگامی که بچه ها برای ورزش می رود بتواند از انواع ورزش ها را انجام بدهند و وسایل متنوع ورزشی داشته باشند

سعی کنند که یک اتاق مشاوره بیشتر برای خانواده ها فراهم می کنند تا در مورد درس نخواندن بچه ها و یا مشکلات دیگر در ان اتاق با خانواده آنها صحبت بکنند

فکر می کنم که مسئولین درخت بیشتری بکارند تا فضای بهتری برای بچه ها فراهم شود

سعی شود که ورزش هایی که در مدرسه نمی توانیم انجام بدهیم را آخر هفته ها به جاهای دیگر برویم مثلاً شنا که به استخر برویم

به اردوهای علمی تفریحی ما را ببرند چه علاوه بر مطالبی که در کتاب داریم بتوانیم مطالب بیشتر و بهتر متوجه بشویم

سعی کنیم که بعد از ساعات درسی مثلاً ۱۰ دقیقه را به کارهای دیگر مثلاً موسیقی و یا کارهای هنری اختصاص بدهیم

کلاس های تمیز تر داشته باشیم و تخته هوشمند بهتری داشته باشیم وسایل و تجهیزات بیشتری داشته باشیم

مدیر مدرسه باید به گونه مدرسه را اداره می کند که بچه ها از مدرسه راضی باشند و با نشاط و شادی وارد مدرسه بشوند و با نشاط و شادی از مدرسه خارج شوند تجهیزات مجزا داشته باشد و امکانات زیاد داشته باشد که بچه ها از آن استفاده کنند

دوست داریم که فقط ما را یک جا به اردو ندارند بلکه جا های متنوع و علمی تر در اردوها ما را ببرند

دوستان که در مدرسه برای کلاسهای قرآن و احکام و دینی بگذارند

اتاق بهداشت داشته باشد و مربی بهداشت همیشه هم حضور داشته باشد که اگر اتفاقی افتاد و بچه ها نمی دانستند که باید چه کار

بکنند به آنها کمک کند و تجهیزات کامل پزشکی نیز داشته باشد

